

DUNYA KLASİKLERİ DİZİSİ: 57

OYKULER

OSCAR WILDE

İngilizceden çeviren:

Nurettin SEVİN

OYKULER I

MUTLU PRENS

Kentin yukarısında, yuksek bir sutun ustunde Mutlu Prens'in yontusu duruyordu.

Bastan basa ince, saf bir

altın tabakasıyla kaplıydı; gozleri iki parlak gok yakuttu, kılıcının kabzasında da

kocaman bir al yakut

parlıyordu.

Yontuyu pek beğeniyorlardı. Sanatçı zevkleri olduğu ununu kazanmak isteyen bir belediye meclisi uyesi,

"Sanki hava fırılacağı... oylesine guzel," diye dusuncesini belirtti; ama kendisinin pek pratik olmadığını sanırlar

korkusuyla hemen ekledi: "Ancak, o kadar da yararlı değil."

Dikkatli bir anne, ay icin tutturup ağlayan oğluna, "Mutlu Prens kadar olamıyor musun?

O hicbir sey icin

ağlamayı aklına bile getirmez" dedi.

Umutsuz bir adam, bu cok guzel yontuya bakarak, "Hele, dunyada tumuyle mutlu biri varmış" diye soylendi.

Hayır kurumunun cocukları parlak kırmızı pelerinleri, tertemiz beyaz onlukleriyle

kiliseden çıkarırken "Tıpkı

melek gibi," dediler.

Matematik öğretmeni, "Nereden biliyorsunuz?" diye sordu, "Hic melek gormediniz ki."

Cocuklar, "A, duslerimizde var ama..." dediler. Matematik öğretmeni de kaslarını catıp pek ciddi tavır takındı,

cunku cocukların duslemlerle uğrasmasını doğru bulmazdı.

Bir gece kucuk bir kırlangıc kente doğru çıkageldi. Arkadasları bir bucek ay once

Mısır'a gitmişler, ama bu

geri kalmıştı. Cunku en guzel saza gonul vermisti.

Ona ta İlkyaz'ın basında, iri sarı bir kelebeğin pesi sıra ırmaktan aşağı doğru ucarken raslamış, sazın ince ve

kırılgan beline oyle vurulmustu ki konusmak icin onunde durmustu.

Sozu dondurup dolastırmaktan hoslanmayan Kırlangıc, "Sizi seveyim mi?" dedi. Saz da yerlere dek eğildi.

Bunun uzerine kırlangıc kanatlarını suya değdire değdire gumus halkalar cizerek onun cevresinde dondu,

donda. Bu onun yanıp yakılmasıydı ve butun yaz surdu.

Oteki kırlangıclar, "Gulunc bir ilgi; parası yok, sonra soyu soppu da kum gibi," diye cıvıladılar. Doğrusu ırmak

da sazlarla dopdoluydu. Sonra guz gelince hepsi ucup gitti.

Onlar gittikten sonra Kırlangıc pek yalnız kaldı ve sevgilisinden bıkmaya başladı, "Hic konuşmuyor," dedi,
"Sanırım hoppalığı da var, cunku hep ruzgarla cilvelesiyor." Ruzgarın her esisinde saz kesin en zarif iltifatlarını yağdırırdı. "Evine boyle bağı olmasını kabul ederim..." diye surdurdu konuşmasını, "... ama ben gezmeye bayılırım, dolayısıyla karım da gezmeden hoslanmalı."
Sonunda ona, "Benimle geliyor musun?" diye sordu; saz basını yukarı kaldırdı. Evine pek bağılydı.
Kırlangıc, "Sen beni oyaladın. Ben piramitlere gidiyorum, hoscakal!" diye haykırıp uctu. Butun gun uctu, geceleyn kente vardı; "Acaba nereye insem? Umarım kent benim icin hazırlıkta bulunmustur," dedi.
Sonra yuksek sutunun ustundeki yontuyu gordu.
"Burada kalırım. Bol havalı, cok guzel bir yer" diye Mutlu Prens'in tam ayaklarının arasına kondu.
Cevresine bakıp uyumaya hazırlanırken, kendi kendisine yavasca, "Yatak odam altından," dedi; ama, tam basını kanadının altına koyarken, ustune iri bir su damlası dustu. "Ne tuhaf sey, gokte bir tek bulut yok, yıldızlar parıl parıl parlıyor da gene yağmur yağıyor. Avrupa'nın kuzeyinde iklim doğrusu pek kotuymus," diye haykırdı; "Saz yağmurdan hoslanırdı, ama bu onun bencilliğinden baska bir sey değildi." Derken bir damla daha dustu.
"Yağmurdan koruyamayacak olduktan sonra yontunun ne gereği var? İyi bir baca kulahı bulmalı" diye ucmaya davrandı.
Ama daha kanatlarını acmadan ucuncu bir damla dustu. Basını kaldırıp bakınca ne gorsun?
Mutlu Prens'in gozleri yas icindeydi, altın yanaklarından da gozyasları akıp duruyordu. Yuzu ay ışığında o kadar guzeldi ki kucuk Kırlangıc'ın yureği sızladı:
"Kimsiniz?" dedi.
"Ben Mutlu Prens'im."
Kırlangıc, "Oyleyse niye ağlıyorsunuz?" diye sordu, "Beni sıırılsıklam ettiniz."
Yontu, "Ben sağken, daha yureğim insan yureğiyken gozyası nedir bilmezdim, cunku kapısından uzuntunun giremediği Sans Souci sarayında otururdum. Gunduzun bahcede arkadaşlarımla oynar, aksamları da buyuk salonda dansın basına gecerdim. Bahcenin cevresini saran pek yuksek bir duvar vardı. Ama, onun gerisinde ne olduğunu sormayı aklıma bile getirmezdim. Cevremde her sey o kadar guzeldi ki... Buyruğumdakiler bana

Mutlu Prens derlerdi; doğrusu mutluydum da; eğlence mutluluksa... İşte boyle yasadım, boyle oldum. Artık oluyum diye beni buraya, boyle yukseğe diktiler. Simdi beldemin butun cirkinliğini, olanca duskunluğunu goruyorum. Yureğim kursun olduğu halde elimden ağlamaktan baska bir sey gelmiyor." Kırlangıc kendi kendine, "Ne, som altından değil mi?" dedi. Kisisel dusuncelerini acıkca soylemeyecek kadar nazikti.

Yontu alcak, uyumlu bir sesle: "Uzakta", dedi, "kucuk bir sokakta yıkık dokuk bir ev var. Pencerelelerinden biri acık, icinde de masa basında oturmus bir kadın goruyorum. Yuzu zayıf ve yıpranmış. Dikis iğnesini durtuklemekten delik desik, kızarmış, sert elleri var, cunku bu kadın terzi. Kralicenin saraydaki soylesi arkadaslarından en guzeli icin saray balosunda giyilmek uzere canfes bir giysi ustune carkıfelek cicekleri isliyor. Odanın kosesinde, bir yatakta kucuk oğlu hasta yatıyor. Atesi var. Portakal istiyor. Annesindeyse ırmak suyundan baska verecek bir sey yok; cocuk da ağlıyor. Kırlangıc, Kırlangıc, kucuk Kırlangıc, kılıcımın kabzasındaki yakutu cıkarıp ona goturmez misin? Ayaklarım bu altlığa percinli de kıpırdayamıyorum."

Kırlangıc, "Beni Mısır'da bekliyorlar," dedi. "Arkadaslarım Nil'de asağı yukarı ucusup iri niluferlerle konusuyor. Yuce Firavun'un turbesinde neredeyse uykuya dalarlar. Boyalı tabutu icinde kendi de oradadır. Baharatla bezenmiş, sapsarı kefenle sarılmıştır. Boynunda ucuk yesil yesimden bir zincir vardır. Elleri de solgun yapraklara benzer."

Prens, "Kırlangıc, Kırlangıc, kucuk Kırlangıc" dedi. "Bir gecelik yanımda kalıp yardımcım olmaz mısın? Cocuk oylesine susamış, annesi de oyle bitkin ki."

Kırlangıc yanıtladı: "Oğlan cocuklarını da hic sevmem. Gecen yaz ırmakta kaldığım sıralarda bana hep tas atan iki terbiyesiz cocuk vardı, Değirmenci' nin cocukları. Doğallıkla tasları bana hic değdiremezlerdi; biz kırlangıclar hızlı uctuğumuzdan, bizi tasla vurmak kolay değildir. Sonra ben cevikliğiyle unlu bir ailenin cocuğuyum. Ama, ne de olsa bu saygısızlık belirtisidir."

Ama Mutlu Prens'in oyle uzgun bir gorunusu vardı ki Kırlangıc ona acıdı: "Burası cok soğuk," dedi, "Ancak gene yanınızda bir gece kalır, isinizi gorurum."

Prens, "Sağol, kucuk Kırlangıc." dedi. Kırlangıc da Prens'in kılıcındaki kocaman yakutu

gagasıyla aldı ve
kentin çatıları üzerinden karanlığa daldı.
Beyaz mermer meleklerin oyulu olduğu kilise kulesinin yanından gecti. Sarayın onunden
suzulurken dans
sesleri duydu. Guzel bir kız sevgilisiyle balkona çıktı; erkek kıza: "Su yıldızlara
sasıyorum, su askın gücüne
sasıyorum," dedi.
Kız, "Kralicenin balosuna dek bari giysim yetisseydi," diye yanıt verdi, "Ustune
carkıfelek cicekleri isletiyorum;
ama terziler oyle tembel ki."
Irmağın üzerinden gecip gemilerin serenlerine asılı fenerleri gordu. Yahudi
mahallesinin üzerinden asarken
Yahudilerin pazarlık ede ede bakır terazilerle altın tarttıklarını gordu. Sonunda yıkık
dokuk eve varıp iceri
baktı. Çocuk yatağında ates icinde cırpınıyor, annesi de uyukluyordu; kadıncağız pek
yorgundu. Bir sicrayısta
iceri girip kocaman yakutu masanın ustune, kadının yuksuğunun yanına bıraktı. Sonra
kanatlarıyla cocuğun
alnını yelpazeleye yelpazeleye yatağın cevresinde hafif hafif uctu. Çocuk,"Nasıl da
serinledim, sanırım
iyilesiyorum," diye tatlı bir uykuya daldı.
Sonra Kırlangıc, Prens'in yanına donup yaptıklarını anlattı, "Ne tuhaf," dedi, "Hava pek
soğuk olduğu halde
vucudum sanki çok sıcak."
Prens, "Cunku iyilik ettin" dedi. Kucuk Kırlangıc da dusunceye varıp sonra da uykuya
daldı. Dusunmek her
zaman uykusunu getirirdi.
Gun ağırırken ırmağa inip yıkandı. Kusbilim profesoru kopruden gecerken, "Ne
gorulmemis sey! Kıs
mevsiminde bir kırlangıc!" deyip o kentin gazetesine upuzun bir mektup yazdı. Herkes
ondan soz etti. Yazı,
anlayamadıkları birçok sozcukle dopdoluydu.
Kırlangıc, "Bu gece Mısır'a gidiyorum," dedi. Bu dusunceyle ici icine sığmıyordu. Butun
genel anıtları ziyaret
edip kilise kulesinin tepesinde uzun uzun oturdu. Nereye gitse serceler cıvıldağa
cıvıldağa, birbirlerine, "Ne
kibar bir yabancı..." dediler. Kırlangıc da pek eğlendi.
Ay doğunca Mutlu Prens'in yanına dondu, "Mısır'da gorulecek isiniz var mı? Hemen yola
cıkiyorum" diye
seslendi.
Prens, "Kırlangıc, Kırlangıc, kucuk Kırlangıc," dedi. "Bir gecelik daha kalmaz mısınız?"
Kırlangıc, "Beni Mısır'da bekliyorlar" diye yanıt verdi, "Yarın arkadaşlarım ikinci
cağlayana kadar ucacaklar.

Orada hasır otlarının arasında bir su aygırı yatar. Koca granit bir taht ustunde Tanrı Memnon oturur. Butun gece yıldızlara bakar, sabah yıldızı belirince bir sevinc cıglığı atar, sonra da susar. Oğleyin sarı sarı aslanlar su icmeye ırmak kıyısına gelirler. Yemyesil zebercetler gibi gozleri vardır. Gurlemeleri çağlayanın gurlemesini bastırır.

Prens, "Kırlangıc, Kırlangıc, kucuk Kırlangıc" dedi, "Uzakta, kentin ta obur basında, çatı arasında bir genc goruyorum. Uzeri kağıtlarla ortulu bir masaya abanmış, yanında bardak icinde bir demet solgun menekse var. Sacları kestane renginde kıvırcık, dudakları lal gibi kıpkırmızı; iri, hulyalı gozleri var. Tiyatronun yonetmeni icin bir oyun bitirmeye uğrasıyor. Ocakta ates yok. Aclıktan da gucu kesilmiş."

Tertemiz yurekli kırlangıc, "Bir gece daha beklerim. Bir yakut da ona mı gotureyim?" dedi.

Prens, "Ne yazık ki artık yakutum yok. Varım yoğum gozlerim. Gozlerim bin yıl once Hindistan'dan getirilmiş bulunmaz gok yakuttandır. Birini çıkarıp ona gotur. Kuyumcuya satıp yiyecek bir seyle ocakta yakacak odun alır ve oyununu bitirir."

Kırlangıc, "Prensciğim, bunu yapamam," diye ağlamaya basladı.

Prens, "Kırlangıc, Kırlangıc, kucuk Kırlangıc; nasıl buyuruyorsam oyle yap," dedi.

Kırlangıc Prens'in gozunu alıp Öğrenci'nin tavan arasına doğru uctu. Damda bir delik olduğu icin iceri girmesi

pek kolaydı. Oradan iceri dalıp odaya girdi. Genc elleriyle yuzunu kapamıstı; kusun kanat cırpmalarını

duymadı. Basını kaldırıncı guzel gok yakutu solgun menekselerin uzerinde buldu.

Genc, "Artık beğenilmeye basladım," diye haykırdı, "Beni cok beğenen birindendir bu. Simdi oyunumu

bitirebilirim." Artık pek mutluydu.

Kırlangıc, ertesi gun limana indi. Buyuk bir geminin sereni ustunde oturup gemicilerin koca koca sandıkları

iplerle ambarlardan cıkarmalarını seyretti. Her sandık çıktıkca, "Yıssa, molaaa," diye haykırıyorlardı. Kırlangıc,

"Mısır'a gidiyorum," diye bağırdı, ama kimse aldırmadı, o da ay doğunca Mutlu

Prensini yanına dondu:

"Sizinle esenlesmeye geldim" diye seslendi.

Prens, "Kırlangıc, Kırlangıc, kucuk Kırlangıc, bir gececik daha kalmaz mısın?" dedi.

Kırlangıc, "Kıs geldi, kavurucu kar da nerdeyse gelir. Mısır'da yemyesil hurma ağaclarının uzerinde gu nes

sıcaktır. Timsahlar da camurlarda yan gelip tembel tembel bakınırlar. Arkadaslarım

simdi Baalbek

Tapınağı'nda yuva yapıyorlar. Pembeli beyazlı kumrular onları seyrede seyrede birbirlerine karşı dem çekiyorlar. Prensciğim, sevgili Prens, sizden ayrılımalıyım, ama sizi hic unutmayacağım, onumuzdeki İlkyaz'a verdiklerinizin yerine iki guzel mucevher getiririm; al yakut, al gullerden daha kırmızı; gok yakut da, engin deniz gibi mavi olacak."

Mutlu Prens, "Asağıki alanda..." dedi, "... kucuk bir kibritci kız var. Kibritlerini su yoluna dusurdu, hepsi bozuldu. Eve para goturmezse babası dovecek. Kızcağız ağılıyor. Ne ayakkabısı var, ne corabı, bascağızı da acık. Obur gozumu çıkar, ona ver de babası dovmesin."

Kırlangıc, "Yanınızda bir gece daha kalırım," dedi, "Ama gozunuzu cikaramam. Sonra busbutun kor olursunuz."

Prens, "Kırlangıc, Kırlangıc, kucuk Kırlangıc, buyruğumu yap" dedi.

Kırlangıc, Prens'in obur gozunu de alıp asağı doğru fırladı. Kibritci kızın yanından suzulup mucevheri avucunun icine bırakıverdi. Kız, "Ah, ne guzel cam parçası!" diye gulerek kosa kosa eve gitti.

Sonra kucuk Kırlangıc Prens'in yanına dondu, "Simdi kor oldunuz" dedi. "Artık ben hep yanınızda kalacağım."

Prens, "Hayır, kucuk Kırlangıc," dedi, "Sen Mısır'a gitmelisin."

Kırlangıc, "Hep yanınızda kalacağım," diye Prens'in ayağının dibinde uykuya daldı. Ertesi gun hep Prens'in omuzunda oturup ona yabancı ulkelerde gorduklerini anlattı. Nil'in kıyılarında sıra sıra

dizilip kırmızı balıkları avlayan kızıl ibis kuslarından; colde oturup her sey bilene, kendisi de dunyayla yasıt

yaslı Sfenks'ten; develerinin yanında kehribar tespil ceke ceke ağır ağır yuruyen tacirlerden; Ay dağlarının

koskoca bir billura tapan, abanoz gibi kapkara kralından; bir hurma ağacında uyuyup kendisini yirmi rahibe

bal helvasıyla besleten koca yesil yilandan; buyuk bir golde iri yayvan yaprakların ustunde yuzup her zaman

kelebeklerle savasan Yecuc Mecuclerden soz etti.

Prens, "Sevgili kucuk Kırlangıc, bana cok meraklı seyler soyluyorsun," dedi, "Ama en meraklı sey, insanların acıları. Duskunluktan buyuk hicbir giz yok. Kentimin uzerinde uc da, kucuk Kırlangıc, butun gorduklerini bana anlat."

Kırlangıc kentin uzerinde uctu: yoksullar kapı diplerinde otururken zenginlerin guzel evlerinde safa

surduklerini gordu. Karanlık ara yollara girip, kapkara sokaklara kayıtsız kayıtsız bakan ac cocukların kağıt gibi yuzlerini gordu. Bir koprunun kemeri altında iki kucuk cocuğun kucak kucağa yatıp birbirlerini ısıtmaya çalıştığını gordu. Cocuklar, "Aman, cok acız," dediler. Bekci "Orada yatamazsınız," diye bağırdı; onlar da yağmur altında gozden yittiler. Sonra donup gorduklerini Prens'e anlattı. Prens, "Ustum saf altınla kaplıdır," dedi, yaprak yaprak sokup yoksullarıma gotur; yasayanlar hep altının insanı mutlu edeceğini sanırlar." Kırlangıc, Mutlu Prens perisan bir duruma gelinceye kadar altını yaprak yaprak soktu. Yaprak yaprak yoksullara dağıttı; cocukların benzine renk geldi ve sokaklarda gulup oynamaya koyuldular, "Artık ekmeğimiz var," diye haykırmaya basladılar. Derken kar bastırdı, arkasından da don. Sokaklar sanki gumustenmis gibi parıl parıl parlıyordu. Upuzun buzlar evlerin sacaklarından billur hancerler gibi sarkıyor, herkes kurklerle dolasıyor, kucuk cocuklar da kıpırmızı baslıklarla buz ustunde kayıyorlardı. Zavallı kucuk Kırlangıc usudukce usudu, ama Prens'i bırakmak istemedi; onu cok seviyordu. Ekmekci gormeden fırının dışındaki ekmek ufaklarını topluyor; kanatlarını cırpa cırpa da ısınmaya çalışıyordu. Ama sonunda oleceğini anladı. Ancak bir kez daha Prens'in omuzuna dek ucabilecek gucu kalmıstı. Hafifce, "Hoscakal, sevgili Prens," diyebilirdi, "Elinizi opmeme izin verir misiniz?" Prens, "Demek sonunda Mısır'a gidiyorsun kucuk Kırlangıc; buna sevindim. Burada uzun sure kaldın, ama beni dudaklarımdan opmelisin, cunku seni seviyorum," dedi. Kırlangıc, "Gittiğim yer Mısır değil" dedi, "Ben olumun ocağına gidiyorum. Olum de uykunun kardesi değil mi?" Ve Mutlu Prens'i dudaklarından opup ayaklarının dibine olu olarak dustu. Tam o anda Mutlu Prens'in icinde bir sey kırılmış gibi sasırtıcı bir catırtı duyuldu. Kursundan yureği, tam ortasından ikiye ayrılmıstı. Don'un pek sert olduğu kesindi. Ertesi sabah erkenden Belediye Baskanı, Belediye Meclisi uyeleriyle birlikte asağıdaki alanda dolasıyordu. Sutunun onunden gecerken basını kaldırıp yontuya baktı, "Vay, Mutlu Prens'e ne olmus boyle?" dedi. Her zaman Belediye Baskanı'nın soylediklerine uygun soz soyleyen meclis uyesi de,

"Sahi, ne kılığa girmis?"

diye haykırdı; ikisi de, bakmak için yontunun altlığına çıktılar.

Baskan, "Kılıcının yakutu dusmus, gozleri gitmis, artık altınlığı da kalmamis; dilenciden biraz iyi durumda..."

dedi.

Uyeler de, "Ya, dilenciden biraz iyi durumda" dediler.

Baskan, "İste ayaklarının dibinde de bir kus olusu!" diye surdurdu konusmasını,

"Doğrusu kusların burada

olmesine izin verilemeyeceği konusunda bir buyruk çıkarmalıyız." Belediye yazmanı bu dusunceyi hemen

yazdı.

Bunun uzerine Mutlu Prens'in yontusunu yıktılar. Universitede sanat profesoru, "Artık guzel olmadığına gore,

yararlı da değildir," dedi.

Sonra yontuyu fırında erittiler. Baskan, madenle ne yapmak gerektiğine bir karar vermek uzere meclisi

topladı; "Elbette baska bir yontu yaptırmalıyız," dedi, "Bu da ancak benim kendi yontum olabilir."

Meclis uyelerinin her biri, "Benim yontum, benim yontum!" diye kavgaya tutustu. Son isittiğim zaman hala

kavga ediyorlardı.

Dokum yerindeki iscilerin bası, "Ne tuhaf sey! Bu kursun yurek bir turlu fırında erimiyor; bari bir yana

atalım," dedi ve icinde olu kusun da bulunduğu bir toz yığınının ustune attılar.

Tanrı meleklerinden birine, "Bana kentteki en iyi iki seyi bulup getirin," dedi; melek de kursun yurekle olu

kusu goturdu.

Tanrı, "Doğru secmissiniz," dedi, "Cunku cennetimin bahcesinde bu kucuk kus sonsuza dek otecek ve Altın

Ulkemde Mutlu Prens beni kutsayacak."

BULBUL - GUL

Genc Öğrenci, "Al bir gul gorursem, benimle dans edeceğini soyledi. Ama butun bahcemde bir tek bile al gul

yok," diye ağlıyordu.

Bulbul, Karamese'nin icindeki yuvasından bunu duydu, yaprakların arasından bakıp merak etti.

Genc, ağlayarak, "Butun bahcemde bir tanecik al gul yok!" diyordu; gozleri yasla doluydu; "Ah su mutluluk

ne hicten seylere bağılı! Butun akıllı insanların yazdıklarını okudum, felsefenin butun gizlerine erdim de gene

al bir gulun yokluğu yasamımı altust ediyor."

Bulbul, "İste sonunda gercek asiği buldum," dedi, "Hic tanımadığım halde gecelerce onun icin sakıdım,

gecelerce onun destanını yıldızlara okudum, simdi kendisini goruyorum. Sacları sumbul gibi koyu; dudakları yureğinin titrediği gul gibi al. Ama tutku, yuzunu fildisi gibi soldurmus, uzuntu alhına damgasını vurmus.

Genc Öğrenci, "Prens yarın gece balo veriyor," diye soylendi, "Sevgilim de gidecek. Al bir gul goturebilirsem, gun ağarıncaya dek benimle dans edecek. Al bir gul goturebilsem onu kollarımın arasına alacağım, o basını omzuma dayayacak, elleri de avucumun icinde kalacak. Ama bahcemde hic al gul yok; demek yapayalnız bir kosede oturacağım, o da yanımdan gececek, bana hic bakmayacak, gonlum kırılacak."

Bulbul, "İste gercek asık bu," dedi, "Benim sakıdıklarımın acısını o cekiyor; bana heves, ona yas. Ask sasılacak bir sey, kesinlikle! Zumurutlerden, yakutlardan daha değerli. İncilerle, lallerle değisilemez, pazara da çıkarılamaz. Ne satıcılardan parayla alınabilir, ne de altın teraziyle tartılır..."

Genc Öğrenci, "Saz takımı sayvana gecip telli sazlarını calacak, sevgilim de arpla kemanın sesine uyup dans edecek. Oyle hafif dans edecek ki ayakları bile yere değmeyecek, saraylılar da cevresine ususecek, ama benimle dans etmeyecek, cunku ona verecek al gulum yok," diye kendisini otların ustune attı ve elleriyle yuzunu kapayıp ağladı.

Kuyruğu havada kucuk bir yesil Kertenkele, yanından hızla gecerken sordu: "Niye ağlıyor?"

Gunes ısınının demeti icinde titreyip duran Kelebek, "Sahi, niye?" dedi.

Bir Papatya, yanındakine fısıldadı: "Evet niye?" Bulbul yanıtladı: "Bir al gul icin ağlıyor."

Hepsi bir ağızdan, "Al gul icin mi?" diye bağırıldılar, "Ne gulunc sey!" Kucuk Kertenkele de pek alaycı bir seydi, kahkahayla guldu.

Ama Bulbul, Öğrenci'nin uzuntusundeki gizi anladı; mese ağacında sessiz sessiz oturup askın gizemini dusundu.

Birdenbire boz kanatlarını acıp kendini havaya bıraktı. Ağaclı yamacların icinden bir golge gibi bahceyi dolastı.

Cimen tarhın ortasında guzel bir gul fidanı vardı. Bulbul bunu gorunce surgunlerinden birinin uzeline kondu:

"Bana al bir gul ver de, sana en guzel sarkımı okuyayım," dedi.

Fakat fidan basını iki yana salladı:

"Benim gullerim beyazdır" diye yanıt verdi, "Denizin kopuğu gibi, dağların ustundeki karlardan daha beyaz.

Ama eski gunes saatinin cevresinde yetisen kadesime git. Belki istediğini o verebilir."

Bulbul de eski gunes saatinin cevresinde yetisen gul fidanına gitti.
"Bana al bir gul ver de, sana en guzel sarkımı okuyayım," diye seslendi.
Ama fidan basını iki yana salladı:
"Benim gullerim sarıdır" diye yanıt verdi, "Kehribar bir taht ustunde oturan deniz kızının sacları gibi sarı.
Tırpancılar tırpanlarıyla gelinceye dek cayırlıkta acılan altın top ciceğinden daha sarı.
Ama Öğrenci'nin penceresinin altında yetisen kardesime git, belki istediğini o verebilir."
Bulbul de Öğrenci'nin penceresinin altında yetisen gul fidanına gitti:
Ama fidan basını iki yana salladı:
"Benim gullerim aldır" diye yanıt verdi, "Kumrunun ayakları gibi al; okyanusun kovuklarında sere serpe dalgalanan mercan kanatlarından daha al. Ama, kıs damarlarımı kavurdu, don tomurcuklarımı kopardı, bora dallarımı kırdı. Bu yıl artık hic gul veremeyeceğim."
Bulbul, "Butun istediğim al bir gul!" diye haykırdı; "Bir tanecik al gul! Onu elde etmemin hicbir yolu yok mu?"
Fidan, "Bir yol var dedi. "Ama, oyle korkunc ki soylemeyi goze alamıyorum."
Bulbul, "Soyle, ben korkmam," dedi.
Fidan, "Al bir gul istiyorsan, onu kendin ay ısığında muzikten yaratıp, kendi yureğinin kaniyla boyayacaksın.
Yureğini bir dikene dayayıp bana sarkı okumalısın; diken yureğini delmeli, senin can kanın da benim damarlarımdan iceri bosalıp benim olmalı."
Bulbul, "Bir al gul icin olum cok yuksek bir paha," diye haykırdı, "Butun evrende yasam cok değerli. Yesil koruda oturup, altın arabasında gunesi, inci arabasında da ayı seyretmek ne guzel!
Karacalının baygın kokusu tatlı, koyaklara gizlenen mavi boru cicekleri hos, kırlarda biten fundalar sevimli. Fakat gene de ask, yasamdan ustun. Sonra insan yureğinin yanında bir kusun yureği nedir ki?"
Ve boz kanatlarını acıp kendisini havaya bıraktı. Bahcenin uzerinden bir golge gibi silindi, bir golge gibi ağaçlı yamactan indi.
Hala genc Öğrenci, bıraktığı yerde, cimende yatıyordu; guzel gozlerindeki yaslar da hala kurumamıstı.
Bulbul, "Mutlu ol!" diye haykırdı, "Mutlu ol; al gule kavusacaksın! Ben onu ay ısığında muzikten yaratıp kendi yureğimin kaniyla boyayacağım. Buna karsılık, senden butun istediğim gercek bir asık olman; cunku, felsefe akıllıdır ama ask felsefeden de akıllıdır; guc korkunctur ama ask gucten daha korkunctur. Kanatları alev rengindedir, alevle boyalı vucudu vardır; dudakları bal kadar tatlı, soluğu karanfil

buhuru gibidir."

Oğrenci, cimenden basını kaldırıp baktı ve dinledi, ama bulbulun kendisine ne soylediğini anlayamadı, cunku

o ancak kitaplarda yazılı seyleri bilirdi.

Ama Mese ağacı anladı, uzuldu; cunku kendi dalları arasında yuva kuran Bulbul'e pek duskundu.

"Bana," dedi, "Son bir sarkı oku, cunku sen gidersen pek kimsesiz kalacağım."

Ve Bulbul, Mese ağacına sarkı okudu, sesi gumus bir testiden dokulen suyun sesini andırıyordu.

O sarkısını bitirince Oğrenci kalktı, cebinden bir defterle bir kursun kalem cekip cıkardı.

Ağaclıktan cıkarken kendi kendine, "Bulbulun guzel bir gorunumu var, bu yadsınamaz; ama duygusu var mı?

Hic sanmam. Tıpkı bircok sanatçı gibi, bastan basa soyleyis; ictenliği hic! Baskası icin ozveride bulunmaz,

butun dusuncesi muzik; herkes de bilir ki sanat bencildir. Gene de kabul etmek gerek ki sesinde bazı guzel

ezgiler var. Yazık, bunların hicbir anlamı yok; hicbir ise de yaramıyor," diyerek odasına gidip kucuk ot

yatağına uzandı ve sevgilisini dusunmeye basladı, az sonra da uykuya daldı.

Gokyuzunde ay gorununce, Bulbul, gul fidanına gidip goğsunu dikene dayadı. Butun gece goğsu dikende

ottu, buz gibi billur ay da sarkıp onu dinledi. Butun gece ottu, diken goğsunden iceri girdi ve can kanı

vucudundan cekildi.

İlkin oğlanla kızın icinde doğan askı sakıldı ve Bulbul'un sarkıları birbiri arkasına sıralandıkca gul fidanının en

ust surgununde yaprak yaprak nefis bir gul acıldı. Once ucuk bir rengi vardı, ırmakların uzerine serilen sis

gibi ucuk, sabahın ayakları gibi soluk, ilk alacakaranlığın kanatları gibi gumustendi. Bir gulun gumus bir

aynaya vuran yansımısı, gumus bir suya vuran golgesi nasılsa, gul fidanının en ust dalında acılan gul

oyleydi.

Ama, Gul fidanı Bulbul'e, "Dikene daha sıkı yaslan," diye seslendi, "Daha sıkı yaslan kucuk Bulbul, daha sıkı

yaslan, yoksa gul bitmeden gun doğacak."

Bulbul dikene daha sıkı yaslandı ve otusu kat kat yukseldi, cunku erkekle kızın ruhundaki tutkunun doğusunu

sakıyordu.

Ve gulun yapraklarını hafif bir pembelik burudu; tıpkı gelinin dudaklarını ilk opusunde guveyin yuzunu

kaplayan pembelik gibi. Ama, daha diken gulun yureğine değmemis, gulun yureği de

beyaz kalmıstı; cunku
gulun yureğini ancak bir bulbulun yureğindeki kan kızartabilirdi.
Fidan, Bulbul'e, "Daha sıkı yaslan," diye seslendi, "Daha sıkı yaslan kucuk Bulbul, daha sıkı yaslan, yoksa gul bitmeden gun doğacak."
Bulbul dikene daha sıkı yaslandı, diken de Bulbul'un yureğine değdi ve butun vucudunda bir acı urperdi.
Yana yana acıdı, acı acı ottu; cunku olumle tamamlanan askı, mezarda olmeyen askı sakıyordu.
Nefis gul kızardı, tıpkı doğu havasının gulu gibi, yapraklarının cevresi kıpkırmızıydı, kıpkırmızı yurek, yakut gibiydi.
Ama Bulbul'un sesi hafifledi, kanatları titremeye basladı, gozune bir perde geldi, sarkısı gitgide soldu, soldu, boğazına bir sey duğumlenir gibi oldu.
Son coskun bir ezgi saldı, beyaz ay isitti, tanı unuttu, gokyuzunde kalakaldı. Al gul duydu, butun vucudu coskuyla urperdi ve yapracıklarını soğuk sabah havasına serdi. Yankı onu kırlardaki eflatun mağarasına tasıdı, uyuyan cobanları duslerinden ayırdı; ırmağın sazları uzerinden esti, onlar da haberi denize goturdu.
Fidan, "Bak, bak!" dedi, "Artık gul tamamlandı." Ama Bulbul yanıt vermedi; cunku uzun cayırların icinde, yureğinde diken, cansız yatıyordu.
Oğrenci, oğleyin penceresini acıp disarıya, "Aman ne essiz bir talih!" diye haykırdı, "İste al bir gul! Butun omrumde hic boyle bir gul gormedim. Oyle guzel ki kesinlikle uzun, Latince bir adi vardır." Ve uzanıp gulu kopardı.
Sonra sapkasını giyip elinde gulle kosa kosa profesurun evine gitti.
Profesurun kızı kapının onunde oturmus, bir makaraya mavi ipek sarıyor, kopeği de ayağının dibinde yatıyordu.
Oğrenci, "Al bir gul getirirsem benimle dans edeceğinizi soylemistiniz," dedi, "İste butun dunyanın en al gulu.
Bu gece tam yureğinizin ustune takacaksınız, biz dans ederken sizi nasıl sevdiğimi o anlatacak."
Fakat kızın kasları catıldı.
"Galiba giysime yarasmayacak," yanıtını verdi, "Sonra Saray Basyazmanı'nın yeğeni bana cok guzel bir mucevher gondermis, herkes de bilir, mucevherler ciceklerden cok pahalıdır."
Oğrenci ofkeyle, "Vallahi pek iyilikbilmezmissiniz," diye gullu sokağa fırlattı; gul oradan su yoluna dustu ve

uzerinden bir arabanın tekerleği geçti.

Kız, "İyilikbilmez ha?" diye bağırdı, "Ben size bir sey soyleyim mi? Siz pek kabasınız; peki, siz kim

oluyorsunuz? Bir Öğrenci parçası. Eminim, ayakkabınızda Basyazman'ın yeğenindeki gibi gümüş toka bile

yoktur," dedi ve sandalyesinden kalkıp eve girdi.

Öğrenci dışarı çıkarken, "Ask ne de sacma bir seymis" dedi, "Mantığın yarısı kadar bile yararı yok; cunku

hicbir seyi kanıtlamıyor, sonra hep olmayacak seylerden birini soyluyor, insanı da doğru olmayan seylere

inandırıyor. Doğrusu hiçbir pratik yararı yok. Hem bu yuzyılda pratik olmak her seyin bası... Ben gene

felsefeye donup metafizikle uğrasayım," diye odasına gitti ve koskaca, tozlu bir kitap çıkarıp okumaya

basladı.

BENCİL DEV

Cocuklar her aksam okuldan çıktıktan sonra gidip Dev'in bahcesinde oynarlardı.

Yemyesil, yumusacık otlarla

kaplı, genis, guzel bir bahceydi. Otede beride iri guzel cicekler cayırın uzerinden yıldızlar gibi bakardı.

İlkyazda pembeli incili cicekler acıp, guze bol bol meyve veren on iki de seftali ağacı vardı. Kuslar ağaclara

dizilir, tatlı tatlı oyle otelerdi ki cocuklar dinlemek icin oyunlarını bırakırlardı.

Birbirlerine, "Burada ne kadar eğleniyoruz!" diye bağrısırlardı.

Bir gun Dev donuverdi. Arkadası Kornval Umacısı'nı ziyarete gitmisti. Yanında yedi yıl kalmıs, yedi yıl bitince

butun soyleyecekleri de bitmisti; cunku sozleri sınırlıydı, artık kendi kalesine donmek istedi. Gelir gelmez de

cocukların bahcede oynadıklarını gordu.

Kaba, kalın bir sesle, "Ne yapıyorsunuz burada?" diye bağırdı; cocuklar da kactılar.

Dev, "Benim bahcem, benim bahcemdir! Kim olsa bunu anlar. Kendimden baska hickimsenin de orada

oynamasına izin vermem!" diye bahcenin cevresine koskoca bir duvar ordu. Uzerine de bir duyuru tahtası

astı.

DUVARI ASANLAR

CEZALANDIRILACAKTIR.

O, pek bencil bir devdi.

Artık zavallı cocukların oynayacak yerleri yoktu. Yolun ustunde oynamayı denediler, ama yol pek tozlu hem

de sert taslarla doluydu. Bu da hic hoslarına gitmedi. Derslerden sonra yuksek duvarın cevresinde dolasır,

icerdeki guzel bahceden konusurlar, birbirlerine "Ah orada nasıl da eğlenirdik!" derlerdi.

Derken İlkyaz geldi, butun kırlar kucuk kucuk kuslarla doldu. Yalnızca Bencil Dev'in bahcesinde mevsim hala

kıstı. Çocuklar yok diye kuslar orada otmek istemedi. Ağaçlar cicek acmayı unuttu.

Yalnızca guzel bir cicek

cayırlar arasından basını çıkarıp baktı, ama duyuru tahtasını gorunce cocuklar icin oyle uzuldu ki yeniden

basını toprağa sokup uykuya vardı. Hosnut olanlar yalnızca Kar ve Don'du; "İlkyaz bu bahceyi unutmus. Artık

butun yıl burada otururuz," diye bağırstılar. Kar koskoca beyaz yamcısıyla cayırları orttu; Don da, butun

ağaçları gumusle kapladı. Sonra Karayeli de yanlarına çağirdılar, o da geldi. Kurklere burunmustu, bahcede

gur gur gurleyip baca kulahlarını yerlere devirdi, "Burası pek eğlenceli bir yer!" dedi, "Dolu'yu da

çağirmalıyız." Dolu da geldi; o da her gun uc saat kalenin damının ustundeki arduvaz kiremitlerden

birçoğunu kırincaya dek takırdayıp durdu. Sonra olanca hızıyla bahcede kosa kosa dondu, dondu. Kursuniler

giyinmisti; soluğu da buz gibiydi.

Bencil Dev penceresinde oturup bembeyaz, soğuk bahcesine bakarken, "İlkyaz neden boyle gecikti

anlamıyorum," dedi, "Dilerim hava değisir."

Ama, artık ne İlkyaz geldi ne de yaz. Guz her bahceye altın meyveler verdi, ama Dev'in bahcesine hicbir sey

vermedi, "O cok bencil!" dedi. Artık orası hep kıstı. Karayel'le Kar, Dolu'yla Don ağaçların arasında dans edip

durdular.

Bir sabah Dev yatakta uyanık yatarken guzel bir ezgi duydu. Kulaklarına oylesine tatlı tatlı geliyordu ki krallık

orkestrası geciyor sandı. Bu, penceresinin dısında oten kucuk bir keten kusuydu.

Bahcesinde kus sesi

duymayalı oyle uzun bir zaman olmustu ki, bu ona dunyanın en duyulmamıs muziği gibi geldi. O zaman

Dolu, basının uzerinde dansını bıraktı, Karayel'in gurultusu dindi ve acık pencereden iceri baygın bir koku

sindi. Dev, "Sonunda sanırım İlkyaz geldi" diye yatağından atlayıp dıсарı baktı.

Ne gorsun?

En gorulmemis bir gorunum. Duvarın kucuk bir deliğinden cocuklar iceri girivermisler, ağaçların dallarında

otuyorlardı. Gorebildiği her ağaçta kucucuk bir cocuk vardı. Ağaçlar da cocukların geri gelmesiyle oyle

hosnut olmuslardı ki bastan basa ciceklere burunmuş, çocukların basları üzerinde kollarını sallıyorlardı. Kuslar ucusa ucusa nese içinde cıvılıyor, yemseyil çayırların icinden de kır ciceklere baslarını çıkarmış, guluyorlardı.

Gorulmemiş bir görünümde. Yalnızca bir kose hala kıstı. Bu, bahcenin en uzak kosesiydi, tam orada bir çocuk duruyordu. Oyle kucucuktu ki ağacın dallarına yetişemiyor, çevresinde donup doluyor, acı acı ağlıyordu.

Zavallı ağacın hala Don'la ve Kar'la kaplıydı, üzerinde de Karayel esiyor, gurluyordu. Ağacın, "Hadi, çık kucuk!" diye dallarını elinden geldiğince indiriyordu, ama çocuk pek miniminiydi.

Dev dışarıya bakarken yureği için için eridi. "Nasıl da bencilmisim!" dedi, "Nicin İlkyaz'ın buraya gelmek istemediğini şimdi anlıyorum. Su zavallı yavrucağı ağacın ustune çıkarayım; sonra da duvarı yıkarım, bahcem artık sonsuza dek çocukların oyun yeri olur." Yaptıklarına iyice pisman olmuştuk. Usul usul merdivenden aşağı inip bahceye çıktı. Ama çocuklar onu görünce oyle korktular ki hep kaçtılar.

Ve bahceye kıs geri dondu. Yalnızca o kucuk cocuğun gözleri yaşla oyle dolmuştu ki Dev'in geldiğini göremediği için kaçmadı. Dev de arkasından gizlice yaklaşıp yavaşca onu ellerinin arasına aldı ve ağacın ustune koyuverdi. Ağacın hemen cicekler açtı, kuslar gelip üzerinde ottu. Çocuk iki kolunu Dev'in boynuna sarıp onu optu. Oteki çocuklar da artık Dev'in eskisi gibi kötü olmadığını görünce kosa kosa geri dondular, onlarla birlikte İlkyaz da geldi. Dev, "Artık burası sizin bahceniz, kucuk yavrular," dedi ve koca bir balyoz alıp duvarı yıktı. Saat on ikide insanlar carsıya giderken gorup gorecekleri en güzel bahcede Dev'i çocuklarla oynuyor buldular.

Cocuklarla Dev, butun gun oynadılar. Aksam olunca Dev'e hoscakal demeye geldiler. Dev, "Ama, kucuk arkadasımız nerde? Hani ağaca çıkardığım çocuk?" diye sordu. Dev, kendisini optuğu için en çok onu sevmisti.

Cocuklar, "Bilmiyoruz, gitmiş," diye yanıt verdiler. Dev, "Ona soyleyin, yarın kesinlikle gelsin," dedi; ama çocuklar onun nerede oturduğunu bilmediklerini, kendisini bundan önce hic gormediklerini soylediler; Dev pek uzuldu.

Her aksam okul kapanınca, çocuklar gelip Dev'le oynuyorlardı. Ancak Dev'in sevdiği kucuk çocuk artık hic görünmüyordu. Dev butun cocuklara iyi davranıyordu, ama gene ilk dostunu ozluyor, sık sık ondan soz edip,

"Ah onu nasıl da gormek istiyorum," diyordu.

Yıllar gecti, Dev pek yaslandı, gucten dustu. Artık kosup oynayamıyor, kocaman bir koltukta oturup

cocukların oyununa bakıyor, bahcesiyle ovunuyordu; "Bircok guzel ciceğim var," diyordu, "ama butun

ciceklerin en guzeli cocuklar."

Bir kis sabahi giyinirken disarı bahcesine baktı. Artık Kis'tan nefret etmiyordu, cunku bu, yalnızca İlkyaz

uyuyor, cicekler de dinleniyor demekti.

Birdenbire gozlerini saskınlıkla ovusturdu baktı, baktı. Boyle bir seyi hic gormemisti:

Bahcenin en uzak bir

kosesinde, guzel beyaz ciceklere burunmus bir ağac vardı. Dalları altındandı, her

birinden gumus yemisler

sarkıyor, altında da sevdiği kucuk cocuk duruyordu.

Dev buyuk bir sevinc icinde merdivenlerden asağı kostu, acele acele bahcenin obur ucuna gecip cocuğun

yanına vardı. İyice yaklasınca yuzu ofkeyle kıpkırmızı kesildi, "Seni yaralamaya kim cesaret etti?" dedi. Cunku

cocuğun avuclarında ikiser tane civi izi vardı, iki civi izi de ayaklarında.

Dev, "Seni yaralamaya kim curet etti?" diye bağırdı, "Soyle de kocaman kılıcımı alıp onu haklayayım."

Cocuk, "Yo, bunlar sevginin yaraları," dedi. Dev, "Sen kimsin?" derken ustune garip bir korku coktu ve

cocuğun onunde dize geldi.

Cocuk Dev'e gulumsedi, "Siz beni bir kerecik bahcenizde oynattınız, bugun ben de sizi kendi bahceme,

cennete gotureceğim," dedi.

Cocuklar aksam kosa kosa iceri girdikleri zaman bastan basa beyaz ciceklere burunmus ağacın altında Dev'in

olusunu buldular.

CANDAN DOST

Bir sabah yaslı Su Faresi basını deliğinden cıkardı. Pırıl pırıl boncuk gibi gozleri, dimdik kursuni bıyıkları vardı,

kuyruğu da upuzun kara bir lastik parçası gibiydi. Kucucuk ordekler havuzda yuzuyor,

tıpkı sarı kanaryalara

benziyorlardı. Kıpkırmızı bacaklı, duru beyaz anneleri onlara suyun uzerinde nasıl tepetaklak durulacağını

öğretiyordu.

"Tepetaklak duramadıkca hicbir zaman yuksek bir toplumda bulunamazsınız," deyip duruyor, ikide bir de

bunun nasıl yapılacağını gosteriyordu. Ama kucuk ordekler annelerine hic aldirmiyorlardı. Oyle kucuktuler ki,

toplum icinde bulunmanın ne gibi yararları olacağını anlayamıyorlardı.

Yaslı Su Faresi, "Ne dikbaşlı çocuklar, doğrusu boğulmayı hak ediyorlar," diye bağırdı. Anne Ordek, "Hic de değil! Herkes acemilik ceker. Anneler babalar da pek sabırlı olamıyor," diye yanıt verdi.

Su Faresi, "O, analık babalık duygusundan hic haberim yok," dedi, "Ben aile adamı değilim, simdiye dek hic evlenmedim, doğrusu niyetim de yok. Ask kendine gore iyi bir sey, ama dostluk daha da iyi. Gerçekten yer yuzunde candan bir dostluktan daha soylu ve az gorulur hicbir sey bilmiyorum." Oracıkta bir soğut ağacından butun konusulanları dinleyip duran yemyesil bir Ketenkusu, "Ya candan bir dostun gorevleri konusunda dusunceniz nedir, lutfen soyles misiniz?" diye sordu. Ordek de, "Evet, benim de öğrenmek istediğim iste bu" diye havuzun obur ucuna kadar yuzup cocuklarına iyi bir ornek verebilmek uzere tepe asağı durdu.

Su Faresi, "Ne budalaca bir soru!" diye bağırdı, "Candan dostumun elbette benim icin canını bile verebilmesini beklerim."

Kucuk kus gumus surgunun ustunde sallana sallana minimini kanatlarını cırparak "Buna karsılık ya siz ne yaparsınız?" dedi.

Su Faresi, "Anlamıyorum" diye yanıt verdi.

Ketenkusu, "Size bu konuda bir masal soyleyeyim," dedi.

Su Faresi, "Masal benim hakkımda mı?" diye sordu, "Oyleyse dinlerim; cunku uydurma seylenden pek hoslanırım."

Ketenkusu, "Size uyarlanabilir," diye asağı doğru ucup suyun kıyısına kondu ve Candan Dost'un oykusunu anlattı.

"Evel zaman icinde," dedi, "Hans adında bir cocuk varmış."

Su Faresi, "Sayıda sırada bir sey miymis bari?" diye sordu.

Ketenkusu, "Yok," dedi, "Hic de sayıda sırada filan değilmiş; temiz yureğiyle iyi huylu insanlara ozgu yusyuvurlak, tuhaf yuzunden baska farklı bir seyi yokmus. Kucuk bir koy evinde tek basına oturur, her gun bahcesinde calısrımıs. Butun ulkede, onunki gibi guzel bahce yokmus. Husnuyusufklar, Sebboyklar, Cobankeseleri, Katmerli Duğun Cicekleri orda yetisirmıs. Mor Samgulleri, Sarıguller, Leylakklar, altın sarısı Zağra Laleleri, Ciğdemler, mor, beyaz Menekseler orda bulunurmus, Hasekikupesi, Hanıngomleği, Tere, Mercankosk, Fesleğen, Cuha ciceği, Tuğasahi Zambağı, Altıntop ciceği, Katmerli Karanfil, aydan aya her zaman seyredilecek guzel seylere, koklanacak guzel kokuların bulunması icin, zamanları

geldikce birbirini

arkasından orada acar, orada acılırmıs.

Kucuk Hans'in (*) bircok dostu varmıs, ama en candan dostu Değirmenci Koca Hugh'ymus (soylenisi: Hiyu).

Evet, zengin Değirmenci Hans'in oyle candan dostuymus ki, duvardan uzanıp koca bir demet cicek ya da bir

tutam yesillik koparmadan, ya da yemis mevsimiyse ceplerini eriklerle, kirazlarla doldurmadan gecmezmiş.

Değirmenci, 'Gercek dostların hic ayrısı gayrısı olmamalı,' der, Hans de basını sallayıp gulumser, bu denli

yukse dusunceli bir dostu olduğu icin ovunurmus.

Kimileyin komsular haklı olarak, zengin Değirmenci'nin değirmeninde yuz cuval birikmis unu, altı tane sağlam

ineği, bir koca suru yun koyunu olduğu halde nasıl olup da kucuk Hans'e karsılık olarak hicbir sey

vermeyisine sasarlarmıs; ama Hans boyle seylerle kafasını yormaz; hicbir sey ona Değirmenci'nin gercek

dostluğun ozveriye dayandığı konusunda soylediği butun bu duyulmamıs seyleri dinlemekten daha fazla

zevk vermezmiş.

İste kucuk Hans bahcesinde boylece calısıp durmus. Ilkyazda, yazın, guzun pek keyifli olurmuş; ama kıs

gelip de carsıya goturecek yemisi, ciceği kalmayınca soğukla acılıktan epey sıkıntı ceker, coğu aksamlar

birdak tane armut kurusu ya da cetin cevizden baska yiyecek bir sey bulamadan yatmak zorunda kalırmıs.

Sonra Değirmenci hic kendisini gormeye gelmediği icin son derece yalnızlık cekermis.

Değirmenci, karısına, 'Kar surdukce benim kucuk Hans'e gitmemin hic yararı yok,' dermiş, 'Cunku insanlar

sıkıntıdayken kendi hallerine bırakılmalı, konuklarla uzulmemeli. İste benim dostluk anlayısım bu; doğallıkla

bunda haklıyım da. İlkyaza değin bekler, o zaman kendisini ziyaret ederim, o da bana koca bir sepet dolusu

menekse gulu vermek olanağını bulur; bu onu oyle hosnut eder ki.'

Karısı da bol cam atesi karsısındaki kocaman koltuğundan, 'Baskalarını nasıl da cok, ama nasıl da cok

dusunuyorsunuz, sizin dostluk konusunda soylediğiniz sozleriniz en buyuk ikram. Vallahi Rahip Efendi bile uc

katlı konakta oturup kucuk parmağına da altın yuzuk taktığı halde, sizin gibi guzel soz bulup soyleyemez,'

dermiş.

Değirmenci'nin en kucuk oğlu, 'Ama kucuk Hans'ı buraya cağıramaz mıydık? Zavallı Hans sıkıntıdaysa

"poridge"imin (*) yarısını ona verir, beyaz tavşanlarımı gösterirdim!' diyecek olmus. Değirmenci, 'Ne sersem cocuksun!' diye bağırması, 'Seni okula göndermenin yararını bir türlü anlayamıyorum; hiçbir şey öğrendiğin yok. Küçük Hans buraya gelip sıcak atesimizi, tatlı yemeğimizi, koskoca fıçı dolusu sarabımızı gorse kıskanır; kıskançlık da pek korkunc bir şeydir; insanın ahlakını bozar. Elbette küçük Hans' in ahlakının bozulmasına razı olamam. Ben onun en iyi dostuyum, hep ona göz kulak olur, hiçbir bakımdan kötülüğe kapılmamasına dikkat ederim. Sonra Hans buraya gelse, belki benden biraz ödün isteyebilir, ben de veremem. Un başka, dostluk başka; bu iki şeyi birbiriyle karıştırmamalı. Ya, bu sözcüklerin yazımları da ayrı, anlamları da. Bunu herkes bilir.' Değirmenci'nin karısı, kendisi için koca bir bardağı ağız ağıza sıcak birayla doldurarak 'Ne güzel soyluyorsunuz; basım sanki ağırlaştı. Tıpkı kilisedeymişim gibi,' demiş. Değirmenci, 'İnsanlar arasında iyi davranan pek çoktur ama iyi söz söyleyen az. Bu da söz söylemenin daha güc bir şey olduğunu gösterir. Hem aynı zamanda ince bir istir bu,' diye yanıt vermiş ve masanın obur yanında utançından kıpkırmızı kesilip basını onune eğmiş, gozyaşlarını cayının içine akıtmaya başlayan küçük oğluna dik dik bakmış. Bununla birlikte, çocuk o kadar küçükmiş ki onu hoş görmelisiniz." Su Faresi, "Oykunun sonu bu mu?" dedi. Ketenkusu, "Değil elbet," diye yanıt verdi, "Bu daha başlangıcı." Su Faresi, "Oyleyse siz çağımızdan çok geri kalmıssınız. Bugünlerde her oykucu masalın sonundan başlıyor, sonra başlangıcı geliyor ve ortasında bitiyor. Yeni anlatım yöntemi, bu. Geçen gün bunu havuzun çevresinde dolayan bir eleştirmenden isittim. Bu konudan uzun uzadıya söz etti, kesinlikle haklıydı derim; çünkü mavi gözluğu, satsız çıplak kafası vardı. Sonra, genç ne zaman bir düşüncesini soylese, "Puh!" diye yanıt veriyordu. Ama anlatın bakalım su oykuyu. Değirmenci pek hoşuma gitti. Benim de türlü türlü güzel duygularım vardır. Bu nedenle aramızda derin bir yakınlık var." Ketenkusu kimileyin bir ayağının, kimileyin oteki ayağının üstünde sırcayarak anlatmayı sürdürmüştü: "Kıs bitip menekse gulleri solgun sarı yıldızlarını acmaya baslar başlamaz, Değirmenci gidip küçük Hans'i görmek istediğini söylemiş.

Karısı, 'Ya, ne kadar iyi yureğiniz var. Hep baskalarını dusunuyorsunuz. Cicekler icin su buyuk sepeti de aliverseniz,' demis.

Değirmenci değirmenin kanatlarını sağlam demir bir zincirle birbirine bağlayıp kolunda sepetle yokustan asağı inmis,

'Hayırlı sabahlar olsun kucuk Hans,' demis.

Kucuk Hans bel kureğine dayanıp ağı kulaklarına vararak yanıt vermis: 'Hayırlı sabahlar olsun.'

Değirmenci, 'E, kısın ne yaptınız bakalım?' diye sormus.

Hans, 'Bunu sormanız ne buyuk incelik; doğrusu buyuk iyilik,' diye haykırmıs, 'Vallahi kısı pek sıkıntılı

gecirdim, ama artık İlkyaz geldi, ben de hosnutum, ciceklerimin hepsi de pek iyi.'

Değirmenci, 'Kısın bir duziye sizi konusur, ne durumda olduğunu merak ederdik Hans,' demis.

Hans: 'Ne buyuk incelik; ben de artık beni unuttunuz diye sanki korkuyordum.'

Değirmenci: 'Doğrusu sastım size Hans. Gercek dost asla unutmaz. İste olağanustuluk burada, ama korkarım

siz yaşamın siirini anlamıyorsunuz. Sizin menekse gulleri de gitgide ne kadar guzellesiyor?'

Hans: 'Ya, elbette guzel; hem boyle bol olması da benim icin buyuk bir talih doğrusu. Carsıya goturup

Belediye Baskanı'nın kızına satacağım; parasıyla da el arabamı geri alacağım.'

'El arabamı geri mi alacaksın? Yoksa sattın mı onu? Ne budalaca bir is.'

Hans, 'E, ne yapayım? Satmak zorunda kaldım,' demis, 'Goruyorsunuz, kısı benim icin pek kotu zamandı.

Doğrusu ekmek almaya param yoktu. Ben de ilkin yabanlık ceketimin gumus duğmelerini sattım, sonra

gumus kosteğimi, ondan sonra buyuk cubuğumu, en sonunda da el arabamı sattım. Ama artık onların

hepsini geri alacağım.'

Değirmenci, 'Hans, sana benim el arabamı veririm,' demis, 'Doğrusu pek o denli yeni değil; bir yanı kopmus,

tekerlek parmaklarında da bir bozukluk var; ama gene de sana veririm. Biliyorum, bu benim icin buyuk bir

ozveri. Ondan ayrıldığıım icin bircok kimse beni adamakıllı aptal sanacaklar, ama ben baskalarına benzemem;

comertlik dostluğun ozudur derim. Hem sonra, kendim icin yeni bir el arabam daha var. Evet, gonlun rahat

olabilir. Sana el arabamı veririm.'

'Bu doğrusu buyuk bir ozveri...' diye Hansciğın tuhaf, yuvarlacık yuzu bastan basa neseyle parlamıs, 'Ben

onu kolay onarırım, evde bir yaprak tahtam var.'

Değirmenci: 'Bir yaprak tahta mı? Ya! Benim ambarın damı için tam aradığım şey. Koskoca bir deliği var, kapatamazsam bütün zahire ıslanacak. Talihim varmış ki bunu söyledin! Ne tuhaf, bir iyilik başka bir iyiliği doğuruyor. Ben sana el arabamı verdim, şimdi de sen bana tahtanı vereceksin. Elbette el arabası tahta parçasından çok daha değerlidir; ama gerçek dostluk böyle şeylere önem vermez. Hadi sunu getiriver de hemen bugün ambarda ise koyulayım.'

Kucuk Hans, 'Elbette,' diye kosa kosa sundurmanın altına girmiş, tahtayı çekip çıkarmış.

Değirmenci bakıp, 'Pek büyük bir tahta değilmiş, korkarım ambarımın damını onardıktan sonra, arabaya eklemek için sana hiçbir şey kalmayacak,' demiş, 'Ancak, bu benim suçum değil, şimdi sana el arabamı verdim; elbette sen de buna karşılık biraz çiçek verirsin. İşte sepet, kuzum ağzına dek dolduruver.'

Hans, keyfi kaçarak sormuş: 'Ağzına dek mi?' Çünkü sepet doğrusu pek büyükmuş. Doldursa pazara çıkacak hiçbir çiçek kalmayacağını anlamış. Gümüş düğmelerini geri almak için de içi içine sığmıyormuş.

Değirmenci: 'E, doğrusu, ben sana el arabamı verdiğime göre, sanırım birkaç çiçek istemek pek çok sayılmaz; belki yanılıyorum; ama dostluk, gerçek dostluk, ne olursa olsun kendini düşünmekten çok uzaktır.'

Hans, 'Sevgili dostum, en iyi dostum! Bahçemdeki bütün çiçekler sizin olsun; ne zaman olsa, gümüş düğmelerimden önce sizin güzel düşüncelerinize kavusmak isterim,' diye kosa kosa bütün o güzel menekşe güllerini koparıp Değirmenci'nin sepetini doldurmuş.

Değirmenci, 'Hoscakal kucuk Hans,' diyerek omuzunda tahta, kolunda sepet, yokustan çıkmaya koyulmuş.

Kucuk Hans de, 'Güle güle' deyip keyifli keyifli toprağı bellemeye başlamış; el arabası nedeniyle oyle hosnutmuş ki.

Ertesi gün birkaç hanımeline sayvandaki civilere tuttururken Değirmenci'nin sesini duymuş; yoldan onu çağırıyormuş; hemen merdivenden atlamış, aşağı kosup duvarın üzerinden bakmış. Değirmenci sırtında koca bir cuval unla ordaymış.

'Hansığim, zahmet olmazsa su un cuvalını benim hatırım için pazara kadar götürür musun?' demiş.

Hans, 'Vah vah! Valla bugün isim çok. Bütün sarmasıklarımı duvara civilemem, bütün çiçeklerimi sulamam,

butun cayırları toplamam gerek,' demis.

Değirmenci, 'E, doğrusu benim sana el arabamı vereceğimi düşününce...' demis, '..geri çevirmek hic de

dostca bir davranıs olmaz.'

Kucuk Hans, 'Ooo, boyle soylemeyin. Dunya bir araya gelse ben dostluğa aykırı bir davranısta bulunmam,'

diye seslenip kosa kosa kasketini almaya gitmis. Sonra sırtında koca cuvala ezile ezile yola dusmus.

Hava cok sıcak, yol da pek tozluymus, Hans oyle yorulmus ki, altıncı mil tasına varmadan oturup dinlenmek

zorunda kalmıs. Ama yine de yureklilikle yola duzulup sonunda pazara varmıs. Biraz orada bekledikten sonra

o bir cuval unu pek iyi bir fiyatla satmıs, sonra hemen eve donmus; cunku gecikirse yollarda hırsızlara

raslamaktan korkuyormus.

Kucuk Hans yatağa yatarken, kendi kendine, 'Gunum bosa gitti, ama iyi ki

Değirmenci'yi kırmadım; en iyi

dostum o, sonra el arabasını da bana verecek,' diye dusunmus.

Ertesi sabah Değirmenci erkenden bir cuval ununun parasını almaya gelmis, kucuk Hans oyle yorgunmus ki

hala yataktaymıs.

Değirmenci, 'E vallahi,' demis, 'Pek tembelmissin. Doğrusu el arabamı vereceğimi dusunerek daha cok

calısacağını sanıyordum. Haylazlık gunahtır; dostlarımdan hicbirin aylak ya da miskin olmasını, elbette

istemem. Benim sana karsı apacık soz soylememe gucenmezsin ya! Elbette senin dostun olmasam bunu

aklıma bile getirmem. İnsan, demek istediğini olduğu gibi soylemeyecek olduktan sonra dostluğun ne yararı

olur? Kim olsa parlak seyler soyleyerek goze girip dalkavukluk etmeye cabalar. Ama gercek dost, hep hosa

gitmeyecek seyler soyler ve uzmekten cekinmez. Gercek bir dost da elbette boylesini yeğler; cunku, ancak o

zaman iyilik ettiğini anlar.'

Kucuk Hans gozlerini uğusturup gecelik takkesini basından atarak, 'Cok uzuldum,' demis, 'Ama oyle

yorgundum ki yatakta biraz yatıp oten kusları dinlemek istedim. Bilir misiniz? Kusları dinledikten sonra, her

zaman daha iyi calısırım.'

Değirmenci eliyle Hans'in sırtına vurarak, 'Ya, buna cok hosnut oldum, cunku giyinir giyinmez değirmene

gelip hatırım için, su benim ambarın damını onariver, diyecektim.'

Zavallı kucuk Hans gidip bahcesinde calısmayı oyle ozluyormus ki. Ancak, kendisine bu

denli dostluk

gosteren Değirmenci'yi de kırmak istemiyormus.

Utanıp cekinen bir sesle, 'Bugun isim olduğunu soylersenem dostluğa aykırı bir sey yaptığım kanısına mı

varırsınız?' diyecek olmus.

Değirmenci, 'E, doğrusu el arabamı sana vereceğimi dusunurse, bu isteğim hic de cok bir sey değil; ama

geri cevırırsen, elbet gidip onu kendim yaparım,' demis.

Kucuk Hans 'O, hicbir zaman...' diye yatağından atlamıs ve giyinip ambara gitmis.

Butun gun gunes batıncaya kadar orada calısmıs. Gunes batarken de Değirmenci ne yaptığını gormeye

gelmis.

Değirmenci sen bir sesle, 'E, demek ki deliği onardın ha, kucuk Hans?' diye seslenmis.

Kucuk Hans merdivenden inerken, 'İyice onarıldı,' diye yanıt vermis.

Değirmenci, 'Ah, insanın baskaları icin yaptığı is gibi zevkli hicbir sey yoktur!' demis.

Kucuk Hans oturup alını silmis: 'Sizin sozlerinizi dinlemek elbet buyuk bir talih; ama sanırım sizin bu guzel

dusunceleriniz gibi dusunceler bana hic gelmeyecek?'

Değirmenci, 'Yoo, gelir, sana da gelir,' demis, 'Yalnızca biraz daha zorluğa katlanmalı.

Su anda, dostluğun

ancak uygulamasını goruyorsun, bir gun kuramını da elde edersin.'

Kucuk Hans, 'Sahi mi soyluyorsunuz?' diye sormus.

Değirmenci, 'Hic kuskusuz,' diye yanıt vermis; 'Ama, damı onardığına gore, artık eve gidip rahat etsen daha

iyi edersin, cunku yarın da koyunlarımı dağa goturuvermeni isteyeceğim.'

Zavallı kucuk Hans bu soze karsı bir sey soylemekten cekinmis. Ertesi gun de

Değirmenci koyunlarını

erkenden koy evine dek getirmis, Hans de onlarla birlikte dağ yolunu tutmus.

Oraya varıp gelinceye dek butun gun gecmis; geri donduğunde de oyle yorgun dushman ki, daha koltuğunda

otururken uyuyakalmıs; ancak ertesi gun, gupegunduz, ortalık aydınlıkken uyanmıs.

'Bahcede ne guzel vakit gecireceğim,' diyerek hemen ise koyulmus.

Ama, hep bir sey çıkıyor, bir turlu ciceklerine bakamıyormus, cunku dostu Değirmenci durmadan gelip, onu

ya zaman alacak islerin pesinden gonderiyormus ya da değirmende kendisine yardıma çağırıyormus. Kucuk

Hans, zaman zaman cicekleri kendilerini unuttu sanacaklar diye uzum uzum uzuluyor, ama Değirmenci'nin

en iyi dostu olduğunu aklına getirip kendi kendisini avutuyormus; 'Sonra...' diyormus, '...kendi el arabasını

bana verecek, bu da tam anlamıyla bir ozveri.'

İste kucuk Hans, Değirmenci icin hep boyle calısıp durmus. Değirmenci de dostluk konusunda her turlu guzel

sozleri soyler, Hans bunlari not defterine yazar, geceleri okurmus, okumusluğu da pek iyiyimis.

Aksamların birinde, Hans atesinin basında otururken kapıdan gurultulu bir ses gelmiş.

Ruzgar evin

cevresinde oyle esiyor, oyle dehsetle gurluyormus ki, bunu fırtınanın sesi sanmış.

İkinci bir gurultu daha

duyulmuş, arkasından da ucuncusu gelmiş; bu, öncekilerin hepsinden çokmuş.

Kendi kendisine, 'Zavallı bir yolcu olacak...' diyerek kapıya kosmuş.

Kapının onunde, bir elinde fener, otekinde koca bir sopayla Değirmenci durup duruyormuş.

'Hansciğim', diye haykırmış Değirmenci, 'Basım dertte. Kucuk oğlum merdivenden dusup yaralandı, ben de

simdi doktora gidiyorum. Ama doktor uzakta, gece de oyle kotu ki, simdi aklıma geliverdi, benim yerime sen

gitsen, hani çok iyi olacak. Biliyorsun el arabamı sana vereceğim, buna karşılık senin de bir sey yapman,

sanırım doğru olur.'

Kucuk Hans, 'Olur,' demis, 'Sizin buraya dek gelmenizi ben iltifat sayarım. Hemen çıkıyorum, ama bana

fenerinizi vermelisiniz; gece pek karanlık, hendeğe dusebilirim.'

Değirmenci, 'Vah vah, yazık, çok yazık, bu yeni fenerim, ona bir sey olursa doğrusu çok uzulurum,' diyerek

feneri vermek istememiş.

Kucuk Hans, 'Pek iyi, zarar yok,' diyerek, büyük kurklu paltosuyla kırmızı sıcacık başlığını indirmiş, boynuna

da bir atkı sarıp yola koyulmuş.

Ne muthis bir fırtınaymış. Gece oyle karanlıkmış ki kucuk Hans hiçbir sey goremeyormuş. Ruzgar o denli

siddetliymiş ki, kendisini tutamıyormuş. Gene de çok yurekliymiş. Uc saate yakın yol gittikten sonra,

doktorun evine varıp kapıyı calmış.

Doktor basını yatak odasının penceresinden uzatıp, 'Kim o?' diye seslenmiş.

'Kucuk Hans, doktor.'

'Ne istiyorsun, kucuk Hans?'

'Değirmenci'nin oğlu merdivenden dusup bir yerini incitmiş. Değirmenci hemen gelmenizi istiyor.'

Doktor, 'Peki,' diye atını, büyük cizmelerini, bir de fenerini hazırlatıp aşağı inmiş.

Kucuk Hans onun pesinden

duse kalka yetismeye calısrken, o atını Değirmenci'nin evi yonune surmuş.

Ama, fırtına guclendikce guclenmiş, yağmur sellerle bosanıp tasmış. Kucuk Hans ne gittiği yeri goruyor, ne

de ata yetisebiliyormuş. Sonunda yolunu yitirip derin cukurlarla dolu pek tehlikeli kırlara dusemus ve zavallı

Hanscik boğulmuş. Ertesi gün birkaç keçi cobanı, koca bir su birikintisi içinde onun olusunu bulup evine getirmiş.

Pek iyi tanınmış olduğu için, herkes küçük Hans'ın cenazesine gitmiş. Değirmenci de yas tutanların başında geliyormuş.

'En iyi dostu ben olduğum için, en iyi yere geçmek benim hakkım,' diye sırtında uzun siyah bir pelerle

alayın onunda yürüyor, arada sırada gözlerini büyük bir cep mendiliyle siliyormuş.

Cenazeden sonra herkes handa rahat rahat oturup baharatlı sarap içer, tatlı pasta yerken, demirci 'Küçük

Hans'ın yeri, kuskusuz doldurulamaz,' demiş.

Değirmenci, 'Hele benim için... Ya, sanki el arabamı ona vermiş gibiydim. Şimdi onu ne yapmalı bilmem.

Evde başıma bela oldu; öyle eski ki, satacak olsam elimе hiçbir şey geçmez. Bundan sonra kimseye bir şey

vermemeye dikkat edeceğim. İnsan cömertliğin acısını çekiyor,' demiş."

Uzun bir aradan sonra Su Faresi, "Eee?" dedi.

Ketenkusu, "Eeesi, oykunun sonu, bu," diye yanıt verdi.

Su Faresi, "Peki, Değirmenci'ye ne olmuş ya?" diye sordu.

Ketenkusu, "Artık orasını bilmiyorum. Hem umurumda da değil," yanıtını verdi.

Su Faresi, "Öyleyse," dedi, 'Hiç öyle içten uzulmuşe benzemiyor."

Ketenkusu, "Sanırım siz oykuden pek bir sonuç çıkaramadınız," deyiverdi.

Su Faresi, "Ne!" diye cırladı.

"Sonuç, sonuç..."

"Oygunun bir sonucu mu var demek istiyorsun?"

Ketenkusu: "Kesinlikle."

Su Faresi pek ofkeli bir tavırla, "Yoo, başlamadan önce bunu bana söylemeliydin; söyleseydin seni elbette

dinlemez, tıpkı elestirmen gibi, 'Puf!' diye bağırdım. Ama, şimdi de söyleyebilirim," diye sesinin üst

perdesinden, "Puf!" diye bağırıp kuyruğunu da saklatarak deliğinden içeri girdi.

Birkaç dakika sonra Ordek badi badi gelerek, "Su Faresi'ni nasıl buluyorsunuz?" diye sordu; "Biraz iyi yanı

var; ama benim duygum bir ana duygusudur, yıllanmış bir bekara da acıyıp gözlerim yasarmadan

bakmam."

Ketenkusu, "Galiba ben de onu kızdırdım; konu yalnızca, bir sonuç çıkarılabilecek bir oyku söylememdir,"

yanıtını verdi.

Ordek, "Bu her zaman için tehlikeli bir şeydir," dedi.

Ben de ordeğe yerden göğe dek hak veriyorum.

BENZERSİZ BİR HAVA FİSEĞİ

Kralın oğlu evleniyor diye ulke capında senlikler yapılyordu. Guvey butun yıl gelini beklemiş, gelin de sonunda gelmişti. Kendisi bir Rus prensesiydi; ta Finlandiya'dan beri altı Rengeyiğinin çektiği bir kızakla gelmişti. Kızak kocaman altın bir kuğu kusu biçimindeydi, kanatlarının arasında da prensesin kendisi vardı. Uzun kakım kurku ta ayaklarına varıyor, basını da küçük, gümüş sırma orgulu bir başlık sarıyordu; kendisi de tıpkı, her zaman yaşadığı kar sarayı gibi, bembeyazdı. Yüzünün rengi öyle uçtu ki, kızığı sokaklardan geçerken halk sasırmış, "Tıpkı beyaz gul!" diye haykırarak balkonlardan üstüne cicek yağdırıyordu. Prens, gelini karşılamak için kale kapısında bekliyordu. Guveyin menekse renginde hulyalı gözleri vardı, saçları saf altın gibiydi. Prensesi görünce bir dizi üstüne cöküp elini optu. "Resminiz güzeldi, ama siz resminizden daha güzelsiniz," dedi. Prens de kıpkırmızı kesildi. Genç bir icoğlanı yanındakine, "Once beyaz guldu, şimdi al gul oldu," dedi, butun saray senlendi. Bundan sonra üç gün herkes, "Beyaz gul, al gul, al gul, beyaz gul," deyip durdu; Kral da icoğlanının aylığına iki kat artırılmasını buyurdu. Hiç aylığı olmadığı için bunun ona yararı dokunmadı, ama büyük bir onur sayıldı ve hemen Saray Gazetesi'nde yayımlandı. Üç gün sonra duğun kutlandı; gorkemli bir toren oldu. Gelinle guvey küçük incilerle islenmiş erguvan rengi kadife bir askı altında el ele yürüdüler. Sonra bes saat devlet soleni verildi. Prense prenses büyük sofanın üst başında oturup duru, kristal bir kadehten içki içtiler. Bu kadehten ancak gerçek asıklar içebilirdi; çünkü ona vefasız dudaklar değince rengi bulanır, bulanır, bulutlanırdı. Genç icoğlanı, "Birbirlerini sevdikleri iste apacık ortaya çıktı," dedi, "Duru kristal gibi acık bu." Kral, icoğlanının aylığını ikinci kez, iki kat artırdı. Saray görevlileri, "Ne onur, ne onur!" diye bağrıştılar. Solenden sonra balo vardı. Gelinle guvey gul dansını oynayacaklardı; Kral da flüt çalmaya söz vermişti. Pek kötü çalardı, ama hiç kimse o ana dek bunu söyleme gözüpekliğini göstermemmişti; çünkü o, kraldı. Aslında bildiği topu topu iki ezgi vardı, bunlardan hangisini çaldığını kendi de bilmezdi. Ama ne önemi vardı; ne çalarsa çalsın butun dinleyenler, "Nefis, nefis!" diye haykırırlardı. İzlenenin son maddesi, tam gece yarısı yapılacak parlak bir fisek senliğiydi. Küçük

prences omrunde ates

senliği gormemisti; Kral bunun icin senlikcibasının duğun gunu isbasında bulunmasını buyurmustu.

Gelin bir sabah set ustunde gezerken Preense, "Ates senlikleri nasıldır?" diye sordu. Hep baskalarına sorulan sorulara karışan Kral, "Kuzey tanına benzer," dedi, "yalnızca daha doğaldır. Ben

kendim onları yıldızlara yeğlerim; cunku insan bunların ne zaman cıkacağını bilir; sonra, benim flut calısım

gibi de nefistirler. Kesinlikle gormelisiniz."

Saray bahcesinin obur ucunda buyuk bir ucayak kuruldu. Kralın senlikcibası her seyi yerli yerine koyar

koymaz fisekler birbirleriyle konusmaya basladılar.

Kucuk bir Arayıcı Fiseği, "Kesinlikle dunya cok guzel," diye haykırdı, "Hele su sarı lalelere bakın. Ya, gercek

kestane fiseği olsalar bundan daha guzel olamazlardı. Bunca yoldan geldiğime ne iyi etmisim. Gezi, insanın

aklını dusuncesini cok iyi acıyor; insanın gozu kapalı yargılara varmasına engel oluyor."

Buyuk bir Roma Yıldızı, "Dunya, yalnızca kralın bahcesi değil, deli fisek, dunyayı iyice gormek icin uc gun

gerekir," dedi.

Omru ta ilk gunlerden beri eski bir tahta kutuya sımsıkı bağlı gecen ve hep kırık kalbiyle ovunen dalgın bir

Carkıfelek, "Nereyi severseniz dunya orasıdır," diye costu.

"Ama, artık sevginin modası gecti, onu sairler oldurdu. Bu konuda oyle cok yazı yazdılar ki inanan kalmadı,

benim de aslında sastığım yok ya. Gercek ask, acı ceker ve sessizdir. Anımsıyorum, bir kez ben... Ama, simdi

bunun ne gereği var! Duygusallık gecmise karıştı."

Roma Yıldızı, "Sacma!" dedi, "Duygusallık hicbir zaman olmez. O tıpkı ay gibidir, olumsuzdur. Orneğin gelinle

guvey birbirlerini iste pek cok seviyorlar. Bunu, raslantıyla benim bulunduğum kutudaki boz renkli bir kağıt

fisekten bu sabah duydum, en son saray dedikodularının hepsini biliyordu."

Ama, Carkıfelek basını iki yana salladı, "Duygusallık oldu, duygusallık oldu, duygusallık oldu," diye soylendi.

Aynı seyi yineleyince, sonunda gercek olacağına inananlardandı.

Birdenbire kuru, keskin bir oksuruk isitildi, hep bakındılar.

Bu, uzun bir değneğin ucuna bağlı, uzun boylu, kendini beğenmis bir Hava Fiseği'nden geliyordu.

Dusuncesini soylemeye baslamadan once, hep boyle oksururdu.

"Ehem! Ehem!" dedi. Hala basını iki yana sallayıp "romantizm oldu," diye soylenip duran zavallı Carkıfelek'ten

baska herkes dinledi.

Bir Bonbon Fiseği, "Susalım, susalım!" diye bağırdı. Bu siyasetle uğrasan biriydi, yerel secimlerde her zaman

etkin bir rol oynadığı icin kullanılması gereken alısılmıs meclis deyimlerini biliyordu.

Carıkifelek, "Busbutun oldu," diye fısıldadı ve uykuya daldı.

Sessizlik tumuyle sağlanır sağlanmaz, Hava Fiseği ucuncu kez oksurup soze basladı.

Anılarını yazdırıyormus

gibi, ağır ağır, tane tane soyluyor ve konustuğu kimseye tepeden bakıyordu. Doğrusu pek seckin tavırları

vardı.

"Kralın oğlu icin ne mutluluk ki, tam benim havaya ucurulacağım gun evleniyor," dedi,

"Ya onceden

kararlastırılmıs olsaydı, onun icin bundan daha uygun bir sey olamazdı; ama, prensler her zaman talihlidir."

Kucuk Delifisek, "Hele hele," dedi, "Ben bunun busbutun tersini biliyordum; yani biz prensin onuruna

yanacağız sanıyordum."

Hava Fiseği, "Sizin icin oyle olabilir" diye yanıt verdi, "Bunun boyle olduğundan kusku bile duymam; ama ben

baska. Ben pek ozel bir ailenin cocuğuyum. Annem gununun en unlu Carıkifeleğiydi ve kıvrak dansıyla

tanınıyordu. Buyuk temsilinde alana fırlamadan once, tam on dokuz kez fırl fırl donmus ve her donusunda

havaya pembe pembe yedi yıldız sacmıs. Uc bucuk İngiliz ayağı capında ve en ustun baruttanmıs. Babam

tıpkı benim gibi, hem de Fransız aslından bir hava fiseğiyimıs. Oyle yukseklere ucmus ki, halk bir daha geri

donmeyecek diye korku gecirmıs. Bununla birlikte, huyu pek yumusak olduğu icin donmus, hem de bir altın

sağanağı halinde pek parlak bir inisle donmus. Gazeteler bu temsili, pek atesli sozlerle yazmısılar. Saray

Gazetesi bile, bu ucusu, dolambacılık sanatının bir zaferi diye betimlemisti."

Bir Canak Maytabı, "Donanmacılık; donanmacılık, demek istiyorsunuz," dedi.

"Donanmacılık olduğunu

biliyorum; cunku benim kendi teneke kutumun ustunde oyle yazılı olduğunu gordum."

Hava Fiseği sert bir sesle, "Yok, ben dolambacılık dedim," diye soylendi. Canak Maytabı da bu soze pek

bozuldu, ama gene de, az cok onemli olduğunu gosterme icin hemen Bonbon

Fiseklerine boburlenmeye

basladı.

Hava Fiseği, "Diyordum ki" diye surdurdu konusmasını, "Diyordum ki... E, ne diyordum ben?"

Roma Yıldızı, "Kendinizden soz ediyordunuz" diye yanıtladı.

"Elbette biliyorum, sozum boyle terbiyesizce kesildiği sırada onemli bir konuyu

anlatıyordum.

Terbiyesizlikten ve butun bayağı goreneklerden nefret ederim cunku son derece duyarlıyım. Butun bu

dunyada, hic kimse benim gibi duyarlı değildir, buna kesinlikle inanıyorum."

Delifisek, Roma Yıldızı'na, "Duyarlı kimse de nedir, kuzum?" diye sordu.

Roma Yıldızı belirsiz bir fısıltıyla, "Kendisinde nasır olduğu için, sürekli baskalarının ayaklarına basan kimse,"

diye yanıt verdi. Delifisek de az kaldı gulmekten patlayacaktı.

Hava Fiseği, "Ne guluyorsunuz ya? Ben gulmuyorum ki..." dedi.

Delifisek, "Guluyorum, cunku keyfim yerinde," dedi.

Hava Fiseği ofkeyle, "Bu pek bencilce bir neden," diye bağırdı, "Keyifli olmaya ne hakkınız var? Baskalarını

dusunmeniz gerekir; en doğrusu beni dusunmeniz gerek. Ben hep kendimi dusunuyorum, herkesin de beni

dusunmesini beklerim. İctenlikli uyusma diye, iste buna derler. Çok guzel bir artamdır.

Bende de bu artamın

en nitelikli turu var. Soz gelimi, bu aksam bana bir sey olurse, bu herkes için ne buyuk yıkım olurdu.

Prensle prensesin yuzu bir daha gulmez ve butun evlilik yasamları yıkılırdı. Krala gelince, biliyorum, artık

onmazdı. İste bu nedenle, konumumun öneminden soz ederken, sanki gozyaslarım bosanır."

Roma Yıldızı, "Baskalarına zevk vermek istiyorsanız..." dedi, "...her zaman kuru kalmanız gerekir."

Simdi bir parca kendine gelen Canak Maytabı, "Elbette," dedi, "Sıradan bir sağduyu kuralı bu!"

Hava Fiseği tiksinererek, "Doğru, sıradan sağduyu için oyle, ama unutuyorsunuz ki ben olağanustuyum,

ozelim, unluym. Ya imgelemi olmadıktan sonra kim olsa sıradan sağduyu sahibi olabilir; ama benim

imgelemim var, cunku ben hicbir zaman nesnelere gercekte oldukları gibi dusunmem; ben onları hep

bambaska dusunurum. Kendimi kuru tutmama gelince, iste apacık goruyorum ki burada coskulu bir yaradılışı

anlayabilecek kimse yok. Çok sukur ben boyle seylere aldırmm. Butun omrunce insanın yasama

dayanmasını sağlayan tek sey, herkesin kendisinden son derece asağı olduğunu bilmesidir; iste benim her

zaman beslediğim duygular. Ama hicbirinizde duygu yok. Sanki Prensle Prensese daha simdi evlenmemis gibi

burda keyif catıyorsunuz."

Kucuk bir Ates Balonu, "E, doğru ya, nicin catmayalım? Eğlenmek için pek iyi bir fırsat!" dedi; "Ben havaya

çıktığım zaman butun bunları yıldızlara anlatacağım. Ben onlara guzel gelinden soz ederken pırıl pırıl parıldadıklarını goreceksiniz."

Hava Fiseği, "Of, ne bayağı bir yasam gorusu," dedi, "Aslında sizden de ancak bunu beklerdim; sizde hic, hicbir sey yok; bombos ve kofsunuz. Ya, belki Prense Prenses gidip icinden derin bir ırmak gecen ulkelerin birinde otururlar, belki bir tanecik de oğulları oluverir; tıpkı Prensın kendisi gibi sarı saclı, menekse gozlu minimini bir cocuk; belki bir gun bu cocuk dadısıyla gezmeye çıkar, belki de dadının koca bir murver ağacı altında uykuya dalacağı tutar, belki cocuk derin ırmağa dusup boğuluverir. Ama ne korkunc bir yıkım!

Zavallılar biricik cocuklarını yitirecekler. Doğrusu pek korkunc. Bundan sonra ben de onmam artık."

Roma Maytabı, "Ama, biricik oğullarını yitirdikleri filan yok ki, daha kimsenin basına yıkım gelmedi," dedi.

Hava Fiseği, "Ben geldi demedim ki, gelebilir dedim. Aslında, biricik oğullarını yitirseler, oturup soz soylemeye ne gerek var? Dokulen sut icin yanıp yakılanlardan öğrenirim. Ama ben, biricik oğullarını yitirmeleri olasılığından soz ederken elbette pek uzulur, yıkılırım," diye yanıt verdi.

Canak Maytabı, "Elbette yıkılırsınız, cunku yapmanız," dedi, "Simdiye dek gorduğum kimselerin en yapmacığı."

Hava Fiseği: "Sen de butun gorduğum kimselerin en kabasısn!" diye bağırdı, "Benim Prense karşı olan dostluğumu da anlayamıyorsun."

Roma Maytabı, "Ay, sen daha onu tanımiyorsun bile," diye homurdandı.

Hava Fiseği, "Ben hicbir zaman tanıyorum demedim ki," diye yanıt verdi, "Tanısam bile dostu olmazdım da diyebilirim. İnsanın dostlarını tanıması cok tehlikeli bir seydir."

Ates Balonu, "Sen kendini kuru tutsan daha iyi olur, asıl onemli konu bu" dedi.

Hava Fiseği, "Evet, sizin icin cok onemli, buna kuskum yok!" yanıtını verdi, "Ama, keyfim isterse ağlarım". Ve

gozlerinden gercek gozyasları dokulup değneğinden asağı yağmur taneleri gibi sızmaya basladı ve asağıda

tam da o sırada yuva kurmayı dusunup oturabilecek guzel, kuru bir yer arayan iki boceğin boğulmasına an kaldı.

Carkifelek, "Kesinlikle, tam anlamıyla duygusal bir ruhu var, cunku ortada ağlanacak hicbir sey yokken ağlıyor," diye derin derin icini cekti ve tahta kutuyu dusunmeye basladı.

Ama, Roma Yıldızı'yla Canak Maytabı iyice kızmışlar, durmadan ust perdeden, "Sacma! Sacma!" diyorlardı.

Bunlar son derece kestirmeci kimselerdi, ne zaman bir seye karşı çıksalar, "Sacma!" der çıkarlardı.

O sırada ay nefis bir gümüş kalkan gibi doğdu, yıldızlar parıldamaya başladı, saraydan da bir muzik sesi yükseldi.

Prensle Prenses dansa kalkmışlardı. Oyle güzel dans ettiler ki, boylu beyaz zambaklar pencereden gözlerini

uydurup onları seyretti; koca kırmızı hashaslar bas sallayıp dumtek tuttu.

Derken saat onu vurdu, arkasından da on biri, on ikiyi; gece yarısının son vurusuyla herkes dışarıya, seddin

ustüne çıktı, Kral da Senlikcibası'yı çağırttı.

Kral, "Hadi bakalım, fisek oyunları baslasın!" dedi. Senlikcibası da yerlere kadar eğildi, sonra bahcenin obur

ucuna değin dimdik yurudu. Yanında altı kişi vardı, her biri alev alev yanan uzun saplı birer cıra taşıyordu.

Bu pek gorkemli bir görünümdu.

Çarkifelek fırıl fırıl donerek, "Vızz! Vızz!" diye gitti. Roma Yıldızı, "Bum! Bum!" diye fırladı. Sonra Arayıcı

Fisekleri her yanda fırıl fırıl dans ettiler. Derken Canak Maytapları herseyin rengini kırmızıya çevirdi. Ates

Balonu havaya yükselirken ufacık mavi kıvılcıklar serperek, "Hoscakalın!" diye haykırdı. Pek keyiflenen

Bonbon Fisekleri "Bom! Bom!" diye yanıt verdiler. Özel Hava Fiseği'nden başka hepsi başarılı oldu. O,

ağlamaktan oyle sıırıslıklam olmuştı ki yerinden bile kıpırdıyamadı. İçindeki en iyi sey baruttu, o da oyle

ıslanmıştı ki hiç bir işe yaramadı. Alay etmeden konuşmaya gönül indirmedeği bütün akrabaları göz

kamastırıcı ateş demetleri halinde göklerden dokuldu; bütün Saray, "Aferin! Aferin!" diye costu, küçük

Prenses de neseyle güldü.

Hava Fiseği, "Sanırım beni gorkemli bir iş için saklıyorlar. Elbette bu, bu demektir" diye daha kurumlu tavırlar

takındı.

Ertesi gün işçiler ortalığı toplamaya geldiler. Hava Fiseği "Bunun bana gönderilmiş bir kurul olduğu apacak.

Sunları bana yakıştır ağırbaşlılıkla kabul edeyim," diye sanki önemli bir şey düşünüyormuş gibi kafasını

havaya dikip ciddi ciddi kaslarını cattı. Ama tam çekilip gidecekleri ana dek Hava Fiseği'nin farkına bile

varmadılar. Derken birinin gözüne çarpıverdi, "Vay! Ne kötü hava fiseğiymiş bu," diye

bağırıp duvarın
uzerinden hendeğe fırlattı.
Fırlayıp giderken "KOTU Hava Fiseği, KOTU Hava Fiseği; olamaz; USTUN Hava Fiseği!
Ya, adam boyle
soyledi. Kotu ile Ustun kulağa hemen hemen aynı seymis gibi geliyor; çoğu kez tam
birbirinin aynıdırlar da,"
diye camurun icine dustu;
"Burası hic rahat değil, ama son moda bir kaplıca olduğu kuskusuz," dedi, "Beni buraya
toparlanıp sifa
bulmam icin göndermişlerdir. Sinirlerimin yerinden oynadığı kesin; dinlenmeye
gereksinmem var."
Derken parlak mucevher gozleri, benekli yesil ceketiyle kucuk bir kurbağa yuze yuze
yaklastı.
"Sanırım bizi yeni onurlandırdınız," dedi, "Eh, sonunda camurun yerini hicbir sey
tutmaz. Bana yağmurlu bir
gunle bir hendek verin, ondan sonra gel keyfim gel. Acaba ikindiye yağis olacak mı?
Umarım olur! Ama
gokyuzu masmavi, hem bulutsuz da. Ne yazık!"
Hava Fiseği, "Ehem, ehem!" diye oksurmeye basladı.
Kurbağa, "Ne tatlı sesiniz var!" diye haykırdı, "Sahi, tıpkı vaklamaya benziyor, vaklama
da dunyanın en
uyumlu sesidir. Bu gece bizim eğlentimizi duyarsınız. Ciftcinin evinin yanı basındaki
eski ordek havuzunda
oturup ay doğar doğmaz baslarız turkuye. Bu oyle etkili olur ki herkes uyanık yatıp bizi
dinler. Daha dun
Ciftci'nin karısı annesine bizim yuzumuzden butun gece gozunu bile kırpmadığını
soyledi. Kendinden boyle
soz edildiğini duymak, doğrusu pek hosa gidiyor."
Hava Fiseği ofkeli ofkeli, "Ehem! Ehem!" dedi, bir sozcuk bile soylemeye fırsat
bulamadığı icin pek kızmıstı.
Kurbağa, "Kesinlikle pek tatlı bir ses!" diye konusmasını surdurdu, "Umarım ordek
havuzuna gelirsiniz. Ben
simdi kızlarımı aramaya gidiyorum. Altı guzel kızım var; Turna Balığı onları gorecek
diye odum kopuyor. Ah,
o ne canavardır, hic cekinmeden onlardan kahvaltı yapıverir. Eh, hoscakalın; emin olun
bu konusmamız beni
cok hosnut etti."
Hava Fiseği, "Ne konusma ya! Yalnızca siz kendi kendinize soz soylediniz. Konusma oyle
olmaz," dedi.
Kurbağa, "E, birinin dinlemesi gerek," diye yanıt verdi, "Butun sozleri ben soylemek
isterim. Bu zaman
kazandırır, gereksiz tartışmalara da ortam bırakmaz."
Hava Fiseği, "Ama ben tartışmadan hoslanırım" dedi.

Kurbağa dingin bir tavırla, "Bunu size yakıstırmam, tartışma son derece kaba bir şeydir; çünkü bir toplumda herkes hep aynı düşüncede olur. Bir daha hoscakalın. İşte kızlarım görünüyor," dedi ve yuzerek uzaklaştı.

Hava Fiseği, "Siz munasebetsizin birisiniz, hem pek kötü terbiye görmüşsünüz. Biri benim gibi kendisinden söz etmek isterken, sizin gibi kendisinden söz etmek isteyenlerden nefret ederim. Buna ben kendisinden baskasını düşünmemek derim. Kendisinden baskasını düşünmemek de pek iğrenc bir şeydir, özellikle benim yaratılışımda birine karşı; çünkü, benim sevimli ozyapımı her yerde bilirler. Doğrusu benden örnek almalıydınız; benden daha iyi örnek bulamazsınız. Şimdi elinize fırsat geçerken yararlanmaya bakın, çünkü hemen hemen saraya dönmek üzereyim. Evet benim sarayda baş üstünde yerim vardır. Prense Prenses bile dün benim onuruma evlendiler. Elbette siz böyle şeylerden anlamazsınız, çünkü tasralıyorsunuz," diye söylendi onun arkasından.

Koca esmer bir hasırotunun tepesinde duran bir Susineği, "Durup onunla soluk tüketmenin yararı yok," dedi, "Ama hiç yararı yok; çünkü savustu." Hava Fiseği, "Eh, o zararlı çıkar, bana ne?" diye yanıt verdi, "Dinlemiyor diye durup yalnızca ona söz söylemem ya. Ben kendi kendimi dinlemekten de hoşlanırım. Bu benim en büyük zevklerimden biridir. Coğu kez kendi kendimle uzun uzadıya soylesilerde bulunurum, bunda oyle becerikliyimdir ki kimileyin söylediklerimin bir tek sözcüğünü bile anlamadığım olur."

Susineği, "Oyleyse felsefeyle ilgili konferans vermelisiniz," diye bir çift güzel burumcuk kanat açarak gokyuzune yükseldi.

Hava Fiseği, "Burada durmayısı kendi budalalığı. Eminim zihnini acacak böyle fırsatı her zaman bulamaz.

Amaan, umurumda bile değil, benim deham gibi bir deha kesinlikle bir gün anlaşılabacaktır," dedi ve camurun içine biraz daha battı.

Az sonra bir ordek yüze yüze çıkageldi. Kıpkırmızı bacakları, zarlı ayakları vardı, paytaklığından dolayı da çok zayıf sayılıyordu.

"Vak, vak, vak! Ne acayip biçiminiz var," dedi, "Acaba böyle mi doğdunuz, yoksa bir kaza sonucunda mı bu duruma geldiniz? Sorabilir miyim?"

Hava Fiseği, "İste hep koyde oturup kalktığınız acık," dedi."Yoksa benim kim olduğumu bilirdiniz. Ama, bilgisizliğinizi bağıslayabilirim; baskalarının da kendimiz gibi özel olmasını ummak buyuk haksızlık olur. Simdi benim gokyuzune ucup altın bir yağmur sağanağı halinde yere inebileceğimi duyunca hic suphesiz sasar kalırsınız."

Ordek, "Boyle bir seyi dusunmem bile," dedi, "Cunku, bunun hic kimseye bir yararının dokunacağını sanmıyorum; simdi okuz gibi tarlayı surup at gibi araba cekebilmeniz ya da coban kopeği gibi koyunlara baksanız gene de bir seydir."

Hava Fiseği ust perdeden atarak, "A zavallı yaratık!" diye haykırdı, "Goruyorum, pek asağı tabakalardansın. Benim duzeyimdeki bir kimse, hicbir zaman yararlı olmaz. Bizim bir takım artamlarımız vardır, bunlar bize yeter de artar bile. Bir kez, ben hangi turden olursa olsun, isten hoslanmam. Hele salık verir gibi gorunduğunuz islerden. Ben hep zor islerin, yapacak bir seyi olmayan zavallıların sığınağı olduğu kanısında bulunmusumdur."

Pek sessiz huylu olan ve hic kimseye asla kavga etmeyen Ordek, "Pek iyi, pek iyi!" dedi, "Herkesin kendine gore bir zevki var. Her neyse, umarım artık burada yerlesirsiniz."

Hava Fiseği, "Yok efendim, yok!" diye haykırdı, "Ben yalnızca bir ziyaretciyim, seckin bir ziyaretci. Doğrusu burayı sıkıntılı buluyorum, burada ne topluluk var, ne yalnızlık. Ustelik bir kenar mahalle. Belki de saraya donerim, cunku dunyada bir heyecan uyandırmamın yazgım olduğunu biliyorum."

Ordek "Bir zamanlar bana da toplum yasamına atılma dusuncesi gelmişti," dedi, "Değismesi gereken oyle cok sey var ki; ya, birkac zaman once bir toplantıda ben başkanlık kursusune gecmistim. Butun hoslanmadığımız seyleri mahkum eden kararlar vermistik; ama, bunların pek etkisi de olmadıydı. Simdi evlenip barklandım. Aileme bakıyorum."

Hava Fiseği, "Ben toplum yasamı icin yaratıldım," dedi, "Butun soyum sopum, en alcakgonulluleri bile boyledir. Ne zaman ortaya cıksak buyuk bir ilgi uyandırırız. Ben kendim daha ortaya cikmadım, ama cikarsam gorkemli bir gorunum olacak. Eve barka gelince, bunlar insanı cabucak yıpratır, sonra insanın aklını daha yuksek seylerle uğrasmaktan alıkor."

Ordek, "Ah yaşamın yuksek seyleri, ne guzeldir onlar. Bak bu soz karnımın acıktığını aklıma getirdi," diye
dereden asağı, "Vak! vak! vak!" diye yuzup gitti.
Hava Fiseği, "Gitme, gel, gelsenel!" diye cıyıkladı, ama Ordek hic kulak asmadı. Hava Fiseği, "Gittiğine
hosnut oldum, soz anlamaz bir orta sınıf kafası var onda," dedi ve camurun icine biraz daha batıp dehanın
yalnızlığını dusunmeye daldı.
Birdenbire ellerinde bir ibrik ve bir demet calı cırpıyla beyaz gomlekli iki cocuk dere boyundan asağıya doğru
cıkageldi.
Hava Fiseği "İste kurul bu olacak!" diye pek ağırbaşlı gorunmeye calıstı.
Cocuklardan biri, "Vay, bak suna, ne pis değnek! Nereden gelmiş buraya acaba?" diye Hava Fiseği'ni
hendekten cıkardı.
Hava Fiseği, "NE PİS değnek mi? Olamaz, NEFİS değnek, iste boyle soyledi. Nefis değnek pek gonul
oksayıcı. Evet, beni Saray gorevlilerinden biri sanıyor," diye dusundu.
Oteki cocuk, "Onu da atese atalım, ibriğin kaynamasına yardım olur," dedi.
Ve calı cırpıyı catıp Hava Fiseği'ni de en tepesine koyduktan sonra atesi yaktılar.
Hava Fiseği, "İste bu cok gorkemli!" diye haykırdı, "Beni herkes gorsun diye gupe gunduz havaya
ucuracaklar."
Cocuklar, "Simdi uyuruz, uyanınca ibrik kaynamış olur," diye cayırın ustune uzanıp gozlerini kapadılar.
Hava Fiseği pek ıslaktı, doğallıkla yanması da epey uzun surdu; ama ates aldı.
"İste gidiyorum!" diye haykırıp dimdik ve sert durdu; "Biliyorum, yıldızlardan daha yukarı, aydan daha yukarı,
gunesten daha yukarı gideceğim. Oyle yukarı gideceğim ki..."
Fızz! Fızz! Fızz! dosdoğru havaya fırladı.
"Nefiis!" diye bağırdı. "Ben boyle sonsuza dek gideceğim! Ne basarı!"
Ama onu hic kimse gormedi.
"Simdi patlayacağım!" diye bağırdı, "Butun dunyayı atese verip oyle bir gurultu koparacağım ki, hic kimse
butun bir yıl baska bir seyden soz edemeyecek." Ve gercekten de patladı. Barut, "Bum! Bum! Bum!" dedi;
buna hic kusku yok.
Ama bunu hic kimse duymadı; o iki cocuk bile... Cunku pek derin uykudaydılar. Ondan kala kala bir değnek
kalmıstı. O da hendeğin kıyısında gezmeye cıkmış bir kazın sırtına dustu.
Kaz, "Aman Tanrım! Yağmur yerine gokten değnek yağıyor!" diye avaz avaz haykırarak kendini suyun icine
attı.

Hava Fiseği, "Buyuk bir cosku uyandıracağımı biliyordum," diye genis bir soluk aldı ve sondu.

GENC KRAL

Tac giyme toreni icin kararlaştırılan gunun gecesi, Genc Kral suslu odasında yalnız oturuyordu. Butun saray ileri gelenleri, zamanın toren goreneklerine gore yerlere dek eğilerek iznini isteyip saray gorgu kuralları profesorunden son bir ders almak uzere sarayın buyuk sofasına cekilmislerdi; iclerinde kimilerinin pek doğal davranısları vardı ki, bir saraylıda boyle bir davranısın pek kotu bir eksik sayıldığını soylememe bile gerek yoktur.

Cocuk -evet on altı yasında olduğu icin daha cocuk sayılırdı- yalnız kaldığına hic uzulmeden, derin bir soluk alarak kendisini islemeli yatağının yumusak yastıkları ustune sırt ustü atmıs, tıpkı bir kuru seytanı [faun] ya da avcı tuzağına yeni dusmus genc bir hayvan gibi gozleri donmus, ağzı bir karıs acık yatıyordu.

Kendisini buyuten, o babası sandığı yoksul keci cobanının surusu pesinde kolu, bacağı cıplak, elinde kaval, surtup dururken, hemen hemen raslantıyla onu bulanlar da zaten avcılardı. Eski kralın, kendi duzeyinden cok asağı bir yabancıyla gizlice evlenen bir tanecik kızından doğmus bir cocuktu. Bu adam icin kimileri, caldığı lavtanın buyuleyici ezgileriyle genc prensesin gonlunu calmıs biri olduğunu soylerken; baskaları da prenesten cok, pek cok iltifat gorduğu halde, birdenbire buyuk kilisedeki isini yuzustu bırakıp kentte sır olan Riminili bir ressamdan soz ederlerdi. Cocuk daha bir haftalıkmsı; annesi uyurken koynundan calıp kente atla bir gunluk yolda, ormanın bir bucağında coluksuz cocuksuz oturan, basbayağı yoksul bir koyluyla karısına bırakmıslar; onu dunyaya getiren o ak pak kız da uykudan uyandıktan bir saat sonra, hekimbasının soylediği gibi, ya uzuntunun ya da vebanın, ama kimilerine gore bir kadeh sarapta ezilmıs hemen etkileyen bir İtalyan zehirinin kurbanı olmus. Eğerinin horgucu uzerinde cocuğu goturen usak yorgun atından eğilip keci cobanının cerden copten kapısını calarken, prensesin cesedi de, kent kapılarının disında, bırakılmıs bir kilisenin avlusunda, soylentiye gore icinde baska bir cesedin, duğumlu bir iple elleri arkasına bağlı, goğsu kıpkırmızı yaralarla delik desik, olağanustu guzel, yabancı bir delikanlının uzatılmıs

olduğu acık bir mezara
indirilmemiş.

İste halkın ağzında dolasan fısıltıların en hafifi böyleydi. Yaslı Kral olum doseğinde,
belki büyük gunahının
vicdan azabıyla, belki de yalnızca krallığın kendi soyundan gitmemesini istediği için,
cocuğu çağırıp tahtın
varisi olduğunu meclis onunde onaylamış.

Yasamını böyle derinden etkilemesi kaçınılmaz olan güzelliğe karşı gösterdiği sasırtıcı
esrime belirtileri de,
belki de bu hakkın kendisine tanındığı ilk anda ortaya çıkmıştı. Kendisine ayrılan
dairedeki odalara girerken
pesinden gelenler, kendisi için hazırlanan zarif giysiyi, değerli mucevherleri gorunce
dudaklarından tasan
sevinc sesleriyle, yabancı bir nese icinde, kaba saba deri gomleğini, koyun postundan
yamcısını ustunden
nasıl attığını anlata anlata bitirememişlerdi. Zaman zaman orman yasamının güzel
ozgurluğunu arar, her
gunun büyük bir bolumunu dolduran sıkıcı saray torenlerine hep için için bozulurmuş.
Ama artık tumuyle
kendi buyruğunda gorduğu, adına Joyeuse dedikleri bu saray, sanki keyfi için yeni
dosenmiş, yepyeni bir
dunya gibi geldiğinden; divan tartışmalarıyla sunum odasından kurtulur kurtulmaz,
yaldızlı tunc aslanlı,
parlak somaki basamaklı koca merdivenlerden aşağı kosar, guzellikte acıyı uyusturacak
bir ilac, sanki
hastalıktan kurtarıcı bir ilac arayan biri gibi, oda oda, aralık aralık dolasırmiş.
Kendi dediğince, bu kesif gezintilerinde -doğrusu bunlar onun için olağanustu bir
dunyada gercek gezilermiş
de- etekleri dalga dalga ucusan harmaniyeli, kıvrım kıvrım parlak kurdeleli, sarısın,
solgun saray
icoğlanlarının da arkasından gelmesini ister; ama çoğunlukla sanat gizlerinin en iyi ıssız
yerlerde
öğrenilebileceğini, güzelliğın de tıpkı akıl gibi tek basına kalmaktan hoslandığını
nerdeyse doğaustu bir olay
gibi ani bir icguduyle duyumsayıp, yalnız kalmak istermiş.
Bu donemiyle ilgili pek çok oyku anlatılırdı. Kentliler, adına parlak bir soylev vermek
uzere gelen bir belediye
baskanının, onu, birtakım yeni tanrılara tapınmayı betimleyen, Venedik'ten henüz
getirilmiş büyük bir resmin
onunde tam bir tapınmayla diz cokerken goruverdiğini soylelerlerdi. Baska bir sefer
saatlerce ortadan yitmiş,
uzun bir aramadan sonra sarayın yıldız semti burclarından birinde, küçük bir odada
esrime icinde bir insan

gibi, ustune Adonis'in cehresi kazılmış bir Yunan muccevherine dalmıs bir durumda bulunmustu. Bir kez de tas kopru kurulusken bulunup ustunde Hadrian'ın Bithynialı kolesinin adı bulunan antika bir yontunun mermer alnına sıcak dudaklarını değdirirken gorulmus. Endimion'un gumus bir resmi ustunde ay ısığının izini aramak icin tam bir gece gecirmis diye oyku surer gider. Belki de uzerinde, butun az gorulur ve değerli seylerin buyuleyen bir etkisi varmıs; bunları elde etmek ozlemiyle tucclarları dort bir yone gondermis; kimini kehribar pesinden, kuzey denizlerinin kaba saba balıkçılarıyla kaynasmaya; kimini ancak firavunların mezarlarında bulunduğu soylenen tılsımlı, sasırtıcı yesil firuzeyi aramak uzere Mısır'a; kimini ipek seccadeleriyle nakıslı canakları icin İran'a; daha baskalarını da burumcuk, renkli fildisi, aytasları, yesim bilezikler, sandal ağacı, mavi mine ve halis yunden sal almak uzere Hindistan'a yollamıstı. Ama onu en cok uğrastıran sey, tac giyme gununde giyeceği giysiler; sırma islemeli kusamla yakut kakmalı taci, bir de sıra sıra, halka halka incili asasıydı. Doğrusu bu gece gorkemli yatağında sırt ustü yattığı yerden genis ocakta yanıp yanıp kul olan cam kutuğune dalmıs bakarken iste, bunu dusunuyordu. Zamanın en unlu ressamlarının elinden cıkan taslaklar aylarca once kendisine sunulmus, o da sanatçıların gece gunduz uğrasıp tıpkısını yapmalarını, bir yandan da yapıtlarına uygun mucjevherler bulmak icin butun dunyayı aramalarını buyurmıstı. Bir duslem evreninde kendisini guzel bir kral olarak, krallığını da buyuk kilisenin yuksek mahfilinde gorurken, koyu renk gozlerini parıl parıl parlatan bir gulumseme cocuk dudaklarında tutusup titriyordu. Biraz sonra yerinden kalktı, ocağın oymalı sacağına dayanarak solgun ısıklı odaya baktı. Duvarlar guzelliğin utkusunu gosteren değerli dokumalarla kaplıydı. Kırmızı ve lacivert akikle bezenmis buyuk bir konsol bir koseyi dolduruyor, pencerenin tam karsısında lake panoları puskurtme ve kakma altın kaplı, gorulmemis bir bicimde islenmis bir hucre ustunde Venedik camından zarif kadehlerle koyu damarlı muhresenkten bir kase duruyordu. Yatağın ipekli ortusunda, uykunun yorgun ellerinden dokulmus gibi solgun hashaslar islenmisti;

oymalı tavanın ucuk gumusu uzerinde de beyaz kopukler gibi demet demet iri devekusu tuyleri sarkan kadife askı, oluklu uzun fildisi sıırıklara dayanmıstı. Yesil tuncdan bir nergis gulerek basının ustunde cilalı bir ayna tutuyordu. Masa ustunde cebelikum tasından yayvan bir canak vardı. Dısarıda golgeli evlerin ustunde bulanık bir kabarcık gibi beliren kilisenin koskoca kubbesini, ırmak boyundaki sisli setin ustunde de asağı yukarı dolasan yorgun nobetcileri gordu. Uzaklarda, bir yemis bahcesinde bulbul otuyordu. Acık pencereden hafif bir yasemin kokusu geldi; alnındaki kumral kakullerini arkaya atıp eline bir lavta aldı, parmaklarını tellerin uzerinde gezdirdi. Ağırlasan goz kapakları kapanmaya basladı; ustune tuhaf bir bitkinlik coktu; guzel seylerin buyusunu ya da gizini o zamana dek hic boyle guclu ve bu denli icten bir zevkle duymamıstı. Saat kulesinden gece yarısı duyulurken zile dokundu. İcoğlanları da gelip ellerine gulsuyu serpe serpe yastığının ustune cicekler serdiler, onu soydular. Birkac dakika sonra odadan cıkmıslardı, uykuya daldı. Uykusunda bir de dus gordu. Dusu soyleydi: Kendisini uzun, alcak bir catı altında, bircok tezgahdan cıkan takırtılar, uğultular arasında gorur gibi oldu. Solgun gun ısığı demir parmaklıklı pencerelerden suzulup ona kasaları uzerine eğilmis dokumacıların cılız yuzlerini gosterdi. Solgun, hasta yuzlu cocuklar, koca koca gergi tahtalarının ustunde iki buklum yığılmıslar; mekikler erislerin arasında isledikce ağır tirizleri kaldırıyorlar, mekikler durdukca da tirizleri bırakıp iplikleri pekistiyorlardı. Yuzleri kıtlıktan ufalmıs, iskelet gibi elleri sallanıp titriyordu. Gozleri aclıktan buyumus birkac kadın, bir masanın basında dikis dikiyordu. Ortalıkta cok kotu bir koku vardı; hava pis ve ağırdı, duvarlardan nem damlayıp sızıyordu. Genc Kral dokumacılarından birine yaklastı, yanında durup onu seyretti. Dokumacı da ona dik dik bakıp, "Neden beni seyrediyorsun? Yoksa bizim efendinin yolladığı casus musun?" dedi. Genc Kral, "Efendin kim?" diye sordu. Dokumacı, "Efendimiz..." diye acı acı haykırdı, "...tıpkı benim gibi bir adam. Evet, aramızda yalnızca su fark var: O, pek guzel giysiler giyer, ben pacavralarla gezerim. Benim aclıktan canım cıkarken, o cok yemekten

bir parçacık olsun acı duymaz."

Genc Kral, "Ulke ozgur, sen de hic kimsenin tutsağı değilsin," dedi.

Dokumacı, "Savasta gucluler zayıfları tutsak eder, barısta da zenginler yoksulları.

Yasamak icin calısmamız

gerek; ama onlar bize oyle az gundelik veriyorlar ki, oluyoruz. Butun gun onların uğruna yoruluruz, onlar

cekmecelesine altınları istif eder, cocuklarımız zamansız solup gider, sevdiklerimizin yuzleri yıpranır, coker.

Biz uzumu ciğneriz, sarabı baskaları icer. Ekini biz ekeriz, gene sofralarımız tamtakır kalır. Bizim de

zincirlerimiz vardır ama hic kimse gormez. Tutsağız, ama gene de herkes bize ozgursun der."

Kral, "Herkes boyle mi?" diye sordu.

Dokumacı, "Gencler, yaslilar, erkekler gibi kadınlar, kucucuk cocuklar da, yılların hısmına uğrayanlar da,

herkes, herkes boyledir. Tuccar bizi ezer, biz de umarsız, istediklerini veririz. Papaz at sırtında gidip tespih

ceke ceke Tevrat okur, kimse bize aldırılmaz. Gunessiz gecitlerimizden yoksulluk ac gozleriyle surune surune

gecer, gunah da bastan cikmis suratıyla pesine takılıp gider. Sabahları, gozumuzu duskunluk acar, geceleri

utanc aramızda yasar. İyi de, bunlardan sana ne? Sen bizden değilsin. Senin yuzun cok mutlu," diye kaslarını

catarak donup mekiği tezgaha attı. Genc Kral masuraya sarılı altın sırmayı gordu.

Ustune buyuk bir dehset coktu; "Bu dokuduğun kimin giysisi?" diye sordu.

"Genc Kral'ın tac giyme giysisi. Sana ne oluyor?"

Genc Kral haykıra haykıra uyandı. Oh, kendi odasındaydı; pencereden de kapkaranlık havanın ortasından

sarkan bal rengi ayı gordu.

Yeniden uykuya dalıp dus gordu; dusu soyleydi:

Kendisini yuzlerce tutsağın kurek cektiği bir kalyonun guvertesinde gorur gibi oldu.

Kalyonun sahibi de

yanıbasında bir halının ustune oturmustu. Abanoz kadar karaydı; sarığı da kırmızı ipektendi. Kulaklarının

memesine iri, gumus kupeler takmıstı, elinde de fildisinden bir tartı tutuyordu.

Tutsaklar circıplaktı, bellerinde yalnızca lime lime birer pestamal vardı. Her biri yanındakine zincirle bağlıydı.

Kızgın gunes uzerlerine pırıl pırıl vuruyor, zincirler de gecitlerden asağı yukarı kosup kayıs kırbaclarını

savuruyordu. Onlar da gucsuz kollarını uzatıp suyun icindeki ağır kurekleri cekiyor; kureklerin palasından

tuzlu serpintiler ucup sekiyordu.

Sonunda, kucuk bir koya varıp iskandile basladılar. Kıyıda hafif bir ruzgar esti,

guverteyi ve buyuk Latin
yelkenini ince kızıl bir toza burudu. Yaban eseklerine binmiş uc Arap ortaya çıkıp
ustlerine mızrak yağdırdı.
Kalyonun sahibi eline boyalı bir yay alıp iclerinden birini gırtlğından vurdu. Arap butun
ağırlığıyla kopuklu
dalgaların icine yuvarlandı, arkadaşları da dortnala kactı. Sarı cara burunmuş bir kadın
devesinin üstunden
cesede baka baka, onları ağır ağır izledi.
Demir atıp yelkenleri mayna eder etmez, zenciler ambara girip kursun ağırlıklar bağılı
uzun bir ip merdiven
getirdiler. Kalyonun sahibi merdivenin uclarını iki demir babaya sımsıkı bağlayarak
asağı attı. O zaman
zincirler tutsakların en gencini yakaladılar, prangalarını cozdular, burun delikleriyle
kulaklarını balmumuyla
tıkayıp beline buyuk bir tas bağladılar. Tutsak yorgun argın merdivenden asağı suzuldu,
denizin icinde yitti.
Battığı yerden birkac su kabarcığı yükseldi. Oteki tutsaklardan kimileri, yandan
bakıyorlardı. Kalyonun
pruvasında bir kopekbalığı cığırtkanı oturmuş, durmadan davul calıyordu.
Biraz sonra dalgıç sudan soluya soluya sağı elinde bir inciyle cıktı, merdivene sarıldı.
Zenciler inciye kapıp onu
geri kaktılar. Tutsaklar kureklerin üstunde uykuya dalmışlardı.
Bir daha, bir daha cıktı; her cıkısında guzel bir inci getirdi. Kalyonun sahibi hepsini
tartıp yesil deriden bir
torba icine koydu.
Genc Kral konusmaya calıstı, ama dili damağına yapısmıs gibiydi, dudaklarını
kımlıdatamadı. Zenciler cancan
edip bir dizi parlak boncuk icin kavgaya tutustular. İki turna teknenin cevresinde fırlı
fırlı donuyordu.
Derken dalgıç son kez cıktı, getirdiğı inci Hurmuz'un butun incilerinden guzeldi. Butun
ay bicimindeydi, rengi
seher yıldızından aktı. Ama tutsağıın yuzunde tuhaf bir solgunluk vardı; guverteye
yığılırken kulaklarıyla
burun deliklerinden kanlar fıskırdı, biraz titredi, sonra donakaldı. Zenciler omuzlarını
silkip cesedini
kupestden asağı fırlattılar. Kalyonun sahibi kahkahayla guldu. Uzanıp inciye aldı, onu
gorunce opup basına
koydu, secdeye vardı. "Genc Kral'ın اساسına uygun!" dedi ve zencilere demir almalarını
isaret etti.
Genc Kral bunu duyunca sesi cıktığı kadar haykırdı ve uyandı. Pencereden tan yerini
uzun kursuni elleriyle
solan yıldızlara sarılırken gordu.
Gene uykuya daldı, dus gordu; dusu soyleydi:

Kendisini acayip yemisler, guzel zehirli cicekler sarkan kuytu bir ormanda dolasiyor
gordu. Gecerken
yanından karayılanlar ıslık caliyor, parlak tuylu papağanlar haykıra haykıra daldan daha
ucuyordu. Sıcak
camurda koskoca su kaplumbağaları yatmış uyuyordu. Ağaclar sebeklerle, papağanlarla
doluydu.
Gitti, gitti, ta ormanın ucuna varıncaya dek gitti. Orada kuru bir ırmağın yatağında
korkunc bir insan
kalabalığının didistiğini gordu. Kayanın uzerinde karıncalar gibi kaynasıyorlardı.
Toprakta derin cukurlar kazıp
icine giriyorlardı. Kimileri, kayaları koca koca balyozlarla parcalıyor; kimileri de
kumların icinde dort ayak
cabalıyordu. Frenk incirlerini koklerinden koparıyor, kızıl cicekleri ciğniyor;
birbirlerine seslenip didiniyorlardı.
Hic kimse bos durmuyordu.
Mağaranın karanlığında Olumle Acgozluluk onları seyrediyordu. Olum, "Yoruldu, haydi
ucte birini ver de
gideyim," dedi.
Ama Acgozluluk basını kaldırdı ve "Onlar benim usaklarım" diye yanıt verdi.
Olum sordu: "Elinde ne var?"
Acgozluluk yanıt verdi: "Uc ekin tanesi; bundan sana ne?"
Olum, "Birini bana ver de bahceme dikeyim, yalnızca bir tanesini ver gideyim," diye
bağırđı.
Acgozluluk, "Sana hicbir sey vermem," diye ellerini kusamının kat yerleri arasına
sakladı.
Olum de gulup bir kase aldı, bir su birikintisine daldırdı, kaseden sıtma çıktı, koca
kalabalığın icine girdi. Ucte
birini kırıp gecirdi. Pesinden soğuk bir sis burudu, cevresinden su yılanları yurudu.
Acgozluluk de adamlarından ucte birinin kırıldığını gorunce goğsunu dovup ağladı.
Kupkuru kısır goğsunu
dovup bağır bağıra ağladı, "Adamlarımın ucte birine kıydın, defol oradan," diye bağırđı;
"Tataristan
dağlarında savas var, iki tarafın kralı da seni çağırıyor. Afganlılar kara okuzu kurban
etmisler, savasa
gidiyorlar; kalkanların ustune kargılarıyla vurmuslar, demir tolgalarını da baslarına
gecirmisler. Benim derem
senin nene gerek? Ne icin durup kalacaksın? Haydi defol, bir daha da buraya gelme."
Olum, "Yoo," dedi; "Sen bana ekininden bir tane vermeden surdan suraya gitmem."
Fakat Acgozluluk elini sımsıkı kapayıp dislerini gıcırdattı. "Sana hicbir sey vermem,"
diye homurdandı.
Olum de guldu, kara bir tas alıp ormanın icine doğru fırlattı; yabancı baldıran yığını
arasından alev fistanlı
Humma çıktı. Kalabalığın icine daldı, onune gelene saldı. Her dokunduğu adam oldu.

Bastığı yerlerde otlar
sararıp soldu, o yurudu.

Acgozluluk tir tir titredi, basına kul serpti, "Kıyıcı!" diye bağırdı, "Kıyıcı! Hindistan'ın
sur cevri kentlerinde
kıtık var, Semerkand'ın su hazneleri tamtakır olmus; Mısır'ın sur cevri kentlerinde
de kıtlık var; colun butun
cekingeleri dolmus. Nil gene kıyılarından tasmamıs, Rahipler İzis'le Oziris'i İlençlemis.
Defol, seni arayanlara
bak; adamlarımı bana bırak!"

Olum, "Yo!" dedi, "Sen bana bir ekin tanesi verinceye kadar gitmem."

Acgozluluk, "Sana hicbir sey vermem," dedi.

Olum gene guldu, parmaklarını ağızına sokup ıslık caldı. Havadan uca uca bir kadın geldi.
Alnında Veba

yazılıydı, çevresinde de iskeletleri çıkmıs akbabalar ucusuyordu. Kanatlarıyla koyağı
kapladılar. Hic kimse sağ
kalmadı.

Acgozluluk ciğlık atarak ormandan kactı. Olum de kızıl atına atlayıp dortnala uzaklastı.
Atının kosması
ruzgardan hızlıydı.

Koyağın dibindeki camurlardan ejderlerle pullu derili korkunc canavarlar cıktı. Cakallar
kumun uzerinde
zıplayarak burunlarıyla havayı koklaya koklaya geldiler.

Genc Kral ağlayarak "Bu adamlar kimdi?" Ne arıyorlardı?" diye sordu.

Arkasında duran biri yanıt verdi: "Bir kralın tacına yakut arıyorlardı."

Genc Kral urperdi, geri donunce elinde gumus bir ayna tutan, hacı kılığında bir adam
gordu.

Yuzunun rengi uctu, sordu: "Ne Kralı?"

Hacı yanıt verdi: "Bu aynaya bak, gorursun."

Aynaya bakıp da kendi yuzunu gorunce sesi cıktığı kadar haykıra haykıra uyandı. Gunes
odaya parıl parıl

dokuluyor, bahcesinin sen ağaçlarında kuslar otuyordu.

Saray basyazmanıyla devletin yuksek gorevlileri gelip ululamalarını sundular.

İcoğlanları da sırmalı kusamını

getirip taciyla اساسını karsısına koydular.

Genc Kral baktı. Çok guzel seylerdi. Bunlar o ana dek gorduğu seylerin hepsinden
guzeldi. Ama duslerini

anımsadı. İcoğlanlarına, "Kaldırın bunları; giymeyeceğim!" dedi.

Gorevliler sasırdı. Kimileri de guldu, cunku saka ediyor sanmıslardı.

Ama Kral ciddi bir sesle bir daha soyledi, "Kaldırın sunları, gozum gormesin. Varsın tac
giyme gunum olsun,

giymeyeceğim. Cunku bu kusam uzunc tezgahında, acının ak elleriyle dokundu. Yakutun
yureğinde kan var;

incinin icinde de olum!" deyip uc dusunu de anlattı.

Gorevliler bunu duyunca birbirlerine bakıp, "Kesinlikle aklını kacırdı; cunku dus dustur, duslem de duslem.

Bunlar insanın bel bağlayacağı gercek seyler değildir. Bizim icin didinen insanların yasamından bize ne?

İnsan ekinciye gorunceye dek ekmek yemeyecek; bağcıyla gorusmeden sarap icmeyecek mi?" diye

fısıldadılar.

Derken Saray Basyazmanı Genc Kral'a gelip, "Efendimiz, yalvarırım, bu kara dusuncelerinizi bırakın. Su guzel

giysiyi kutsal bedeninize giyin, bu tacı basınıza takın. Kral kılığına girmezseniz, halk sizin kral olduğunuzu

nerden bilsin?" dedi.

Genc Kral onun yuzune baktı, "Sahi mi? Eğer kral kusamım olmazsa benim kral olduğumu bilemezler mi?"

diye sordu.

Basyazman, "Bilemezler efendimiz," diye haykırdı.

"Ben kral davranışlı insanlar var sanıyordum, ama, belki senin dediğin gibidir. Ama gene de kusamımı

giymeyeceğim; bu tacı da giyecek değilim. Ben bu saraya nasıl geldimse oyle çıkarım," dedi.

Hepsinin cekilmesini buyurdu; yalnızca bir kisiyi, arkadas diye kendisinden bir yas kucuk bir cocuğu, bir

icoğlanını alıkoydu. Hizmetinde yalnızca onu bıraktı; duru suda yıkandıktan sonra buyuk, boyalı bir sandık

actı; dağ eteğinde keci cobanının tuylu kecilerine bakarken giydiği deri gomlekle kaba saba koyun postu

yamcısını çıkardı; bunları giydi; eline de hantal coban sopasını aldı.

Kucuk icoğlanı iri mavi gozlerini acıp gulumseyerek, "Efendimiz, kusamınla asanı gordum ama tacın nerede?"

dedi.

Genc Kral da balkondan yukarı sarılmış yabanıl dikenden bir surgun koparıp buktu, bir halka yapıp kendi

basına taktı.

"Benim tacım bu olacak" yanıtını verdi.

Bu kılıkta odasından çıkıp saraylıların bulunduğu buyuk sofaya gecti.

Saraylılar eğlendi; kimileri de seslenip, "Efendimiz, halk krallarını bekliyor. Siz onlara dilenci gosteriyorsunuz,"

dediler. Otekiler ofkeliydi; "Ulkemizin yuz karası oldu, bizim basımıza gecmeye uygun değil!" dediler. Onlara

yanıt bile vermeden gecip parlak somaki merdivenlerden indi; tunc kapılardan çıktı, atına binip kiliseye doğru

surdu. Kucuk icoğlanı da yanında kosuyordu.

Halk gulup, "Kral delisi olacak; ata binmis geliyor!" diye alay etti.

Dizginleri çekip, "Bilemediniz, ben Kralım" diye dusunu anlattı.
Kalabalığın icinden biri cıktı, acı acı yanıp yakıldı, "Efendim, zenginlerin savurganlığından yoksullara can geldiğini bilmiyor musunuz? Sizin debdebenizle biz besleniriz. Sizin keyfinizden bize ekmek çıkar. Zorlu bir efendi hesabına didinmek acı sey, ama didinecek efendisi olmamak daha acı; karnımızı kargalar mı doyuruyor sanıyorsunuz? Butun bunlar icin elinde bir umar var mı? Musteriye 'bu kadara alacaksın'; satıcıya 'su kadara satacaksın,' diyebilir misiniz? Hic ummam. Bunun icin sarayınıza gidin de guzel eflatun giysinizi giyin. Bizden, bizim acılarımızdan size ne?"
Genc Kral, "Varsıllarla yoksullar kardes, değil mi?" diye sordu.
Adam, "oyle," dedi, "Varsıl kardesin adına da Kabil derler."
Genc Kral'ın gozleri doldu, halkın mırıltısı arasında atını surdu. Kucuk ic oğlanı korkup kactı.
Kilisenin buyuk kapısına varınca, askerler mızraklarını ileri uzatıp "Burada ne arıyorsun? Buraya kraldan baska kimse giremez," dediler.
Yuzu ofkeyle kızardı; "Kral benim" diye mızrakları itip iceri girdi.
Yaslı Piskopos, onu keci cobanı kılığında gorunce merakla tahtından kalkıp karsılamaya gitti, 'Oğlum, bu kral kılığı mı? Basına hangi tacı giydireyim? Eline ne asası vereyim? Bu senin icin sevinc gunu olmalı, utanc gunu değil," dedi.
Genc Kral, "Yasın bictiğini sevinc giyer mi?" deyip gorduğu uc dusu de anlattı.
Piskopos dusleri duyunca kaslarını catıp, "Oğlum," dedi, "Ben yaslıyım, omrumun kısındayım. Bu koca dunyada pek cok kotuluk olduğunu biliyorum. Pek gozlu haydutlar dağlardan iniyor, cocukları kacırıp Berberilere satıyor. Aslanlar kervanların yolunda beklesip develerin ustune atıyor. Koyaktaki ekini yaban domuzu yok ediyor, yamactaki bağları da tilkiler kemiriyor. Korsanlar kıyıları talan ediyor, balıkçıların gemilerini yakıp ellerinden ağlarını alıyor. Tuzlu bataklıklarda cuzamlılar barınır. Kamıs citinden evleri vardır. Yanlarına kimse yaklasmaz. Kentlerde dilenciler dolası, yiyeceklerini kopeklerle paylasır. Sen bunların onune gecebilir misin? Cuzamlıyı yatağına, dilenciye sofrana alabilir misin? Aslan ricanı dinler, yaban domuzu buyruğunu tutar mı? Duskunluğu yaratan senden akıllı değil mi? İşte bunun icin tuttuğun yolu kutsamıyorum. Atına binip saraya don, neseni takınıp krala uygun giysini giyin kusan da,

basına altın tac
giydireyim; eline de incili asa vereyim. Duslerine gelince, artık onları düşünme;
dunyanın yuku bir adamın
tasıyamayacağı denli büyük, uzuntusu de bir yureğin dayanamayacağı denli ağırdır."
Genc Kral, "Bunu bu yapıda soyluyorsun, ha?" diye Piskopos'u bırakıp mahfile çıktı,
İsa'nın yontusu onunde
durdu.

Sağında, solunda son derece guzel altın kaplar, sarı sarap dolu tasla kutsal yağ dolu
surahi vardı. İsa'nın
yontucuğu onunde dize geldi; mucevherli mihrabın yanında büyük mumlar yanıyor,
bunlar dumanları mavi
celenkler halinde kubbenin icinde kıvrılıyordu. Basını eğip yakarıya daldı. Papazlar da
kaskatı cuppeleriyle
mahfilden çekilip gittiler.

Birdenbire disardan hırcın bir gurultu geldi. Saraylılar titrek tuğları, parlak celik
kalkanlarıyla yalın kılıc iceri
girdiler. "Nerde o dus budalası?" diye bağırdılar, "Nerede o dilenci kılıklı Kral?
Yurdumuzun yuz karası o oğlan
nerde? Onu kesinlikle geberteceğiz; cunku bizim basımıza gecmeye uygun değil."
Genc Kral basını bir daha eğip yakardı, yakarmasını bitirince ayağa kalktı, onlara
uzuntulu uzuntulu baktı.

O! Gunes, renkli pencerelerden, kralın uzerine bir çağlayan gibi dokuldu; tel tel ısın
demetleri, ustune keyfi
icin hazırlanan kusamdan guzel, sırmalı bir ustluk ordu. Elindeki olu sopa ciceklendi,
incilerden beyaz
zambaklar actı. Basındaki kuru diken ciceklendi, yakutlardan al guller verdi. Zambak en
değerli incilerden
daha beyazdı, sapları da pırıl ıarıl gumustendi. Guller has yakuttan aldı, yaprakları da
dovme altındandı.

Orada, Kral ustluğu icinde durdu, mucevherli mihrabın kapıları ardına değın acıldı;
kutsal su kasesinin renk
renk ısınlı billurundan gorulmemis buyulu bir ısıık sacıldı. Orada bir kral kusamı icinde
durdu, cevresine
Tanrı'nın gorkemi doldu, oyuk mihrapların icinden Azizler de kımıldar gibi oldu. Onların
onunde guzel bir Kral
kusamı icinde durdu. Orgun muziği uğul uğul uğuldadı, trompetciler trompetlerini
ufledi, ilahici cocuklar
ilahilerini okudu.

Halk korkuyla karışık bir saygıyla dize geldi; saraylılar, kılıcılarını kınlarına sokup bas
eğdiler; Piskopos'un
yuzunun rengi uctu, elleri titredi; "Sana tacı benden buyuk biri giydirdi!" diye haykırıp
onun onunde dize
geldi.

Genc Kral yuksek mahfilden indi, halkın arasından gecip saraya dondu. Fakat kimse yuzune bakmaya cesaret

edemedi, yuzu Melek yuzuydu.

DUNYA KLASİKLERİ DİZİSİ: 58

OSCAR WILDE

OYKULER

OYKULER II

INFANTA 'NIN DOĞDUĞU GUN

Infanta'nın (*) doğduğu gun... Kız tam on iki yasına gelmişti. Sarayın bahcesinde gunes parıl parıl parlıyordu.

Gercek bir prenses, İspanya'nın da Infantasıydı, ama gene pek yoksul ailelerin cocukları gibi, doğduğu gun

ancak yılda bir kez geliyordu. İşte bunun için butun ulkede bugunun tam anlamıyla gorkemli bir gun olması,

elbette son derece onemliydi. Gercekten cok guzel bir gundu. Boylu boslu, yollu laleler sapları ustunde uzun

saflar halinde askerler gibi dimdik, cayırın otesindeki gullere meydan okurcasına bakıp "Biz de artık sizin

kadar guzeliz!" dediler. Eflatun kelebekler sırayla her ciceğe giderek altın tozundan kanatlarıyla yer yer

titrestiler; kucuk kertenkeleler duvarın catlaklarından cıkıverdiler, sonra bembeyaz ışığa yayılıp guneslendiler;

nar da sıcaktan yarılıp catladı ve kanayan kıpkırmızı yureklerini gosterdi. Kemerli, donuk dehlizlerde, kuflu

kafeslerden bol bol sarkan sarı solgun limonlar bile olağanustu gunes ışığından daha zengin bir renk almıs

gibiydi, manolya ağaçları da kat kat fildisi kureler bicimindeki ciceklerini acıp, tatlı keskin kokularıyla havayı

doldurdular.

Kucuk Prenses arkadaşlarıyla setin ustunde aşağı yukarı dolasıp tas vazolarla eski yosunlu yontular arasında

saklambac oynadı. Sıradan gunlerde ancak kendisinin dengi olabilecek cocuklarla oynamasına izin verildiği

icin yalnız oynamak zorunda kalırdı; ama artık doğduğu gun bu kuralın dışına cıkılmıstı.

Kral, istediği kucuk

dostlarını çağırıp birlikte eğlenmelerini buyurmustu. Kıyısı tuylu yesil sapkalı, ucları pır pır ucan kısa pelerinli

icoğlanları, kılaptan islemeli uzun fistanlarının eteğini tutup siyahlı gumuslu kocaman yelpazelerle gozlerini

gunesten koruyan kızlarıyla, bu suzgun İspanyol cocuklarında hasmetli bir incelik vardı. Ama Infanta,

zamanın az cok ağır sayılabilecek modasına gore, hepsinin en zarifi ve zevkle suslenmis olanıydı. Giysisi

gumus rengi canfestendi. Eteğiyle genis kabarık kolları sıvama gumus, sırma islemeydi,
dimdik sert korsası
sıra sıra nefis incilerle susluydu. İri pembe gullu minimini iki terlik, yururken eteğinin
altından basını
cıkartıveriyordu. Büyük burumcuk yelpazesi incili pembeliydi. Kucuk suzgun yuzunun
cevresinde soluk
altından bir ayla gibi kalkık duran saçlarının arasında da guzel beyaz bir gul vardı.
Sarayın bir penceresinden umutsuz uzuntulerin Kralı onları seyretti. Arkasında nefret
ettiği kardesi Don Pedro
d' Arragon duruyor; yanında gunahlarını cıkaran, Granada'nın bas engizisyoncusu
oturuyordu. Kral her
zamankinden de umutsuzdu, cunku cevresinde toplanan saray gorevlilerine, Infanta'nın
cocukca bir ciddilikle
selam verisine ya da pesini hic bırakmayan sevimsiz Albuquerque dusesine yelpaze
altından gulusune
bakarken, daha pek kısa bir zaman once (kendisine oyle gelirdi) Fransız ulkesinden
gelip İspanyol sarayının
gamlı gosterisi icinde, badem ciceklerinin yemis bahcelerinde iki kez cik acılısını
goremeden; simdi otlara
boğulmus duran saray avlusunun ortasındaki yaslı, budaklı incirden ikinci yılın
meyvelerini deremededen solup,
kızının doğumundan altı ay sonra olen genc kraliceyi dusundu. Ona karsı sevgisi oyle
buyuktu ki, mezarın
bile onu gozlerinden gizlemesine dayanamadı. Vucudunu Mağripli (*) bir hekime
mumyalattırmıs, onun
buyuculuk suclamasıyla kutsal makamların insafına kalmıs yasamını, bu hizmetine
karsılık kendisine
bağıslamıstı. Ceset, sarayın siyah mermer kilisesinde on iki yıl kadar once o ruzgarlı
mart havasında papazlar
nasıl getirmislerse oylece dokuma ortulu altlığının ustunde hala yatıyordu. Kral, ayda
bir kez kapkara bir
pelerine sarınıp elinde sonuk ısıklı bir fenerle iceri girer, "Mi Reina! Mi Reina" (*) diye
seslenerek yanında diz
coker, kimi zaman da İspanya'da yasamın her alanında egemen olan, bir kralın
uzuntusunu bile sınırlayan
bicimsel goreneklerini ciğneyip dayanılmaz bir acıyla mucvherli solgun elleri sımsıkı
kavrar, buz gibi boyalı
yuzu cılgın opuslerle uyandırmaya calısırdı.
Fontainebleau satosunda tıpkı ilk kez henüz kendisi on besinde, o da daha kucuk
yaslardayken gorduğu
haliyle bugun gene onu goruyor gibi oldu. O zaman Fransa Kralıyla butun saray ileri
gelenlerinin onunde
Papalık Elcisi tarafından resmen nisanlandıktan sonra da sarı saçlarından bir bukleye

arabasına binerken elini
opmeye uzanan iki küçük dudağın anısını alıp Escorial sarayına donmustu. Sonra iki ülke
sınırı üstünde,
küçük Burgos kasabasında cabucak yapılan düğün, daha sonra La Atocha Kilisesi'ne
toplanan yüksek
tabakanın her zamanki toreniyle Madrid'e o gösterişli giriş ve sonunda, diri diri
yıkılmak üzere engizisyonun
dünyasal temsilcisi olan koluna iclerinde birçok İngiliz de bulunan üç yüz kadar
günahkarın teslimiyle
olağanüstü kutlanan auto-da-fe ayini birbirini izlemisti.
Onu çılgınca sevdiği kesindi; o sırada Yeni Dünya İmparatorluğunun egemenliği için
İngiltere ile savasan
ülkesini bile bu uğurda feda edebileceğini sananlar çoktu. Gözünün onundan ayrılmasına
hiç dayanamazdı;
onun yüzünden ülkenin bütün ciddi işlerini unutmuştu. Onu eğlendirmek için düzenlediği
özenli torenlerin, o
akıl ermeyen hastalığını artırmaktan başka bir şeye yaramadığını, askın o kendi
kullarına uygun gorduğu
korkunc korluğu yüzünden göremedi. Olduğu zaman, Kral bir süre düşünme gücünü
yitirir gibi oldu. Eğer
Kraliçenin Arragon'daki satosunu ziyaretinde kendisine armağan ettiği zehirli
eldivenle olumune neden
olduğu söylenen ve kıyıcılığı İspanya'da bile ayyuka çıkan kardeşi Don Pedro'ya
Infanta'yı teslim etmekten
çekinmeseydi, kesinlikle tacından tahtından el çekip Granada manastırına çekilirdi;
aslında bu manastırın
Gonullu Bas Rahibi sanını da taşıyordu. Krallık fermanıyla bütün yurttan ilan edilmiş olan
üç yıllık genel yasın
sonunda bile, bakanlarının yeni bir evlilikten söz etmelerine asla dayanamamış;
Bohemya imparatoru, bizzat
bir kurul gönderip ona yeğeni güzel Arsiduses'le evlenmesini önerdiğinde, İspanya
Kralı'nın uzuntuyla evli
bulduğunu, kısır bir gelin olmasına karşın nikahlısını güzelliğe yeğlediğini elcilere
bildirmisti. Bu oyle bir
yanıttı ki İmparator'un kısırtmasıyla kimi tutucu Protestanların yönetiminde
ayaklanan zengin Felemenk
eyaletine mal olmuştü.
Bugün Infanta set üstünde oynarken, bastan basa evlilik yaşamı, büyük ateş renkli
çılgın neseleriyle,
umulmaz sonunun urkunc acısıyla geri gelmiş gibiydi. Kraliçenin bütün tatlı titizliği, aynı
istemli bas kaldırma
huyu, aynı gurur, aynı kıvrık güzel ağız, arada sırada gözlerini pencereye çevirdiği
zaman ya da küçük elini

koskoca İspanyol devlet adamlarına uzatıp optururken aynı olağanustu gulumseme.

-Vrai sourire de France-

(*). Ama, çocukların keskin kahkahası kulaklarında cınladı, gunesin parlak, acımasız ısığı uzuntusuyla alay

etti. Saf sabah havasına ağır, bambaska bir koku, tıpkı mumyacıların kullandıkları baharat gibi bir koku sindi.

Yoksa ona mı oyle gelmişti? Yuzunu elleriyle kapadı; Infanta bir daha yukarı baktığında, perdeler ortulmuş, kral cekilmisti.

Hafifce dudaklarını bukup omuzlarını kaldırdı. Babası bu doğum gununde yanında da kalabilirdi. Anlamsız

devlet islerine ne olurdu sanki? Yoksa mumları her zaman yanan, kendisinin girmesine izin vermedikleri o ic

kapayıcı kilise odasına mı gitmişti? Her yer gunluk guneslik, herkes boyle senlik icindeyken ne uygunsuz

davranıstı bu! Kukla oyunuyla butun oteki olağanustu eğlenceler bir yana, deminden beri borularla duyurulan

yapmacık boğa dovusunu kacıracaktı. Amcasıyla bas engizisyoncu cok daha duygulu insanlardı. Sete dek

cıkmıslar, kendisine tatlı sozler soylemislerdi. O da guzel basını kaldırıp Don Pedro'nun elinden tutarak

bahcenin ucunda kurulmus eflatun ipek kaplı daireye doğru merdivenlerden indi.

Pesinden en uzun adlı olan

en basta gelmek uzere, kesin bir sıralamayı izleyen butun oteki cocuklar ilerledi.

Toreadorlar gibi fantastik giyimli soylu erkek cocuklardan bir alay karsıcı çıktı; on dort yasında, pek yakısıklı

kucuk Tierra Nueva Kontu İspanya'nın anadan doğma Hidalgo ve Gandeelerinin butun incelikleriyle basını

acararak, buyuk bir ağırbaşlılıkla onu, Arena'ya karsı yuksek bir kursunun ustune konmus altın yaldızlı

fildisinden kucuk bir koltuğa kadar goturdu. Cocuklar buyuk yelpazelerini sallayarak fısıldasa fısıldasa

cevresine toplandılar. Don Pedro ile bas engizisyoncu da gulerek yolun ağzında durdu.

Sarı kırma yakalı

Camerera Mayor dedikleri sert yuzlu duses bile pek her zamanki gibi huysuz gorunmuyor, bumburusuk

yuzunde, kavruk kansız dudaklarında soğuk, solgun, gulumseme gibi bir sey dolasıp siniyordu. Bu, kesinlikle,

gorulmemis bir boğa doğusu olacaktı; Infanta'ya, Parama Duku'nun, babasını ziyarete gelmesi dolayısıyla

Sevilla'ya goturulduğu zaman gorduğu gercek boğa guresinden bile guzel gelmistti.

Erkek cocuklardan kimi,

uclarına renk renk hareli parlak kurdeleler takılı ciritleri savura savura gosterisli

hasalarla kaplı atlıkarıncalara
atlayıveriyorlar; baskaları kızıl pelerinlerini sallaya sallaya boğanın onunde yaya
gidiyorlar; hayvan
kendilerine saldırdıkca, ustaca alanı çevreleyen duvarın ustune sıcrayıveriyorlardı.
Boğaya gelince; doğrusu
ustune deri kaplı sepetten yapılmış olmasına, hiçbir canlı boğanın akıl edemeyeceği
bicimde, kimileyin alanda
saha kalkıp kosmasına karsın, tıpkı canlı bir boğa gibiydi. Hem pek guzel dovusuyordu;
cocuklar da oyle
heyecanlanıyorlardı ki, sıraların ustunde ayağa kalkıp oyali mendillerini sallayarak, tıpkı
buyuklerin
coskunluğuyla, "Bravo toro! Bravo toro!" diye bağırsıyorlardı. Sonunda, yapma atlardan
pek coğunun delik
desik olup, binicilerin de yere dusmesiyle sonuclanan uzun bir carpısmadan sonra,
kucuk Tierra Nueva Kontu
boğayı dize getirdi ve isini bitirmek icin Infanta'nın iznini aldıktan sonra tahta kılıcını
hayvanın boynuna oyle
siddetle indirdi ki bas pat diye yere dustu, altından da Madrid'deki Fransa Elcisi'nin
oğlu kucuk Monsieur de
Lorraine'in guler yuzu çıktı.
O zaman buyuk bir alkıs tufanı icinde alan bosaldı, yapma at olulerini de sarılı karalı
kaftan giymis iki Berberi
icoğlanı buyuk torenle cekip cikardı. İki Fransız cambazının ip ustundeki becerileriyle
gecen bir aradan sonra,
ozellikle yapılmış olan kucuk tiyatro sahnesi uzerinde birkac İtalyan kuklası yarı klasik
Sophonisba
tragedyasıyla boy gosterdi. Oyle guzel oynadılar, davranısları da oyle doğaldı ki, oyun
biterken Infanta'nın
gozleri dolu dolu olmustu. Cocukların kimileri de gercekten ağlayıp sekerlemelerle
avutulmaya gereksinim
duyar duruma geldi. Bas engizisyoncu bile oyle uzulmustu ki, Don Pedro'ya yalnızca
tahtayla balmumundan
yapılmış ve tellerle isleyen boyle seylerin bu denli talihsizliğe dusup boyle korkunc
yıkımlara uğramalarının
dayanılmaz bir sey olduğunu soylemekten kendini alamadı.
Bunun arkasından, Afrikalı bir hokkabaz kırmızı bir bezle ortulu genis, yayvan bir
isportayı alanın ortasına
getirdi; sonra sarığından acayip bir ney çıkarıp uflemeye koyuldu. Birkac dakika icinde
bez kımıldamaya
basladı. Neyin sesi keskinlestikce yesilli yaldızlı iki yılan, kama sapı bicimindeki acayip
baslarını çıkarıp yavas
yavas yukseldiler ve calınan havaya uyararak su icindeki bitkilerin dalgalanması gibi ileri
geri salınmaya

basladılar. Bununla birlikte, çocuklar bunların cilli korukleriyle fır fır çıkan dillerini gorunce biraz korktular.
Ama hokkabazın kumdan minimini bir portakal ağacı yetistirdiğini, ağacın once guzel beyaz cicekler actığını,
sonra demet demet gercek yemis verdiğini gorunce pek cok sevindiler; hele Markiz de Las Torres'in kucuk kızının yelpazesini alıp da bir kusa cevirdiği ve kus butun dairenin dort bir yanında oterek uctuğunda sevinclerine son olmadı. Nuestra Senora Del Pilar Kilisesi'nin danscı çocuklarının oynadiğı dinsel minuete pek guzeldi. Infanta, her yıl mayısta Kutsal Erden'in yuksek mihrabı onunde ve onun adına yapılan bu olağanustu toreni simdiye dek hic gormemisti. Hem aslında, bircoklarına gore İngiltere'nin Elizabethine satılmış olan deli bir papazın Asturias Prensi'ne zehirli bir kutsal ekmek vermeye kalkıştığı zamandan beri İspanya Kral ailesinden hic kimse buyuk Saragossa Tapınağı'na ayak atmamıstı. Doğallıkla, Infanta da Meryem Ana dansı denen bu gercekten guzel dansın, ancak muziğini dinlemisti. Erkek çocuklar beyaz kadifeden eski kesim saray giysileri giymislerdi. Baslarında tepeleri birer devekusu tuyuyla suslu, uc koseli, cepecevre gumus, sırma sacaklarla cevrilmiş olan acayip sapkaları vardı; gunesin altında donup dururlarken, giysilerinin goz kamastırıcı beyazlığı, esmer yuzleri ve uzun, kapkara saclarıyla daha da keskinlesiyordu. Dansın karısıık figurleri icindeki ciddi, ağırbaşlı devinimleri, ağır jestlerinin ozenli incelikleriyle herkesi buyulemislerdi. Temsillerini bitirip buyuk tuylu sapkalarını çıkarırken, Infanta bu sunulan saygılara, buyuk iltifatlarla karsılık verdi; kendisine verdikleri bu hazza karsılık, Meryem Anamızın kutsal makamına kocaman bir mum gondermeye ant icti. Bir alay yakısııklı Kıpti -o zaman Cingenelele boyle derlerdi- alana doğru ilerledi, bir halka biciminde bağdas kurup alcak perdeden citrelerini calarak, vucutlarını ezgiye uydura uydura, soluk gibi hafif, duslemli bir hava tutturdular. Gozleri Don Pedro'ya ilisince kasları catıldı, kimileri urkmus gibi gorundu; cunku Don Pedro, daha iki hafta once oymaklarından iki kisiyi sihirbazlık yapıyor diye Sevilla'nın karsı alanında astırmıstı. Ama Infanta'nın arkaya yaslanıp yelpazesi uzerinden iri mavi gozleriyle gozetlemesi onları sanki buyuletti;

boylesine guzel bir insanin hic kimseye acimasiz davranamayacagina inanıyorlardi. Uzun sivri tirnaklarinin ucu citrenin kirislerine ancak değer gibi hafif hafif calmayı surdurduler, uykuya dalıyormus gibi de basları onlerine dusu dusuveriyordu. Birdenbire cocukları urkutup Don Pedro'ya hancerinin akik kabzasını kavratacak kadar keskin bir haykırısla ayak ustü sıcradılar, teflerini cala cala acayıp gırtlak sesleriyle hırcın bir ask havası soyleyerek cılgın gibi fırlayıp cepecevre halkalandılar. Sonra baska bir isaretle kendilerini yeniden yere atıp busbutun dingin kaldılar; sessizliği yalnızca citrelerin boğuk sesi urpertiyordu. Bunu birkac kez yaptıktan sonra, bir dakika goz onunden yitip, tuylu boz bir ayıyı zincirle yederek geldiler; omuzlarında birkac kucuk Berberiyeye maymunu da vardı. Ayı, basının ustunde buyuk bir ciddilikle durdu, maymunlar da sahipleriymis gibi duran iki cocukla turlu turlu oyunlar yapıp minimini kılıclarla dovustuler, top tufek attılar, tıpkı Kralın ozel birliği gibi gorkemli talimler yaptılar. Doğrusu son derece basarılıydılar. Ama o sabahki eğlencelerin en tuhafı, kuskusuz kucuk Cuce'nin dansıydı. Cıplak bacakları ustunde paytak paytak, koskoca bicimsiz kafasını iki yana sallaya sallaya iceri tekerlendiği zaman, cocuklar keyiflerinden avaz avaz kahkaha attılar. Infanta bile oyle cok guldu ki, Camerera, İspanya'da bir kral kızının akranları arasında ağlayabilmesini uygun goren bircok ornek olsa bile, soylu bir prensesin, doğusları bakımından kendisinden asağı olanların onunde gulebilmesiyle ilgili hicbir ornek olmadığını anımsatmak zorunda kaldı. Bununla birlikte, Cuce'ye de dayanılacak gibi değildi; en korkunc seyleri kanıksamıs olmasıyla unlu İspanyol Sarayı'nda bile, boyle bir "ucube" hic gorulmemisti. Hem de bu, onun alana daha ilk cıkısıydı. İki gun once kentin cevresindeki buyuk meseliğin ıssız bir bucağında avlanan iki saray gorevlisi onu ormanda bası bos dolasırken bulmus; komur yakıcılığıyla gecinen yoksul babası boyle cirkin, kendisine hicbir yararı olmayan bir cocuktan kurtulmaya can attığı icin kolayca alıp Infanta'yı sasırtır diye saraya getirmislerdi. Belki en hosa giden hali kendi acayıp gorunusunden asla haberi olmamasıydı. İyiden iyiye hosnut ve son derece neseli gorunuyordu. Cocuklar gulerken o da tıpkı iclerinden herhangi biriymis gibi acıktan acığa nese icinde

kahkahalar atıyor, her dansın sonunda, doğanın sakacı bir anında baskalarının alay etmesi için yarattığı
kucuk, sakat bir yaratık değilmiş de, sanki gerçekten oteki çocuklardanmış gibi gulumseyerek, bas eğerek
her birini ayrı ayrı en tuhaf eğilmelerle selamlıyordu. Hele Infanta onu busbutun buyulemisti. Gözlerini
uzerinden hic ayıramıyor, sanki yalnızca onun için dans ediyordu. Temsilin sonunda da Infanta, sesinin
guzelliğiyle kralı avutabilmesi için Papa'nın kendi kilisesinden Madrid'e gönderdiği unlu İtalyan tenoruna
saraydaki soylu kadınların demet demet cicek attıklarını anımsadı. Biraz iltifat olsun diye, biraz da
Camerera'yı uzmek için, kucuk Cuce'ye en sevimli gulumsemesiyle bakarak, saçlarının arasından guzel beyaz
gulu çıkarıp alana fırlattı. Cuce, butun bunları buyuk bir ciddilikle karşıladı. Haz içinde pırıl pırıl yanan kucuk
parlak gözlerle ağzı kulaklarına vararak, ciceği cirkin dudaklarına gotururken elini yureğinin uzerine koyup
Infanta'nın onunde bir dizi uzerine coktu.
Bu davranış Infanta'nın ciddiliğini oylesine altust etti ki, Cuce alandan cekildikten sonra bile uzun uzun
guldu; amcasına hemen Cuce'nin dansını yeniden gormek istediğini soyledi. Ama Camerera, gunesin pek
sıcak olduğunu bahane etti, sonra soylu kisilikleri için cepecevre renkli sekerden, adının bas harfleriyle suslu
ve en ortasında gumusten zarif bir bayrak dalgalanan tam bir yas gunu pastasıyla eksiksiz bir solenin hazır
olduğunu bildirerek bir an once saraya donmesinin uygun olacağını soyledi. Infanta da buyuk bir
ağırbaşlılıkla kalktı; öğle uykusu zamanından sonra Cuce'nin yeniden dans etmesini buyurup parlak
kabulden dolayı kucuk Tierra-Nueva Kontu'na da tesekkurunu bildirdikten sonra, geldikleri sırayla pesinden
giden cocuklarla birlikte dairesine cekildi.
Simdi kucuk Cuce, Infanta'nın karsısında, hem de onun buyruğuyla ikinci kez dans edeceğini duyunca oyle
ovunc duydu ki, anlamsız bir zevk esrimesi içinde beyaz gulu ope ope, son derece tuhaf ve hantal sevinc
devinimleri yaparak bahceye kostu.
Cicekler Cuce'nin kendi guzel yuvalarına sokulmasına sanki gucendiler, tarhların arasında asağı yukarı
sıcrayıp oyle gulunc bir durumda kollarını basının uzerinde salladığını gorunce artık kendilerini tutamadılar.

Laleler, "Doğrusu bizim bulunduğumuz yerde oynatılamayacak kadar cirkin!" diye bağırdılar.

İri kızıl Zambaklar, "Hashas suyu icip bin yıl uykusuna dalmayı hak ediyor!" diye busbutun ates kesildiler.

Frenk İnciri, "Tam anlamıyla yurekler acısı! Bakın buklum buklum bodur bir sey, bası bacaklarına hic

uymayacak denli oransız. Onu gordukce vucudum diken diken oluyor, yanıma yaklasirsa dikenlerimle delik

desik ederim!" diye cırladı.

Beyaz Gul fidanı, "İste benim en guzel koncalarımdan birini almıs. Daha bu sabah Infanta'ya doğduğu

gunun armağanı diye vermistim, ondan calmıs!" diye seslendi; sonra olanca sesiyle arkasından, "Hırsız,

hırsız!" diye haykırdı.

Yoksul akrabasını herkesin bildiği, yapmacıktan hoslanmayan Sardunyalar bile, onu gorunce tiksinererek

burustular. Mor Menekseler ezile buzule, "Pek bayağı, ama zavallicık ne yapsın?" deyince, Sardunyalar

buyuk bir insafla, asıl kusurun burda olduğunu, tedavi edilemez bir durumda

bulunmanın beğenilmeye bir

neden olusturamayacağını soylediler. Mor Menekselerden kimileri de, Cuce'nin cirkinliğiyle sanki gosteris

yaptığına inanıyordu; onlara gore, keyifli keyifli zıplayıp boyle sasirtıcı ve anlamsız bir bicimde kendisini

yerlere atacağına boynunu uzuncle bukse ya da hic olmazsa dusunceli gorunse, daha iyi bir etki bırakabilirdi.

V. Charles gibi bir imparatorun kendisine gunun vaktini bildiren yaslı Gunes Saati, evet o seckin kisilik bile,

kucuk Cuce'nin gorunmesine sasakaldı; uzun golgeli parmağıyla tam iki dakikayı gostermeyi unuttu;

parmaklığın uzerinde guneslenen sut gibi beyaz, kocaman Tavuskusu'na, sonunda kral cocuklarının kral;

komurcu cocuklarının da komurcu olacağını herkesin bildiğini; bunun tersini savunmanın sacma olduğunu

soylemekten alamadı. Bu oyle bir sozdu ki Tavuskusu tumuyle onayladı, sert ve hasin bir sesle,

"Evet, elbette!" diye oyle bir haykırıs haykırdı ki, serin cağıltılı fıskiyeinin yalağında barınan kırmızı balıklar

baslarını sudan çıkarıp tasta oyma Su Tanrısı'na ne olduğunu sordular.

Ama, belki de kuslar ondan hoslanıyordu. Onu ormanda ruzgara tutulup fırıl fırıl donen yaprakların pesinde

dans ederken, ya da yaslı mesenin kovuğuna buzulup cevizlerini sincaplarla paylasırken cok gormuslerdi.

Cirkinliği zerre kadar gozlerine batmıyordu. Hem geceleri portakal bahcesinde oterken, kimileyin ayın uzanıp sesini dinlediği bulbul de pek seyre değer bir sey değildi; sonra Cuce'nin onlara iyiliği de dokunmustu. Kısın, korkunc acı soğuklarda, ağaclarda yiyecek kalmadığı zaman, yerler demir gibi kaskatı kesilirken, kurtlar ta kentin kapılarına dek yiyecek aramak icin geldikleri sırada onları unutmamıs, kucuk kara tıkız ekmeğini hep ufalamıs, ne kadar yiyeceği varsa onlarla paylasmaktan cekinmemisti. Cevresinde kanatlarını yanaklarına değdire değdire donduler, birbirleriyle cıvılda cıvılda uctular; kucuk Cuce oyle hosnut oldu ki guzel, beyaz gulu onlara gosterip Infanta'nın kendisini sevdiği icin verdiğini soylemekten kendini alamadı. Kuslar soylediklerinin bir sozcugunu bile anlamadılar; ama, ne zararı vardı, baslarını yana eğip filozofca bir tavır takındılar ki bu anlamak kadar iyi ve kuskusuz cok daha kolaydı. Kertenkeleler de pek cok ilgi gosterdiler; Cuce kosup durmaktan yorulup da dinlenmek icin kendisini yere, cayırların ustune atınca, uzerinde asağı yukarı dolasıp oynayarak ellerinden geldiğince onu eğlendirmeye calıstılar. "Herkes bir kertenkele gibi guzel olamaz, boyle bir sey istemek pek fazla olur, biraz yakısız gibi gorunse bile pek oyle cirkin de değil; gozlerini kapayıp ona bakmamak kosuluyla!" diye haykırdılar. Kertenkeleler filozof yaradılıslıydılar; yapacak baska bir seyleri olmadığı zaman, dışarıya cıkılamayacak kadar yağmurlu havalarda, hep birden oturup saatlerce dusunur dururlardı. Ama Cicekler bunların da, Kusların da davranıslarına kızdılar. "Boyle durup dinlenmeden kaynasıp ucusmak, pek sıradan davranıslar! İyi eğitim gorenler her zaman aynı yerde dururlar, tıpkı bizim gibi; bizi hic kimse tarhların arasında asağı yukarı zıplarırken ya da cayırların icinde at sineklerinin pesinden kosarken gormemistir. Ne zaman hava değisimine gitmek istesek bahcivanı cağırtırız, bizi baska bir yatağa o goturur. Kibarlık boyledir ve ancak boyle olur. Ama Kuslarla Kertenkeleler hic durup oturmak bilmezler; Kusların surekli bir adresleri bile yok. Tıpkı Cingeneler gibi sıradan serseri takımı; onlara, serseriyemisler gibi davranmalıdır," dediler ve basları havada, kucumseyici bir tavır takındılar; kucuk Cuce cayırların arasından

sarsak sarsak bakıp setin uzerinden saraya dogru yollanırken de pek hosnut oldular.
"Artık kesinlikle, omrunun sonuna dek icerde kapalı kalmalı, hele su kambur sırtına, su
carpık bacaklarına
bakın!" diye sinsi sinsi gulduler.
Ama, bunların hicbirinden kucuk Cuce'nin haberi yoktu. Kuslarla Kertenkelelere
bayılıyor, butun dunyanın en
olağanustu seylerini Cicekler sanıyordu; doğal olarak, Infanta disında elbette; guzel,
beyaz gulu verdiğine
gore kendisini seviyor demekti; bu, elbette onemli bir farktı. Ah, Infanta'ya birlikte
ormana donmeyi
soylemeyi nasıl da istiyordu. Infanta onu sağ yanına alır, gulumserdi; o da hic yanından
ayrılmaz, onu
kendisine oyun arkadası yapar, her turlu guzel kurnazlıkları öğreterdi. Hic sarayda
bulunmamıstı ama, bircok
olağanustu sey biliyordu. İcinde Ağustosboceklerini otturmek icin hasırdan kafes
yapar, boğumlu uzun
bambu kamısını Pan'ın pek sevdiği kavala donustururdu. Her kusun sesini bilir,
Sığircık'ı ağacların
tepesinden, Balıkçıl'ı bataklıklardan çağırırdı.
Her hayvanın ayağını tanır, Tavsan'ı narin izlerinden, Yaban Domuzu'nu ustlerinde
yattığı yapraklardan
bulurdu. Butun dağ danslarını öğrenmisti. Guzun, kıpkırmızı giysilerle deli dansını,
ekinlerin ustunde mavi
sandallarla ısıık dansını, ilkyazda yemis bahcelerinde cicek dansını hep bilirdi. Koru
Guvercinleri'nin de nerede
yuva yaptıklarını öğrenmisti. Bir kezinde, kuscu, ana baba Kusları okseye dusurunce
yavruları o buyutmus,
kara ağacın catlağı arasında bir kucuk guvercinlik bile kurmustu. Yavrular ona pek
alısmıslar, her sabah
elinden yem yemislerdi. Infanta bunlardan herhalde hoslanırdı. Sonra uzun
eğreltiotları arasında telaslı telaslı
dolasan Ada Tavsanları, celik tuylu kapkara gagalı Alakargalar, dikenden bir yumak gibi
yusyuarlak oluveren
Kirpiler, ağır ağır surunup duran, sonra gevrek korpe yaprakları geveleyen filozof
Kaplumbağalar da vardı.
Evet, Infanta kesinlikle ormana gelip kendisiyle oynamalıydı. Ona kendi yatağını verir,
gun ağarincaya kadar
boynuzlu yaban okuzleri, ac kurtlar yaklasmasın diye butun gece disarda pencerenin
dibinde beklerdi; gun
ağarırken pencerenin kanadına vurup onu uyandırır; disarı cıkarıp butun gun onunla
dans ederdi. Orman hic
de yapayalnız bir yer değildi. Kimi zaman beyaz katırına binmis bir piskopos, tezhipli
bir kitap okuya okuya

gider, kimi zaman yesil kadife kalpaklı, sepili geyik postundan yelekli doğancılar
ellerinde tepeli sahinlerle
gecerlerdi. Bağ bozumunda elleri ayakları mosmor, basları pırıl pırıl sarmasıklarla
celenkli, yer yer sızan
sarap kırbaları yuklenmis bağcılar gelir; sonra geceleyin komurculer kocaman
mangallarının cevresinde yavas
yavas komure donusen kuru kutuklere dalıp kulde kestaneleri kebab ederek yan gelip
yatarlar; yol
soyguncuları da mağaralarından çıkıp onlarla cumbus ederdi. Bir kez de Toledo'ya
giden uzun tozlu yolda,
guzel bir alayın gectiğini gormustu. Onda uzunclu bir ilahi okuyarak ellerinde parlak
sancaklar ve altın
haclarla rahipler, sonra gumus zırhlara burunmus fitilli tufekli, kargılı askerler, en
ortalarında da bastan basa
olağanustu resimlerle suslu, sarı giysili, ayakları cıplak uc adam, ellerinde yanan
mumlarla yuruyordu. Elbette
ormanda gorulecek pek cok sey vardı. Infanta yorulursa ona yumusak, yosunlu bir kıyı
bulur, onu kucağında
tasırdı. O denli uzun boylu olmadığını biliyordu ama, epeyce gucluydu. Ak asmanın
kırmızı yemislerinden,
giysisinin ustundeki beyaz yemislerden daha guzel bir gerdanlık yapar, onlardan da
bıkınca atıp yenisini
bulurdu. Ona palamut canakları, ciğ taneleriyle ıslanmış sakayıklar, saclarının solgun
altınları arasında yıldız
olsun diye atesbocekleri getirirdi.
Fakat neredeydi bu? Beyaz Gul'den sordu, o da bir yanıt veremedi. Butun saray sanki
uykudaydı; kepenklerin
kapalı olmadığı yerlerde bile gu nes girmesin diye pencerelere kalın perdeler
indirilmisti. İceri girebilecek bir
yer araya araya her yanda dolastı; sonunda acık kalmıs bir kapı buldu. İceri daldı,
kendini gorkemli, belki
ormandan bile gorkemli bir sofada buldu; her yan daha cok yaldız icindeydi; yer bile
bir tur geometrik
orneğe gore yerlestirilmis buyuk renkli taslarla doseliydi. Ama kucuk Infanta orada
değildi, yalnızca birtakım
olağanustu beyaz yontular defne altlıklarından, gamlı bombos gozlerle, garip garip
gulumseyen dudaklarla
onu bekliyorlardı.
Sofanın sonunda, siyah kadife zemin ustune gu nesle yıldızlar serpilmiş, Kral'ın pek
hoslandığı ornekte ve en
sevdiği renkte ağır islemeli bir perde asılıydı. Sakın Infanta arkasında saklanmış
olmasın? Bir kez bakmalıydı
oraya.

Yavasca o yana gecip perdeyi cekti. Hayır, perdenin arkasında yalnızca başka bir oda vardı. Bu ona yeni çıktığı odadan daha güzel geldi. Duvarlar da bir Felemenk sanatçısının, yedi yıldan çok emek verdiği, kalabalık bir av sahnesini gösteren yemyesil kanavicelerle kaplıydı. Burası bir zamanlar, Jean le Fou (*) dedikleri, çoğu delilik nobetlerinde, saha kalkmış atların sırtında av borusunu otturerek, onunde kaçan solgun geyikleri hancerleye hancerleye kovalayan av budalası o kacık Kral'ın odasıydı. Simdi Meclis odası olarak kullanılıyordu. Ortadaki masanın ustunde de, uzerinde İspanya'nın altın lalesiyle Habsburg Hanedanı'nın arma ve simgeleri basılı kırmızı dosyalar vardı. Kucuk Cuce dort bir yanına saskınlıkla baktı; ama ilerlemekten sanki korkuyordu. Uzun çayırıklıklarda hic gurultu etmeden dortnala giden sessiz atlıyı; komurculerin anlattığı, yalnızca geceleri avlanan, insana rasgelirse onu disi geyiğe cevirip avlayan Comparachos dedikleri korkunc tayfa benzetti. Ama, güzel Infanta'yı aklına getirince yureklendi; kendisinin de onu sevdiğini soylemek istiyordu. O belki de oteki odadaydı. Yumusak Mağrip halısının uzerinden karsıya doğru kosarak kapıyı actı. Hayır, orada da yoktu; oda bombostu. Burası Kral'ın yabancı elcileri son zamanlarda pek sık yapılmayan özel konusmalarıyla onurlandırdığı taht odasıydı. Yıllarca once, İmparator'un en büyük oğluyula, o zaman Avrupa'nın Katolik hukumdarlarından biri olan İngiltere Kralicesi'nin evlenmesine aracılık eden elciler de burada huzura çıkmıstı. Esva altın yaldızlı Cordoba derisindendi. Uc yuz samdanlı, altın yaldızlı bir avize, siyahlı beyazlı tavandan asağı sarkıyordu. Uzerine Castilla'nın aslanlarıyla kuleleri ufacık incilerle islenmiş som sırmadan büyük bir sayvanın altında, gumuslu incili bir sacakla ozenle cevrilmis, gumus lalelerle suslu siyah zengin bir ortuyle ortulu taht duruyordu. Tahtın ikinci basamağında ustundeki gumus sırma yastığıyla Infanta'nın diz iskemlesi; daha asağıda, sayvanın sınırları dışında genel torenlerde Kral huzurunda oturmaya özel olarak izinli bulunan Papalık elcisinin sandalyesiyle, onunde kırmızı dobrin puskullu Kardinallik sapkasını koymaya ozgu erguvan renkli iskemlesi duruyordu. Tahtın karsısındaki duvarda, yanında büyük bir bekci

kopeğiyle V. Charles'ın av
kılığında, doğal buyuklukte bir portresi; oteki duvarın ortasında da, Felemenk'in
saygılarını kabul eden ikinci
Philip'in bir resmi vardı. Pencerelelerin arasında, uzerine Holbein'in olum dansı,
soylentiye gore unlu ustadın
kendi eliyle islenmiş, abanoz ustune fildisi kakma bir konsol duruyordu.
Ancak, kucuk Cuce butun bu gorkeme hic ilgi gostermiyordu. Gulunu sayvanın butun
incilerine değismez;
taht'a, bir tek beyaz yaprağını bile feda etmezdi. Butun istediği, Infanta'yı daireye
donmeden gormek,
dansını bitirdikten sonra birlikte ormana gelmesini istemektir. Burada, sarayda hava
kapalı ve ic sıkıcıydı.
Ama, ormanda ruzgar pufur pufur eser, gunes ısığında altın gibi parlayan yaprakları
kımıldatırdı. Ormanda
cicekler de vardı, belki saraydakiler gibi gorkemli değillendi, ama hepsinden daha guzel
kokuluydu bunlar; ta
ilkyazın basında, serin koyaklarda cimenli tepeleri eflatun dalgalarla yıkayan
Sumbuller, Mese ağacının yumru
yumru kokleri cevresinde kume kume serilen Menekse Gulleri, parlak Kırlangıc
cicekleri, mavi Yavsan otları,
leylak rengi altın Susamlar, bademlerin ustunde Gumus cicekleri, benekli Arı Yatağı,
hucrelerin ağırlığıyla
solmus Yuksuk cicekleri, Kestane'nin beyaz yıldızlardan dolambacları, kara Calı'nın
soluk guzel taneleri vardı.
Evet, kesinlikle gelirdi. Ah, bir kez onu bulabilseydi. Guzel ormana birlikte gelirdi; o
zaman onu eğlendirmek
icin butun gun dans ederdi. Bu dusunceyle gozlerinin ici guldu, sonra oteki odaya gecti.
Butun odaların, bu, en parlağı ve en guzeliydi. Duvarlar, ustune kuslar serpilmiş ve ince
gumus ciceklerle
benekli pembe cicekli Lukka damasıyla kaplıydı; esya gosterisli celenklerle cicekli,
salıncaklı ask perileriyle
susluydu; iki genis ocağın onunde ustlerine papağanlar, tavuslar islenmiş buyuk
paravanlar duruyor, deniz
yesili muhresenkten yer dosemesi sanki enginlere kadar uzanıyordu. Yalnız da değildi.
Kapı gecidinin altında,
odanın ta obur bucağında, ufak tefek birinin kendisini seyrettiğini gordu. Yureği
oyladı, dudaklarından bir
sevinc sesi çıktı ve gunes ısığına doğru ilerledi. O boyle ilerlerken o kisi de yurudu;
bunu pek guzel gordu.
Infanta! Hayır, canavar, o ana dek gorduğu en sasırtıcı canavardı bu. Sırtı kambur,
kolu bacağı carpık
curpuk, kocaman sarsak kafalı, kara hayvan yeleli, oteki insanların hicbirine benzemez,
bicimsiz bir seydi.

Kucuk Cuce kaslarını cattı, canavarın da kasları catıldı. Cuce guldu, o da birlikte gulup ellerini yanlarına sarkıttı, tıpkı onun gibi. Bu alaylı alaylı bas eğdi, o da yerlere dek eğilerek karşıladı. Cuce ona doğru gitti, o da beri gelmeye başladı; her adımını aynıyla yansıtılarak, durduğu zaman tıpkı oyle durarak... Keyfinden bağırıp ileri atıldı, kollarını uzattı, elleri canavarın ellerine değdi, buz gibi soğuktu. Korktu, elini kımıldattı, canavarın eli de hemen onu izledi. Onu itmek istedi, ama duzgun sert bir sey onu durdurdu. Artık canavarın yuzu kendisiyle karşı karşıyaydı ve dehset icindeymis gibi gorunuyordu. Saclarını arkaya attı, o da tıpkısını yaptı. Bir yumruk attı, o da her yumruğu aynı bicimde yumrukla karşıladı. Bu yuz burusturdu, o da cirkin cirkin surat etti. Bu cekildi, o da kactı. Neydi bu, bir an dusunup odanın obur yanlarına baktı. Tuhaf sey, bu gorulmez parlak su duvarında her sey bir esi var gibiydi. Evet, resme resim, kanapeye kanape. Kapı dibindeki hucresinde yatıp uyuyan keci bacağın [faun] kendisinden gecmis ikiz kardesi vardı, guneste duran gumus Venus kendisi gibi guzel baska bir Venus'e kollarını acmıstı. Acaba bu dağların sesi miydi? Bir kez derede bu sesi çağırmıstı da o da sozcugu sozcugune yanıt vermisti. İnsan sesiyle aldanabildiği gibi, acaba gozuyle de aldanabilir miydi? Davrandı, goğsunden guzel, beyaz gulu çıkarıp dondu, optu. Canavarın da kendi gulu vardı, her yaprağı tıpkı tıpkısına bunun esi. O da gulu oyle opup iğrenc devinimlerle goğsune bastırdı. Gerceği birdenbire anlayınca dehsetle haykırdı; hickıra hickıra yere yığıldı. O bicimsiz, kambur, yuzune bakılmaz, cirkin ucube demek kendisiydi. Canavar demek ki kendisiydi. Butun cocuklar demek ona guluyorlardı. Sevdiğini sandığı Prenses de, demek o da, yalnızca onun cirkinliğiyle zevkleniyor, carpık curpuk bacaklarıyla eğleniyordu. Nicin onu, boylesine cirkin olduğunu yuzune vuracak tek bir aynanın bile bulunmadığı ormanda bırakmamıslardı? Babası onu boyle ayıbı pahasına satacak yerde nicin oldurmemisti? Yanaklarından asağı sıcak gozyasları aktı; elindeki beyaz gulu parca parca etti. Yerdeki canavar da aynı bicimde davranıp solgun gul yapraklarını darmadağın havaya attı; yuzukoyun yere yığılıp ona baktığı zaman burusmus yapraklardan dolayı acı duydu. Onu gormemek icin suruklene suruklene

cekilip elleriyle yuzunu
kapadı. Bir yaralı gibi karanlığın icine suruklendi ve orada inleye inleye yattı. Tam o sırada Infanta da acık
kapıdan, arkadaşlarıyla birlikte içeri girmisti. Kucuk cirkin Cuce'nin kenetlenmiş ellerini en garip ve abartılı
devinimlerle yere vurduğunu gorunce, sen kahkahalarla cevresini alıp seyrine daldılar. Infanta, "Dansı tuhafmıs; doğrusu kuklalar gibi guzel; yalnızca onlar gibi doğal değil elbette," diye büyük
yelpazesini sallayıp alkısladı.
Ama, kucuk Cuce hic basını kaldırıp bakmadı, hıckırıkları hafifledi, hafifledi, birdenbire acayıp bir soluk verdi,
yanlarını tuttu, sonra arka ustı dusup kıpırtısız kaldı.
Infanta, "İste bu pek guzel!" dedi; biraz durduktan sonra sozunu surdurdu: "Ama, şimdi bana dans etmelisin."
Butun cocuklar, "Evet, kalkıp dans etmelisin. Cunku sen Berberiye maymunları gibi seytansın, onlardan daha guluncsun," diye haykırdılar.
Ne var ki, kucuk Cuce hic yanıt vermedi. Infanta da ayağını yere vurup setin ustunde kutsal yönetimin henüz kurulmuş olduğu Meksika'dan gelen son haberleri saray bakanıyla birlikte okuya okuya dolasan amcasına seslendi.
"Kucuk tuhaf Cucem somurtuyor, uyandırıp bana dans etmesini soylemek gerek," dedi. İkisi de birbirlerine gulumseyerek iceriye girdi, Don Pedro eğilip Cuce'nin yanaklarına islemeli eldivenleriyle vurdu. "Kalkıp dans et bakalım, petit monstre (*), kalk dans et. İspanya ve Hint ulkesinin Infantası eğlenmek istiyor!" dedi.
Ama, kucuk Cuce hic kımıldamadı. Sonunda usanan Don Pedro, "Bir falakacı çağirtmalı," diyerek sete çıktı.
Ama saray bakanının yuzu daha da ciddilesti. Kucuk Cuce'nin yanında diz cokup elini onun yureğine goturdu. Birkac dakika sonra da omuzlarını kaldırıp ayağa kalktı. Infanta'nın karsısında yerlere dek eğilerek,
"Mi bella Princesa! (*) Kucuk tuhaf cuceniz bir daha dans etmeyecek; yazık, oyle cirkin ki, belki Kral'ı gulumsetebilir!" dedi.
Infanta gule gule, "Ama nicin bir daha dans etmeyecekmiş?" diye sordu.
Saray bakanı yanıt verdi: "Cunku kalbi kırılmış."
Infanta'nın kasları catıldı, ince gul yaprağı dudakları, zarif bir gururla kıvrıldı; "Bundan sonra benimle oynamaya gelenlerin kalbi olmasın," diyerek bahceye kactı.

BALIKCI İLE RUHU

Her akşam genc Balıkçı engine çıkıp ağlarını denize salardı.

Ruzgar karadan estikçe ya hiçbir şey bulamaz ya da pek az bir şey tutardı; çünkü bu, tatsız tutsuz bir

ruzgardı. Ona karşı çıkanlar sert dalgaları. Ama ruzgar kıyıya doğru esince balıklar enginlerden gelir, ağının

gözlerine kendilerini atar, o da carsıya götürüp onları satardı.

Her akşam denize çıkardı, bir akşam ağ oyle ağırlasmıştı ki kayığın içine çekemedi.

Kendi kendisine gulup,

"Kesinlikle bütün yuzen balıkları birden tuttum. Belki de insanları merakla düşürecek iri bir canavar ya da

buyuk Kralice'nin hosuna gidecek korkunc bir şey yakaladım," diyerek bütün gücünü topladı ve kollarında

tunc bir vazunun üstündeki mavi mine menevisler gibi uzun damarlar belirinceye kadar asıldı. İnce iplere

sarıldı, yassı mantarların halkası da yaklaşı yaklaşı, sonunda ağ suyun üstüne çıktı.

Ama içinde ne balık vardı, ne canavar, ne de korkunc bir şey. Yalnızca derin uykuya dalmış küçük bir

denizkızı uzanmış yatıyordu.

Sacları ıslak altın tuyler gibiydi; sacının her teli sırca bir kasede incecik bir sırma teline benziyordu. Vucudu

beyaz fildisi gibiydi, kuyruğu da gümüşle incidendi; çevresine denizin yeşil bitkileri sarılmıştı. Deniz kabukları

gibi kulakları vardı; dudakları deniz mercanına benziyordu. Buz gibi dalgalar göğsüne carıyor, göz

kapaklarında tuz parlıyordu.

Oyle güzeldi ki, genc Balıkçı onu görünce sasakaldı; ellerini uzatıp ağı çekti,

kupeyeden eğilip onu kollarının

arasına aldı. Eli değince kız urkmus bir martı gibi haykırdı, uyanıp faldası gibi acılan gözleriyle korku içinde

baktı ve kurtulmak için cabaladı; ama genc Balıkçı onu sımsıkı kavramış, bırakmak istemiyordu.

Kız kurtulma yolu olmadığını görünce ağlamaya başlayıp, "Yalvarırım beni bırakın, gideyim, çünkü ben bir

kralın bir tanecik kızıyım. Babam yaşlı, hem de yalnız," dedi.

Genc Balıkçı, "Seni ne zaman çağırırsam gelip bana şarkı söylemeye söz vermezsen bırakmam, çünkü balıklar

deniz halkının şarkısını pek severler, benim de ağlarım dolar," diye yanıt verdi.

Denizkızı, "Bu sözü verirsem gerçekten bırakır mısın?" diye haykırdı.

Genc Balıkçı, "Gerçekten bırakırım," dedi.

Kız da Balıkçı'nın istediği sözü verip deniz halkının yaptığı gibi ant içti. Genc sımsıkı kollarını çekti, Denizkızı

da sasırtıcı bir korku içinde titreyerek denize indi.

Her akşam genc Balıkçı engine acılıp Denizkızı'nı çağırıyor, kız da sudan çıkıp ona sarkı okuyordu. Çevresinde yunus balıkları yuzuyor, basının üzerinde hasarı martılar fırıl fırıl donuyordu. Olağanustu sarkılar okuyordu. Surulerini mağaradan mağaraya surup küçük buzağılarını omuzlarında taşıyan deniz halkını; Kral gecerken buklum buklum iri muhrelenden boru calan uzun yeşil sakallı, göğusleri kıllı deniz erlerini; Kralın berrak zümrüt damlı, parlak inci dosemeli, som kehribar sarayını; bütün gün büyük menevisli mercan kanatlarının dalgalandığı, balıkların gumusten kuslar gibi fırıl fırıl oynastığı, Girit lalelerinin kayalıklara sarmastığı, menevisli kumsallarında karanfillerin tomurcuklandığı denizaltı bahçelerini anlatıyordu sarkılarında. Yıldız denizlerinden gelip kanatlarından buzlar sarkan balinalardan, "Seslerini isitip merakten denize atlar boğuluruz," diye tucclarları kulaklarına balmumu tıkamak zorunda bırakacak denli meraklı şeyler söyleyen su perilerinden; batan uzun direkli kalyonların armalarına sarılan donmuş gemicilerle, acık lombarlardan içeri dolan uskumru balıklarından; gemilerin omurgalarına yapışıp dünyayı bastan basa donup dolasan şeytan minarelerinden; ucurumların dibinde yaşayan, kapkara uzun kollarını acıp istedikleri zaman geceyi getiren murekkep balıklarından destanlar okuyordu. Yelkeni ipekten, kendisine özgü güneşgozu tasından oyma gemili deniz dolambaclarından; kollarıyla en büyük gemileri kucaklayan, koca deniz devini arp cala cala uyutan mutlu denizcilerden; kaypak domuz balıklarını yakalayıp güle güle sırtlarına binen deniz çocuklarından; bembeyaz kopuklerin üzerine sere serpe yaslanıp gemicilere kollarını uzatan deniz kızlarından; kıvrık dişli deniz aslanlarıyla uzun yeşil derya kuheylanlarından söz ediyordu. Denizkızı sarkı söylerken bütün ton balıkları derinliklerden onu dinlemeye çıkar, genc Balıkçı ağlarını çevirip onları tutar, otekileri de zıpkınlardı. Kayığı iyice dolunca Denizkızı ona gulumseyerek denizin içine çekilirdi. Hiçbir zaman Balıkçı'nın ona elini surebileceği bir yere dek gelmezdi. Çok zaman Balıkçı ona seslenir, yalvarırdı; ama o gelmezdi. Genc Balıkçı onu yakalamaya kalkıssa, tıpkı bir fokbalığı gibi suyun içine dalar, o gün bir daha görünmezdi. Sesinin güzelliği de Balıkçı'nın kulağına her gün daha tatlı gelirdi. Sesi öyle güzeldi ki Balıkçı ağını da, kurnazlığını da unuttu, isine de hiç aldırılmaz oldu. Lal kanatlı, boncuk

boncuk altın gozlu
tonlar suru suru yanından gecti, ama o aldirmadi. Zıpkını yanında el surulmeden
duruyordu, kamıstan orme
sepeti de bombostu. Aralanmıs dudakları, saskınlıktan dalmıs gozleriyle kayığında
tembel tembel oturup
dinledi, deniz sisleri cevresini kusatıp, gezgin ay esmer kollarını gümüşle kaplayıncaya
dek dinledi.
Bir aksam ona seslendi, "Kucuk Denizkızı, kucuk Denizkızı, seni seviyorum. Beni al,
senin guveyin olayım,
cunku seni seviyorum," dedi.
Ancak kucuk Denizkızı basını iki yana salladı; "Sende insan ruhu var," diye yanıt verdi,
"Ruhunu atarsan, seni
sevebilirim."
Genc Balıkçı kendi kendine, "Ruhumun bana ne yararı var? Onu goremiyorum,
tutamıyorum, bilmiyorum.
Elbette ustumden atar, bircok mutluluğa kavusurum," dedi ve dudaklarından bir sevinc
sesi tıstı. Boyalı
kayığında ayağa kalkarak Denizkızı 'na kollarını uzattı. "Ruhumu atacağım, sen benim
gelinim, ben senin
guveyin olacağız; denizin derinliklerinde birlikte yasayacağız, butun sarkılarında
soylediklerini bana
gostereceksin, butun istediklerini yapacağım, birbirimizden hic ayrılmayacağız," dedi.
Kucuk Denizkızı sevincinden gulup elleriyle yuzunu kapadı.
Genc Balıkçı, "Ama ruhumu ustumden nasıl atayım?" diye haykırdı, "Soyle, nasıl
yapayım bunu? Evet, olacak
bu."
Kucuk Denizkızı, "Yazık, bilmiyorum. Deniz halkının ruhu olmaz ki," diyerek ona ozlemle
baktı ve derinliklerin
icine daldı.
Ertesi sabah gunes dağın ustunde bir karıs bile yukselmeden, genc Balıkçı, papazın
evine gidip kapısını uc
kez vurdu.
Rahibin comezi parmaklıktan bakıp da gelenin kim olduğunu gorunce, kol demirini cekip,
"Buyurun," dedi.
Genc Balıkçı iceri gecip yerdeki guzel kokulu hasırın uzerinde diz cektu. Kutsal Kitap'ı
okuyan rahibe seslenip,
"Babacığım," dedi, "Ben deniz halkından birine gonul verdim; ama ruhum bu isteğime
kavusmama engel.
Soyleyin, ustumden ruhumu nasıl atayım; cunku artık ona gereksinmem yok. Benim icin
ruhun ne değeri
var? Goremiyorum,utamıyorum, bilmiyorum."
Rahip goğsunu dovup yanıtladı: "Yazık, yazık, sen cıldırmissın, ya da zehirli bir ot
yemissin; cunku ruh

insanın en yuce parçasıdır. Tanrı da mertce kullanalım diye bize onu vermiştir. İnsan ruhundan daha değerli
hicbir sey yoktur; dünya varlıklarından hicbiriyle de denk olamaz. Dunyanın butun altınıyla olculemez,
kralların yakutlarından daha değerlidir. Bunun için oğlum, artık bu konuyu düşünme, çünkü bu bağışlanmaz
bir gunahdır. Deniz halkına gelince, onlar yok olmuştur, onlarla dusup kalkmak isteyenler de yok olur. Onlar
iyiyi kotuden ayırt edemeyen yabanın kurdu kusu gibidir, efendimiz onlar için olmedi." Rahibin bu acı sozlerini duyunca genc Balıkçı'nın gozleri yasardı. Diz cokuğu yerden ayağa kalkıp,
"Babacığım, keyifleri yerinde keci ayaklı sen faunlar ormanda otururlar, kayaların ustunde de kızıl altından
arplarıyla deniz erleri oturur. Ben de onlar gibi olayım, yalvarırım sana, çünkü onların gunu ciceklerin gunu
gibi geciyor. Benim ruhuma gelince, sevdiğim seyle arama girecek olduktan sonra ruhumun bana ne yararı
var?"
Rahip, kaslarını catarak, "Vucut sevgisi bos! Dunyasında dolasmalarına Tanrı'nın goz yumduğu o dinsiz
dokuntuleri bostur, kotudur. Koru yurduunun keci ayaklı faunlarına ilenc olsun, ilenc olsun denizlerin
destancılarına! Geceleyin onları duydum, beni tespihimden ayırmaya kalktılar. Pencereye fiske vurup
kahkaha atarlar. Kulaklarıma yok edici senliklerinin oykusunu fısıldarlar. Beni kendi benliğimle bastan
cıkarmaya kalkarlar. Dua etmek istesem alay ederler; onlar yok olmuştur, sana soyluyorum, yok olmuştur
onlar. Onlar için ne cennet var, ne cehennem. İkisinde de Tanrı'nın adına sukranlarını sunamayacaklar."
Genc Balıkçı, "Babacığım sen ne soylediğini bilmiyorsun. Ben ağımla bir kralın kızını tuttum. Kız sabah
yıldızından guzel, aydan beyaz. Onun vucudu için ben ruhumu verir, askına gokleri fethederim. Sana
sorduğumu soyle bana, soyle de rahat rahat gideyim," diye haykırdı.
Rahip, "Cekip, cekil! Senin oynasın yok olmuştur, sen de onunla birlikte yok olacaksın!"
diye bağırdı, duasını
esirgedi ve kapısından kovdu.
Genc Balıkçı da pazara indi, uzuntulu bir adam gibi, bası onunde ağır ağır yurudu. Pazardaki toptancılar onun geldiğini gorunce birbirleriyle fiskos etmeye basladılar;
iclerinden biri ilerleyip onu
adıla çağırdı ve "Satılık neyin var?" dedi.
Balıkçı, "Sana ruhumu satarım," yanıtını verdi, "Yalvarırım sana, benden al onu, çünkü

artık bıktım. Ruhumun

bana ne yararı var ki? Goremiyorum, tutamıyorum, bilmiyorum."

Ama aracılar onunla alay edip, "İnsan ruhunun bize ne yararı olacak? Sahte bir gümüş parçası etmez, bize vücudunu koleliğe sat da deniz eflatunu giydirelim, parmağına da bir yuzuk takıp büyük kraliceye eğlence yapalım seni. Ama ruh sözünü ağzına alma; bizim için hictir o, isimize de yaramaz," dediler.

Genc Balıkçı da kendi kendine, "Ne tuhaf seymiş bu! Rahip 'Ruh bütün dünyanın altına bedeldir' diyor;

toptancılar, sahte bir gümüş parçası bile etmediğini soyluyorlar," diyerek pazar alanından geçti, deniz kıyısına gidip ne yapacağını düşünmeye koyuldu.

Oğleğin su rezenesi toplamakla gecinen arkadaşlarından birinin koyun otesinde bir mağarada oturan,

buyuculukta pek becerikli genc bir cadıdan söz ettiğini anımsadı. Kosa kosa yolu tuttu, ruhundan kurtulmaya

oyle istekliydi ki, kıyının çevresinde taban teperken bir toz bulutu da pesinden kosuyordu.

Genc Cadı avucunun kasınmasından onun geldiğini bildi, gule gule kızıl saçlarındaki bağı çıkardı. Cepecevre

cozulmuş kızıl saçlarıyla mağaranın kapısında durdu. Elinde de yaban baldıranının cicekli bir surgunu vardı.

Genc Balıkçı yalcın bayırdan yukarı soluk soluğa çıkıp onune bas eğerken, Cadı, "Neyin eksik?" diye bağırdı,

"Ruzgar ters yonden eserken ağına balık mı istiyorsun? Bende kamıstan kucucuk bir kaval var, otturursem

kefaller salına salına koya gider; ama karşılık isterim güzel oğlan, karşılık isterim.

Neyin eksik? Neyin eksik?

Gemileri parçalayıp zengin hazine sandıklarını kıyıya atacak bora mı istiyorsun? Bende ruzgarın elindekilerden

cok bora var; cunku ben ruzgardan daha guclu birine hizmet ederim. Bir kalburla bir kova su yeter, koca

kalyonları denizin dibine yollarım ben. Ama karşılık isterim güzel oğlan, karşılık isterim.

Neyin eksik? Neyin

eksik? Koyakta yetisen bir cicek bilirim, benden baska kimse bilmez onu. Eflatun yaprakları vardır. Tam

gobeğinde de bir yıldız; ozu sut gibi beyazdır. Kralicenin sert dudaklarına bu ciceği değdirecek olsan,

dünyanın obur ucuna dek pesinden ayrılmaz; kralın yatağından çıkıp dünyanın obur ucuna kadar pesinden

gelir. Ama karşılık isterim güzel oğlan, karşılık isterim. Neyin eksik? Neyin eksik? Kara kurbağayı havanda

dover corba yaparım, corbayı olu bir erkek eliyle karıştırırım. Dusmanın uyurken
ustune puskurt, hemen
kapkara bir engerek olsun da kendi oz annesi onu oldursun. Bir makarayla gokten ayı
ceker, bir kristalin
icinden sana olumu gosterebilirim. Neyin eksik? Neyin eksik? Dile benden ne dilersin?
Sana vereyim, sen de
bana bir karsılık verirsin guzel oğlan, karsılık!"
Genc Balıkçı, "Dileğim kucuk bir sey, ama rahip kızıp beni kovdu. Onemsiz bir sey, ama
toptancılar alay edip
vermediler. Bunun icin sana geldim; sana kotu diyorlar, ama karsılık olarak ne istersen
veririm sana."
Cadı yaklasarak, "Nedir istediğin?" diye sordu.
Genc Balıkçı, "Ruhumu ustumden atmak istiyorum," yanıtını verdi.
Cadı'nın yuzu kul kesildi, titredi; yuzunu mavi harmaniyesinin altına sakladı. "Guzel
oğlan, guzel oğlan, bunu
yapmak korkunc bir sey," diye mırıldandı.
Balıkçı kumral percemlerini sarsa sarsa guldu; "Ruhum benim icin hic," dedi,
"Goremiyorum, tutamiyorum,
bilmiyorum."
Cadı guzel gozleriyle ona bakıp, "Soylersen bana ne verirsin?" diye sordu.
Genc Balıkçı, "Bes altınla ağlarımı, icinde oturduğum cit kulubemi, sonra ustunde
denize cıktığım boyalı
sandalımı. Yalnızca ruhumdan nasıl kurtulabileceğimi soyle, butun varımı sana vereyim,"
dedi.
Cadı alaylı alaylı gulup, baldıran surgunuyle ona vurdu, "Guz yapraklarını ben altına
ceviririm. İstersen
solgun ay ısığından gumus dokurum. Ben oyle birinin hizmetindeyim ki dunyanın butun
krallarından zengin
ve onların butun topraklarına sahiptir o," yanıtını verdi.
Genc, "Altın da gumus de almazsan, oyleyse sana ne vereyim?" diye haykırdı.
Cadı gencin saclarını ince beyaz elleriyle oksadı, yavasca, "Benimle dans etmelisin,
guzel oğlan," dedi,
konusurken de ona gulumsedi.
Genc Balıkçı sasırarak, "Bu kadarlık mı?" diye haykırıp ayağa kalktı.
Cadı kız, "Bu kadarlık," dedi ve bir daha gulumsedi.
Balıkçı, "Oyleyse gunes batınca gizli bir yerde dans ederiz. Dans ettikten sonra da
sen, oğrenmek istediğim
seyi bana soylersin," dedi.
Cadı basını iki yana sallayıp, "Ay dolun olunca, ay dolun olunca," diye mırıldandı. Sonra
dort yanını gozetleyip
kulak verdi. Mavi bir kus yuvasından bir ciğlikla kalkıp kum dalgaları uzerinde fırl fırlı
donda. Uc tane benekli
kus, kul rengi bayağı otları hısırdada hısırdada cıktı, karsılıklı ıslık caldılar. Asağıda

parıl parıl cakıl taslarını
yalayan dalganın sesinden başka bir ses duyulmuyordu. Cadı ellerini uzatıp onu kendisine doğru çekti ve
kupkuru dudaklarını kulağına kondurdu.
"Bu gece..." dedi, "... dağın tepesine gelmelisin, orada ayın var. O da oradadır."
Genc Balıkçı irkilip kıza baktı, o da beyaz dişlerini gösterip güldü. Genc, "Kim bu söylediğin?" diye sordu.
Cadı, "Kim olursa olsun," dedi, "Sen bu gece git de gürgen ağacının dalları altında dur, benim gelisimi kolla.
Kara bir köpek sana doğru koşarsa, bir soğut dalıyla vur ona, kaçarsın. Bir baykus sana bir şey soylerse sakın
yanıt verme. Ay dolun olunca seninle birlikteyim; cayırların üstünde seninle dans edeceğiz."
Genc Balıkçı, "Ama," dedi, "Ruhumu üstümden nasıl atabileceğimi soyleyeceğine ant içer misin bana?"
Cadı güneşe çıktı; kızıl saçlarından dalga dalga rüzgar esti. "Kecinin tırnakları hakkına ant olsun," dedi.
Genc Balıkçı, "Sen cadıların iyilerinden misin, seninle bu gece dağın tepesinde kesinlikle dans edeceğim.
Keske ya altın, ya gümüş isteseydin. Ama istediğin karşılık buyusa, al," diye haykırdı; sapkasını çıkarıp basını
eğdi ve büyük bir sevinç içinde kosa kosa kasabaya dondu.
Cadı arkasından durup baktı, gözden yitince mağarasından içeri girdi. Oymalı fıstık bir çekmecedan bir ayna
çıkartıp bir çerçeveye geçirdi ve onundeki yeni yanmış ciğ kömürde mine ciceği yakıp dumanının
dolambaclarında göz süzdü. Biraz sonra ofkeyle ellerini ovuşturdu; "Bu oğlan benim olmalıydı. Ben de o kız
gibi güzelim," diye soylendi.
Ve o akşam, ay doğunca genc Balıkçı dağın tepesine çıkıp gürgen dallarının altında durdu. Yuvarlak deniz,
ayaklarının altında parlak madenden bir kalkan gibi uzanmıştı. Küçük koyda da balık kayıklarının golgeleri
kıpırdıyordu. Sapsarı kukurt gözlu bir baykus onu adıyla çağırıyordu. Ama o yanıt vermedi.
Kapkara bir köpek
üstüne doğru kosa kosa gelip hırladı. Balıkçı bir soğut dalıyla ona vurdu; köpek ağlaya ağlaya uzaklaştı.
Gecenin yarısında havadan yarasalar gibi uca uca cadılar geldi. Yere konarlarken
"Fiyuu! Burda
tanımadığımız biri var," diye haykırıp çevreyi kokladılar; sonra birbirleriyle konuşup işaretler yaptılar.
Hepsinden sonra kızıl saçları rüzgarda çağıldaya çağıldaya genc Cadı belirdi. Üstüne sıvama tavus gozu

islenmiş sırmalı bir giysi giymisti, basında da yeşil kadifeden küçük bir takke vardı. Cadılar onu görünce, "Neredeymiş? Neredeymiş" diye cıgılık kopardılar; ama o yalnızca gulup gurgene doğru kostu, genç Balıkçı'yı elinden tutup ay ışığına çıkardı ve dansa başladı. Fırıl fırıl dondular, genç Cadı oyle sıcradı ki oğlan kıpkırmızı pabuclarının tabanını gordu.

O zaman tam dans edenlere doğru dört nala kosan bir atın nal sesleri geldi. Ama görünürde at yoktu, Balıkçı korktu.

Cadı, "Daha hızlı daha hızlı," diye haykırıp kollarını Balıkçı'nın boynuna doladı, sıcak soluğu gencin yuzunu ates gibi yaladı. "Daha cabuk, daha cabuk!" diye haykırdı; ona, toprak ayaklarının altından yuvarlanıyor gibi geldi, beynini bir karanlık kapladı; kötü bir göz kendisini seyrediyormuş gibi üstüne büyük bir korku çoktu; sonunda bir kayanın golgesi altında daha önce orada bulunmayan bir yuzu fark etti. Bu, siyah kadifeden İspanyol biçiminde giyinmiş bir adamdı. Yüzünde acayip bir renksizlik vardı; ama dudakları kendisini beğenmiş al bir çiçek gibiydi. Yorgun bir görünüşü vardı. Arkasına dayanmış, ilgisiz ilgisiz hancerinin topuzuyla oynuyordu. Yanında, çayırın üstünde tuylu bir sapkayla, kollukları sırma oya üstüne büyük bir beceriyle inci islenmiş bir çift eldiven duruyordu. Sırtına samur kaplı kısa bir pelerin atılmış, ince beyaz elleri yuzuklerle bezenmişti. Gözlerinin üzerinden ağırlaşmış göz kapakları sarkıyordu.

Genç Balıkçı buyulmuş gibi ona bakakaldı. Sonunda göz goze geldiler; ne yanda dans etseler, ona, adamın gözleri kendi üzerine dikilmiş gibi geldi. Cadının kahkahasını duydu, belinden kavradı, deli gibi fırıl fırıl dondurdu, dondurdu.

Birdenbire bir kopek uludu. Dans edenler durdu, ikiser ikiser adamın onunde diz çoktuler, el optuler. Tıpkı bir kusun kanadını değdirip suyu guldurmesi gibi, adamın kendini beğenmiş dudaklarına küçük bir gulumseme değdi; ama bunda kucumseme vardı. Genç Balıkçı'ya bakıp duruyordu.

Cadı, "Hadi tapınalım," diye fısıldadı. Onu ileri doğru goturdu, kız yalvarırken icini büyük bir istek kapladı ve pesinden gitti. Ama yaklaşıncı nicin olduğunu bilmeden göğsünün üstünde hac çıkarma isareti yaptı ve kutsal adı andı.

Bunu yapar yapmaz cadılar çaylaklar gibi cıgılık koparıp uçtular; ona bakıp duran solgun surat, bir acı

sarsıntısıyla burustu. Adam kucuk bir koruya gidip ıslık caldı. Gumus hasalı, kucuk bir İspanyol atı kosarak

onu karsıladı. Adam eğerin ustune atlarken geri donup genc Balıkçı'ya acı acı baktı. Kızıl saçlı Cadı da ucup gitmeye kalktı, ama Balıkçı bileklerinden yakalayıp sımsıkı tuttu.

Cadı, "Bırak beni!" diye haykırdı, "Bırak da gideyim, cunku ağıza alınmayacak şeyi soyledin, bakılmayacak şeyin isaretini yaptın."

Balıkçı, "Yok!" dedi, "Bana o gizi soyleyinceye dek seni bırakmam."

Cadı, yaban kedisi gibi gureserek, benek benek kopuren dudaklarını ısıra ısıra, "Ne gizi?" dedi.

Balıkçı, "Bilirsin," diye yanıtladı.

Cadının cayır yesili gozleri, gozyaslarıyla doldu ve Balıkçı'ya, "Ondan baska, ne dilersen dile benden," dedi.

Delikanlı guldu, daha sıkı tuttu.

Kız kurtulamayacağını anlayınca, "Elbette ben de denizin kızı gibi guzel, mavi sularda yasayanlar gibi

alımlıyım," diye fısıldadı. Uzerine sırnasıp yanağını yanağına yapıstırdı. Delikanlı kaslarını catarak kızın sırtına

vura vura, "Verdiğin sozu tutmazsan, seni yalancı bir cadı diye oldururum," dedi.

Kızın yuzu erguvan ağacının ciceği gibi kul kesildi. Ve "Peki, oyle olsun! Senin ruhun, benim değil ki, ne halin

varsa gor," diye kemerinden yesil engerek saplı kucuk bir bıçak cıkarıp verdi.

Balıkçı merakla, "Ne isime yarayacak bu?" diye sordu.

Kız birkac saniye sessiz durdu ve yuzunu bir korku kapladı. Sonra alnından saçlarını arkaya atıp tuhaf tuhaf

gulumseyerek, "İnsanların vucudun golgesi dedikleri şey, vucudun golgesi değil, ruhun govdesidir. Deniz

kıyısında sırtını aya cevirip dur, ayaklarının cevresinden ruhunun govdesi olan golgeni kesip at. Ona 'Beni

bırak ve git' de; seni bırakıp gider," dedi.

Genc Balıkçı titredi, "Bu doğru mu?" diye soylendi.

Cadı, "Doğru! Keske sana bunu soylemeseydim," diye haykırıp ağlaya ağlaya dizlerine sarıldı.

Delikanlı kızı ustunden sıyırıp, kaba cayırın ortasında bıraktı, dağın kıyısına gidip bıçağı kemerine taktı ve

yokustan asağı inmeye basladı.

İcinden ruhu seslenip dedi ki: "Yazık bunca yıldır senin icindeyim, sana kulluk ettim, simdi beni kovma, ben

sana ne yaptım ki?"

Genc Balıkçı guldu, "Bana hicbir şey yapmadın! Ama bana gerekli de değilsin," diye yanıtladı, "Dunya genis,

sonra cennet var, cehennem var, bir de ikisinin arasındaki o donuk alacakaranlık var.

Nereye istersen git,
ama beni rahatsız etme; çünkü beni askım çağırıyor."
Ruhu acı acı yalvardı, ama o kulak vermedi, bir yaban keçisi gibi ayaklarına güvendiği
için kayadan kayaya
sırcayarak denizin sarı kıyısına vardı.
Bir Yunanlı'nın elinden çıkma tunc gövdeli, iyi yapılı bir yontu gibi sırtı aya donuk kumun
üstünde durdu.
Kopukların içinden beyaz kollar çıkıp onu çağırdı, dalgalardan belirsiz bicimler belirip
selamladı. Onunde
ruhunun gövdesi olan golgesi duruyor, arkasında da bal rengi havadan ay sarkıyordu.
Ruhu ona, "Beni gerçekten atacaksan, yüreğini vermeden atma; dünya acımasızdır;
yüreğini bana ver de
yanımda gotureyim," dedi.
Balıkçı basını kaldırıp gulumsedi, "Yüreğimi verirsem sevgilimi neyle seveyim?" diye
haykırdı.
Ruh, "Ama, acı bana! Yüreğini bana ver, çünkü dünya pek acımasız, korkuyorum," dedi.
Balıkçı, "Yüreğim sevgilimindir; bunun için artık durma, çek arabanı," yanıtını verdi.
Ruh, "Ben şimdi sevemeyecek miyim?" diye sordu.
Genc Balıkçı, "Defol karsımdan, artık sen bana gerekli değilsin!" diye haykırıp yeşil
engerek saplı bıçağını aldı,
ayağının çevresinden golgesini kesip attı; Ruh da ayağa kalkıp onunde durdu. Balıkçı ona
baktı; tıpkı
kendisine benziyordu.
Geri çekilip bıçağını kemerine soktu ve üzerine bir korku çöktü, "Defol!" diye
mırıldandı. "Bir daha yüzünü
gormeyeyim."
Ruh, "Yok!" dedi. "Ne olursa olsun yeniden bulusmalıyız." Sesi alçak ve bir kaval sesi
gibiydi, konuşurken
dudakları hiç kıpırdamıyordu.
Genc Balıkçı, "Nasıl bulusalım?" diye haykırdı. "Sen denizin dibine benimle
gelmeyeceksin ki!"
Ruh, "Yılda bir kez buraya gelir, seni çağırırım; belki bana gereksinme duyarsın."
Genc Balıkçı, "Benim sana ne gereksinmem olacak? Ama istediğin gibi olsun," diyerek
suya daldı. Deniz
erkekleri borularını otturdu, küçük deniz kızı ona karsıya çıktı, kollarını boynuna
dolayıp ağzından optu.
Ruh da ıssız kıyıda durup onları seyretti. Onlar suya dalınca ağlaya ağlaya bataklıkların
uzerinden çekilip gitti.
Bir yıl geçtikten sonra, Ruh deniz kıyısına gelip genc Balıkçı'yı çağırdı, o da
derinlerden çıkıp, "Beni niye
çağırıyorsun?" diye sordu.
Ruh yanıt verdi: "Yaklaş, yaklaş da seninle konuşayım, olağanüstü şeyler gördüm."
Balıkçı yaklaştı, sığ sulara uzandı, basını ellerine dayadı ve dinledi.

Ruh dedi ki: "Senden ayrıldığı zaman yuzumu doğuya çevirip yola çıktım. Akıl diye ne varsa doğudan gelir.

Altı gün gittim, yedinci günün sabahında Tatarlar ulkesinde bir dağa geldim. Gunesten korunmak için bir ılıgın ağacının golgesine sığınıp oturdum. Toprak kupkuru ve sıcaktan yanmıstı. Halk, cilalı bakır bir sini ustunde kaynasan sinekler gibi ovanın uzerinde gidip geliyordu.

"Ve öğleyin, ovanın duz cevresinden kızıl bir toz bulutu yükseldi. Tatarlar bunu gorunce boyalı yaylarına kiris gecirdiler, kucuk atlarına atlayıp uzerine doğru dortnala gittiler. Kadınlar cığlık cığlığa arabalara kacıp kece perdelerin arkasına saklandılar.

"Tatarlar alacakaranlıkta dondu, ama iclerinden besi eksikti, donenlerden de yaralananlar az değildi. Atlarını arabalara kostular, cabucak surup gittiler. Bir mağaradan uc cakal çıkıp arkalarından gozetledi, sonra burunlarıyla havayı koklayıp ters yone doğru tırıs tırıs gittiler.

"Ay doğarken ovada bir konak atesi gorup oraya doğru gittim. Atesin basında birtakım tuccarlar seccadelerinin ustune cepecevre dizilmislerdi. Gerilerinde de develeri bağılydı; hizmetcileri zenciler, kumun ustune sepili deriden cadır kuruyor, dikenli ahlattan yuksek bir cit yapıyorlardı.

"Ben kendi ulkemin prensi olduğumu, beni tutsak etmek isteyen Tatarlardan kactığımı soyledim. Tuccarbası gulumsedi, bana uzun bambu kamısların ucuna gecirilmis bes kelle gosterdi.

"Sonra bana Tanrı'nın peygamberini sordu; 'Muhammet' yanıtını verdim.

"Bu adı duyunca, boyun kesti, elimden tutup beni yanına oturttu. Bir zenci bana tahta bir canakla biraz kısırak sutu, biraz da kızarmıs kuzu eti getirdi.

"Gün ağarırken yola çıktık. Ben baskanın yanibasında kızıl yelesi bir deve ustunde gidiyordum, onumuzden de eli mızraklı bir Tatar (sai) kosuyordu. İki yanımızda savascılar vardı; tuccar malı yuklu katırlar da pesimizden geliyordu. Kervanda kırk deve vardı, katırların sayısı kırkın iki katıydı.

"Tatarların ulkesinden Aya Sovenler yurduna gectik. Altınlarını ankaların beklediğini, pullu ejderlerin mağaralarda uyduğunu gorduk. Bağları asarken ustumuze karlar yağmasın diye soluğumuzu tuttuk, her adam gozune burumcukten bir pece orttu. Koyaklardan gecerken ağacların kovuklarından Yecuc Mecucler ustumuze ok attı, geceleyin yaban adamlarının davul caldığını duyduk. Maymunlar Kalesi'ne varınca, onlerine yemis doktuk, bize zarar vermediler. Yılanlar Kulesi'ne geldiğimiz zaman yılanlara

pirinc taslarla sut verdik,
bize yol verdiler. Yolculuğumuzda uc kez Oksus'un kıyısına geldik. Ustunden ağac
sallar, koskoca tulumlarla
gectik. Suaygırları kudurdu, bizi öldürmek istedi. Develer onları gorunce tir tir titredi.
"Her kentin kralı bizden toprak bastı hakkı aldı, ama hicbiri iceri girmemizi istemedi.
Surların üzerinden
ustumuze ekmek attılar, balla yoğrulmus mısır unundan kucuk kucuk corekler, hurmayla
doldurulmus en iyi
undan corekler attılar. Her yuz sepet dolusuna bir kehribar tespih verdik onlara.
"Koylerde oturanlar bizim gelisimizi gorunce kuyuları zehirleyip dağ tepelerine
kactılar. Yaslı doğup yıldan yıla
gencelen, sonunda da ufacık cocuk olarak olen Magadealarla; kaplanın cocukları
olduklarını ileri surup
uzerlerini sarılı siyahla cizgilerle boyayan Laktoirlerle: olulerini ağac tepelerine gomen,
tanrıları gunesten
korktukları icin karanlık mağaralarda omur suren Aurantelerle; taptıkları timsaha yesil
camdan kupeler verip
onu tereyağları ve taze av kuslarıyla besleyen Kriminlerle; sonra kopek suratlı
Agazonbelerle; atlardan daha
hızlı kosan at bacaklı, Sibanlarla dovustuk. Ucte birimiz carpısmalarda oldu, ucte
birimiz de aclıktan. Kalanlar
homur homur homurdanıp uzerlerine uğursuzluk getirdiğimi soylediler. Bir tasın
altından boynuzlu bir kara
yılan çıkarıp kendimi sokturdum. Bana bir sey olmadığını gorunce korktular.
"Dorduncu ayda İllel kentine geldik. Geceleyin surun dışındaki koruluğa vardığımızda
hava sıkıntılıydı, cunku
ay akrep burcuna girmismis. Ağaclardan taze narlar koparıp yardık, tatlı sularını ictim.
Sonra seccadelerimize
uzanıp sabahı bekledik.
"Gun ağarırken kalkıp kentin kapısını caldık. Kapı kızıl tuncdan yapılmıs, uzerine deniz
ejderleriyle kanatlı
ejderler islenmisti. Nobetciler mazgallardan bakıp ne istediğimizi sordular. Kervanın
cevirmeni bircok tucrar
malıyla Syria adasından geldiğimizi soyledi. İceri rehineler aldılar, kapıyı oğleyin
acacaklarını ve o zamana
dek beklememizi soylediler.
Oğleyin kapıyı actılar, biz iceri girerken halk evlerden akın akın bosanıp bizi seyre
geldi, bir tellal çıkıp iri bir
muhre kabuğunun icinden bağıra bağıra butun kenti dolastı. Biz carsı alanında durduk,
zenciler de uzeri
insan resimli kumasların denklerini cozup Frenk cınarından oymalı sandıkları actılar.
Onlar islerini bitirince
tucrarlar turlu turlu sasırtıcı esyalarını; Mısır'ın mumlu kefenlerini, Habes ulkesinin

renkli ketenlerini, Sur
kentinin eflatun sungerlerini, Sayda'nın mavi kilimlerini, soğuk kehribar fincanları,
nefis sırca bardakları,
yanmış topraktan ilginç kapları çıkardılar. Bir evin damından bir yığın kadın bizi
seyretti. Bir tanesi yaldızlı
deriden yuzluk takmıştı.
"İlk gün papazlar gelip bizimle alışveriş ettiler, ikinci gün soylular, üçüncü gün esnaf
kolleleri geldi. Gelen
butun tüccarlara orada kaldıkları sürece böyle yapmak göreneklerimiz.
"Bir ay kaldık, gökte ay küçülmeye başlayınca usandım, kentin sokaklarında dolasa
dolasa Tanrı'nın
bahçesine vardım.
"Rahipler yeşil ağaçların arasında sarı çuppleriyle doluyorlardı. Kara mermerden bir
taşlıkta, içinde İlah'ın
bulunduğu gül pembesi bir ev vardı. Kapıları puskurme lakedendi, üstüne kabartma cilalı
altından boğalarla
tavuslar işlenmişti. Suslu dam, deniz yeşili cinidendi, geniş sacaklara sıra sıra fisto
halinde küçücük
çingiraklar dizilmisti. Analarından beyaz kumrular uçuşurken kanatları çarpıkça onları
çalıyor, çingirdatıyordu.
"Tapınağın onunde damarlı muhresenk taşı doseli, suyu duru bir havuz vardı. Suyun
basına yatıp solgun
parmaklarımla yayvan yapraklara dokundum. Rahiplerden biri bana doğru gelip arkamda
durdum. Ayaklarında
sandallar vardı, biri yumuşak yılan derisinden, oteki kus tüyündendi. Basında kara
keceden üstüne gümüş
aylar işlenmiş bir tac vardı. Çuppesine yedi altın dokunmuştu, kıvrır kıvrır saçları rastıkla
boyalıydı.
"Biraz sonra bana seslenip dileğimi sordu.
"Dileğimin Tanrı'yı görmek olduğunu söyledim. Rahip küçük gözlerinin ucuyla tuhaf
bakarak, 'Tanrı avda,'
dedi.
"Hangi ormandaysa söyle de, yanında at süreyim, diye yanıt verdim.
"Uzun sivri tırnaklarıyla tuniğinin yumuşak sacaklarını sıvazladı; 'Tanrı uykuda,' diye
mırıldandı.
"Hangi yataktaysa söyle de, yanında bekleyeyim diye yanıt verdim.
'Tanrı solende!' diye haykırdı.
"Yanıtım, 'Sarap tatlıysa birlikte içerim, acıysa da gene içerim' oldu.
"Sasırarak basını eğdi, elimden tutup beni ayağa kaldırdı; tapınaktan içeri soktu.
"Birinci hücrede, çevresi iri doğu incileriyle çevrilmis defneden bir taht'a kurulmuş bir
put gördüm.
Abanozdan oyulmuştu. Büyüklüğü de bir insan büyüklüğü kadardı. Alnında bir yakut
vardı, saçlarından

kucağına koyu koyu yağ damlıyordu. Ayakları yeni kurban edilmiş bir oğlanın kanıyla kıpkırmızıydı, belinde

yedi tane gok zumurut kakılı bakır bir kemer vardı.

"Rahibe, 'Tanrı bu mu?' dedim. 'Evet, Tanrı budur,' diye yanıt verdi.

"Bana Tanrı'yı goster, yoksa seni kesinlikle gebertirim," diye bağırıp elini yakaladım, eli kupkuru kesildi.

"Rahip bana, 'Efendim, kulunu iyi etsin de Tanrı'yı kendisine gostereyim,' diye yalvardı.

"Ben de elinin ustune ufledim, hemen iyilesti; rahip tir tir titredi, beni ikinci hucreye goturdu. İri zumurutler

asılmış yesimden bir nilufer ustunde duran bir put gordum. Fildisinden oyulmustu, bir insanın iki katı

buyuklukteydi. Alnında bir zebercet vardı, memeleri guzel kokularla, tarcınla ovulmustu. Bir elinde yesimden,

eğri bir asa; otekinde yuvarlak bir kristal tutuyordu. Pirincten cizme giymisti, kalın boynunu aytaslarından bir

halka cevrelemisti.

"Rahibe, 'Tanrı bu mu?' dedim; 'Evet, Tanrı budur,' diye yanıt verdi.

"'Bana Tanrı'yı goster, yoksa seni gebertirim!' diye haykırıp gozlerine dokundum, kor oldu.

"Rahip, 'Efendim kulunu iyi etsin de Tanrı'yı gostereyim' dedi.

"Gozlerine ufledim, gene gormeye basladı; titredi, beni ucuncu odaya goturdu. Vay, ne put vardı, ne de

baska bir sey, ama yalnızca tastan bir holde yuvarlak bir ayna vardı.

"Rahibe, 'Tanrı nerede?' dedim.

"'Gorduğun bu aynadan baska Tanrı yok; cunku bu akıl aynasıdır. Gokte yerde ne varsa hepsini yansıtır.

Yalnızca ona bakanın yuzunden baska... yalnızca onu gostermez; icine bakan akıllansın diye. Daha baska

aynalar da var. Ama onlar dusunce aynalarıdır. Yalnızca bu akıl aynasıdır. Bu aynaya sahip olanlar her sey

bilir, onlara hicbir sey gizli değildir. Buna sahip olmayanlarda akıl yoktur. Bunun icin Tanrı odur ve ona

taparız,' diye yanıt verdi. Aynaya baktım, tıpkı bana soylediği gibiydi.

"Pek olmayacak bir sey yaptım; ama orayı gecelim, cunku aynayı buradan bir gunluk yolda bir yere

sakladım. Yalnızca lutfet de gene icine girip senin kulun olayım, sen de butun akıl sahiplerinden daha akıllı

olursun; akıl da senin olur. Haydi lutfet de icine gireyim, artık hic kimse senin gibi akıllı olamaz."

Ama genc Balıkçı guldu, "Ask akıldan iyidir, kucuk Denizkızı da beni seviyor," diye haykırdı.

Ruh, "Yok, akıldan ustun hicbir sey olamaz," dedi.

Genc Balıkçı, "Ask daha iyi" diye derinlere daldı; ruh da ağlaya ağlaya bataklıkların
ustunden giderek
uzaklastı.

İkinci yılın sonunda, Ruh denizin kıyısına inip genc Balıkçı'yı çağırdı. Balıkçı da çıkıp,
"Beni niye derinlerden
çağırıyorsun?" dedi.

Ruh, "Yaklas da konusalım, olağanustu seyler gordum," diye yanıt verdi.

Balıkçı yaklastı, sıg kıyıda uzandı, basını avuclarının icine alıp dinledi.

Ruh dedi ki: "Senden ayrılınca basımı alıp guney yolunu tuttum. Ne kadar değerli sey
varsa guneyden gelir.

Altı gun Aster kentine giden kır yollarında yurudum, hacıların gecidi kızıl tozlu kır
yollarına koyuldum, yedinci

gunun sabahında gozlerimi kaldırdım, o! Kent ayaklarımın altında, koyaktaydı.

"Bu kente dokuz kapıdan girilir, hep kapının onunde dağdan Bedeviler indikce kisneyen
tunctan bir at vardır.

Surları bakır kaplı, surların ustundeki burclar pirinc damlıdır. Her kulede eli yaylı bir
okcu durur. Gun

doğarken okuyla bir gonga vurur, gun batarken de boynuzdan bir boru calar.

"Ben girmek isterken korumanlar yolumu kesip kim olduğumu sordular. Dervis
oldüğumu, yesil mendil

ustune gumusten harfli yazılarını meleklerin islediği Kuran'ın bulunduğu Mekke kentine
gittiğimi soyledim.

Saskınlık icinde kaldılar. İceri girmem icin yalvardılar.

"İcerisi tıpkı bir carsı gibiydi. Keske benimle birlikte olsaydın. Dar sokaklarda bir
bastan bir basa sen renkli

kağıt fenerler, iri kelebekler gibi titresir. Damların uzerinden ruzgar estikce renkli su
kabarcıkları gibi çıkıp

duserler. Kulubelerinin onunde ipek seccadeler ustunde bezirganlar oturur. Dimdik
sakalları vardır, sarıkları

altın pullarla dokunmustur. Serin parmaklarının arasından da kehribar ya da yontma
seftali cekirdeğinden

uzun tespihler kayar. Kimileri, arapzamkı, sumbul, Hint Denizi adalarından gelme
gorulmedik kokular, al

gullerden çıkarılmış koyu koyu yağlar, mirrisafiler ve civi biciminde kuru karanfiller
satar. İnsan onlerinde

durup konussa hemen mangala bir tutam buhur atıp havaya tatlı koku sacarlar. Elinde
kamıs gibi ince bir

cubuk tutan bir Suriyeliye rasgeldim. İplik iplik gumussu bir duman tutturuyordu,
kokusu pembe ilkyaz

bademinin kokusu gibiydi. Baskaları uzerleri sıvama gokmavisi firuzelerle kaplı gumus
bilezikler, kucuk inci

sacaklarla altın cemberli kaplan tırnakları, delikli zumrutlerden kupeler, oluklu
yesimlerden yuzukler satarlar.

Cayhanelerden kitana sesi gelir, esrar cekenler de gulumseyen beyaz yuzleriyle gelip gecelere bakarlar.

"Gerçekten benimle olmalıydın. Sırtları siyah kırbalı sarapçılar kalabalığı dirsekleyip kendilerine yol açıyorlardı. Bircokları bal gibi tatlı Siraz sarabı satıyor. Sarabı küçük maden taslarla sunuyor, ustune gul

yaprakları serpiyorlardı. Pazar alanında yarık yarık ayrılmış eflatun kabuklu taze incirler, Kıbrıs elmaslarını

andıran sapsarı mis gibi kavunlar, ağac kavunları, pespembe elmalar, salkım salkım uzumler, yusuvarlak

kızıl altın renginde portakallar, yesil altın renginde limonlar, türlü türlü yemis satan yemisciler duruyor. Bir

kez de bir fil gordum. Hortumu lalle, zerdecalla boyanmıştı. Kulaklarının uzerinde kıpkırmızı ipekten bir ağ

vardı. Kulubelerden birinin karsısında durup portakalları yemeye basladı, adam da yalnızca bakıp guldu.

Onların ne tuhaf bir oymak olduklarını bilemezsin. Keyifleri yerindeyken kusculara gider, kafes icinde bir kus

alır, neselerini artırmak icin salıverirler; uzgunken uzuntuleri azalması diye dikenlerle dovunurler.

"Bir aksam zencilerin carsıdan, ağır bir tahtıravan gecirdiklerini gordum; yaldızlı bambudandı, lal renginde cin

cilasıyla kaplı kollarına pirinc tavuslar kakılmıştı. Pencerelelerine bocek kanatlarıyla ufacık incirler islenmiş,

incecik burumcuk perdeler gerilmisti; gecerken icinden solgun yuzlu bir Cerkez bakıp bana guldu. Peslerine

takıldım, zenciler de adımlarını sıklastırıp kaslarını cattılar, ama ben aldırmadım, büyük bir meraka dustum.

"Ve sonunda dort kose beyaz bir evin onunde durdular. Hic penceresi yoktu, yalnızca turbe kapısı gibi küçük

bir kapısı vardı. Tahtırevanı yere bırakıp bakır bir cekicle kapıya uc kez vurdular. Yesil deriden kaftan giymis

bir Ermeni parmaklıktan bakıp onları gorunce kapıyı actı, yere bir halı serdi kadın da tahtırevandan çıktı. İceri

girerken donup bana gulumsedi. Hic bu kadar soluk renkli insan gormemistim.

"Ay doğunca aynı yere donup o evi aradım, ama yerinde yellere esiyordu. Bunu gorunce kadının kim

olduğunu, nicin bana gulumsediğini anladım.

"Keske benimle olsaydın, yeni ayın bayramında genc Hakan sarayından çıkıp namaz kılmaya camiye gitti.

Sacı sakalı gul yapraklarıyla boyanmış, yanakları ince altın tozuyla suslenmiş, tabanlarıyla avucları safranla

sarartılmıştı.

"Gun doğarken sarayından gumus kaftanla çıktı, gun batarken altın kaftanla dondu.
Halk yerlere kapanıp
yuzlerini gozlerini surdu, ama ben oyle yapmadım. Hurmacı sergisinin yanında durup
bekledim. Hakan beni
gorunce rastıklı kaslarını kaldırııp durdu. Ben hic yerimden kıpırdamadım, kendisine hic
saygı gostermedim.
Halk curetime sasıp kentten kacmamı salık verdi. Onlara kulak asmadım, gidip sanatları
yuzunden
ilencenmiş, tuhaf tuhaf putlar yapan satıcıların yanına oturdum. Yaptıklarımı anlatınca
her biri bir put verip
baslarından cekilmemi dilediler.
"O gece Nar sokağındaki cayevinde bir silte ustunde uzanmış yatarken Hakan'ın özel
hizmetlileri gelip beni
saraya goturdular. Ben iceri girdikce arkamdan birer birer her kapıyı kapayıp ustune
zincir vurdular, icerde
cepecevre revaklı genis bir avlu duvarı vardı. Duvarlar yer yer yesilli mavili cinilerle
bezenmiş beyaz horasan
tasındandı. Buyuk sutunlar yemyesil somakiden, zemin seftali ciceği rengine bir tur
eflatun mermerdendi.
Hic boyle bir sey gormemistim.
"Avludan gecerken yasmaklı iki kadın sayvandan asağı bakıp bana ilendi. Hizmetliler
hızlandı, mızraklarının
dipcikleri cilalı yere vurdukca tın tın ediyordu. Fildisinden isleme bir kapı actılar,
kendimi yedi setli sulak bir
bahcede buldum. Kadeh gibi laleler, ay parçası patlar, gumus kaplı sabır cicekleri
dikilmisti. Karanlık havadan
asağı kristalden ince, boru gibi bir cesme sarkıyordu. Servi ağaçları yanıp bitmiş
cırılar gibi tutuyor, bir
tanesinde bulbul otuyordu.
"Bahcenin obur ucunda kucuk bir daire vardı. Biz yaklaşıırken iki haremağası
karsılamaya çıktı. Yassı vucutları
yururken iki yana calkanıyor, sarı kapaklı gozleri bana merakla bakıyordu. Biri
Hasekiler Kahyasını bir yana
cekıp bir seyler fısıldadı. Oteki, leylak rengi mineli oval bir kutudan calımlı bir tavırla
alıp ağzına attığı kokulu
sekerleri, ağzında ceviriıp duruyordu.
Birkac dakika sonra Hasekiler Kahyası, hizmetlilere izin verdi; onlar, arkalarından da
haremağaları kendilerini
yavas yavas izleyiıp, yanlarından gectikleri ağaçlardan tatlı dutları kopararak saraya
donduler. Yaslıca olan,
bir kez donup bana korkunc korkunc gulumsedi.
"Sonra Hasekiler Kahyası beni dairenin girisine dek goturdu, titremeden yurudum, ağır
perdeyi cekıp iceri

girdim.

"Genc Hakan, boyalı aslan postları ortulu bir sedire uzanmıstı, bileğine de bir sahin konmustu. Arkasında yarı beline dek çıplak, kulaklarına koca koca kupeler asılmış bir Nubyeli duruyordu. Sedirin yanında bir masanın ustunde celik bir pala pırıl pırıl parlıyordu.

"Hakan beni gorunce kaslarını catıp 'Adın nedir senin? Bilmiyor musun, bu kentin hakanı benim.' dedi. Ama ben, hic yanıt vermedim.

"Parmağıyla palayı gosterdi; Nubyeli de onu kapıp olanca gucuyle ustume indirdi. Celik icimden vızz diye gecti, ama bana hicbir sey yapmadı. Adam da teker meker yere serildi; ayağa kalkarken korkusundan disleri birbirine carptı, sedirin arkasına saklandı.

"Hakan yerinden fırladı, silahlıktan bir mızrak cekip ustume attı. Daha havadayken kapıp iki parca ettim. Beni okla vurmaya kalkıstı, ellerimi kaldırdım, ok havada yarı yolda kalakaldı. Sonra, Nubyeli bu utanılası olayı baska bir yerde soyler diye beyaz deri kemerinden bir hancer çıkarıp boynunu vurdu. Adam ezilmiş bir yılan gibi kıvrandı, dudaklarından kızıl bir kopuk geldi.

"O olur olmaz Hakan bana dondu, uçları cepecevre islemeli eflatun bir cevre çıkarıp parıl parıl alından terini sildi, bana, 'Peygamber misin sen? Hicbir sey yapamıyorum; yoksa Peygamber oğlu musun? Hicbir yerinden vuramıyorum. Yalvarırım sana, benim kentimden çık, sen icerde kaldıkca ben hakanlığımlı bilemiyorum!' dedi.

"Yanıt verdim, dedim ki: 'Hazinenin yarısını verirsen giderim; ver hazinenin yarısını bana, gideyim.'

"Elimden tutup beni bahceye çıkardı. Hasekiler Kahyası beni gorunce sasakaldı. Haremağaları beni gorunce dizlerinin bağı cozuldu, korkudan hep yere kapandılar.

"Sarayda pirinc kaplı tavanından kandiller sarkan, kızıl somakiden sekiz koseli bir duvar vardı. Duvarlardan birine Hakan dokununca duvar yarıldı, bircok cırayla aydınlatılmış bir gecitten iceri girdik. İki keceli hucreler icinde ağzına dek gumus parayla doldurulmuş sarap kupeleri vardı. Dehlizin ortasına varınca Hakan ağza alınmayacak bir soz soyledi, gizli bir zemberek ustunden granit bir kapı ardına kadar acıldı, kamasmasın diye elleriyle gozlerini kapadı.

"Nasıl akıllara saskınlık verici bir yer olduğunu dusunemezsin. İncilerle dolu koca koca kaplumbağa kabukları,

yıgın yıgın yakutlarla dolu icleri oyulmuş ay tasları vardı. Fil derisinden cuvallara altın; deriden tulumlara da altın tozu doldurulmuştu. Elmaslarla gokyakutlardan ilki kristal, sonuncusu yeşil canaklardaydı. İnce fildisi tabakalara sıra sıra yuvarlak yeşil zümrütler dizilmisti; bir kosedede bazıları firuzelerle, bazıları gök zümrütlerle dolu ipek torbalar vardı. Fildisi boynuzlar pembe kumdağı taslarıyla, pirinc borular da alaca akiklerle, yemen taslarıyla tepeleme doluydu. Fıstık ağacından sütunlarda dizi dizi sarı değerli taşlar asılıydı. Düz oval kalkanların içinde hem sarap rengi, hem cayır rengi parlak yakutlar vardı. Gene sana ancak oradakilerin onda birini söyleyebildim.

"Hakan elini yuzunden çekince bana, 'İste hazinem burası; tıpkı söz verdiğim gibi yarısı senin. Sana develerle devciler de veririm, ne buyurursan yaparlar, hazineden payını dünyanın neresine gitmek istersen götürürler. Bu iş bu gece olacak, çünkü babam Gunes'in, benim kendi ülkemde öldüremeyeceğim bir adamın bulunduğunu görmesini istemem,' dedi.

"Ben yanıt verdim, dedim ki: 'Buradaki altınlar senin olsun, senin olsun gümüşler de, bütün değerli mücevherler, para eden her şey senin olsun. Bana gelince, benim böyle şeylere hiç gereksinmem yok. Senden, şu parmağındaki yuzuktan başka bir şey alacak değilim.'

"Hakan'ın kasları çatıldı, "Kursun parçası bir yuzuk bu, hem değeri de yok,' diye haykırdı.

"'Yok!' dedim, 'O kursun yuzuktan başka bir şey almam, çünkü içindeki yazıyı, hem de ne amaçla yazıldığını biliyorum.'

"Hakan tir tir titredi, bana yalvarıp, "Bütün hazinemi al da ülkemden çık; benim payım da senin olsun,' dedi."

Ruh, "Çok aykırı bir şey yaptım. Ama şimdi bunu anlatmanın sırası değil; zenginlik yuzuğunu buradan bir günlük yolda bir mağaraya sakladım. Buradan ancak bir günlük yolda, senin gelmeni bekliyor. Böyle bir yuzuğa sahip olan dünyanın bütün krallarından daha zengin olur. Gel iste, gel de al onu, bütün dünyanın hazineleri senin olsun," dedi.

Ama genç Balıkcı güldü; "Ask zenginlikten iyidir, küçük Denizkızı da beni seviyor!" diye haykırdı.

Ruh, "Hayır, zenginlikten iyi bir şey yoktur," dedi.

Genç Balıkcı, "Ask daha iyi" diye yanıt verip derinlere daldı; Ruh da ağlaya ağlaya

bataklıklardan uzaklastı.

Ucuncu yıl da gectikten sonra, Ruh denizin kıyısına gelip Genc Balıkçı'ya seslendi;

Balıkçı da derinlerden

cıkıp, "Beni niye çağırıyorsun?" diye sordu.

Ruh yanıt verdi: "Yaklas, yaklas da konusalım, olağanustu seyler gordum."

Balıkçı yaklastı, sığ kıyıya uzandı, basını avucunun icine alıp dinledi.

Ruh dedi ki; "Bildığım bir kentte, ırmak kıyısına kurulmus bir kervansaray vardır.

Orada iki ayrı renkte sarap

icin arpa ekmeğiyle sirkeli, defneli lakerda balığı yiyenlerle oturdum. Biz orada kurulup keyif catarken iceri

deri bir seccadeyle kehribardan iki saplı bir lavta getiren yaslı bir adam girdi.

Seccadeyi yere serdikten sonra

lavtasının tel kirislerine mızrapla vurdu. İceri, kosa kosa yuzu peceli bir kız gelip onumuzde oynamaya

basladı. Yuzunde burumcukten bir pece vardı; çıplak ayakları seccadenin uzerinde kucucuk guvercinler gibi

oynuyordu. Hic boyle olağanustu bir sey gormemistim; oynadığı yer buradan ancak bir gunluk yolda."

Simdi genc Balıkçı, Ruhunun sozlerini duyunca kucuk Denizkızı'nın ayakları olmadığını ve dans edemediğini

anımsadı; buyuk bir istek duydu ve kendi kendine, "Yalnızca bir gunluk yolmus, sonra sevgilime donebilirim,"

diye guldu, sığ kıyıda ayağa kalkıp Ruh'a doğru yurudu.

Kuru toprağa varınca yeniden gulup kollarını Ruhuna uzattı. Ruhu da sevincinden haykırdı, ona doğru kosup

icine girdi. Genc Balıkçı da, onunde kumsalın ustunde vucudunun golgesini, Ruhunun govdesini gordu.

Ruh ona, "Durmayalım, hemen buradan savusalım, Deniz Tanrıları kiskanc, buyruklarında da canavarlar var,"

dedi.

Hemen savustular, butun gece ay ısığında gittiler, butun ertesi gun, gun ısığında gittiler; gunun aksamında

bir kente vardılar.

Genc Balıkçı, Ruhuna, "Soylediğin kızın dans ettiği kent bu mu?" diye sordu.

Ruhu yanıt verdi: "Bu değil, baska bir kent; ama bu kente girelim."

İceri girip sokaklardan gectiler, mucevhercilerin sokağından gecerken genc Balıkçı bedesten dolabında

sergilenen guzel gumus bir fincan gordu. Ruhu Balıkçı'ya, "Su gumus fincanı al sakla," dedi.

Balıkçı da fincanı alıp gomleğinin katları arasına sakladı ve cabucak kentten çıktılar.

Bir fersah kadar uzaklastıktan sonra, genc Balıkçı kaslarını catti, fincanı fırlatıp,

Ruhuna, "Nicin bana bunu

aldırıp saklattın? Bu kotu bir davranıs," dedi.

Ama, Ruh'u yanıt verdi: "Yureğini ferah tut, yureğini ferah tut."

İkinci gunun aksamında bir kente geldiler, genc Balıkçı Ruhuna, "Bana soylediğin kızın dans ettiği kent bu mu?" diye sordu.

Ruh yanıt verdi: "Bu değil, baska bir kent; ama bu kente girelim."

Girdiler, sokaklardan gectiler, carıkcıların sokağından gecerken genc Balıkçı bir su kupunun yanında bir cocuk

gordu. Ruh, "Cocuğu patakla," dedi. Balıkçı ağlatıncaya değin cocuğun pestilini cıkardı. Sonra kentten

cıktılar.

Bir fersah uzaklastıktan sonra, genc Balıkçı kızdı, Ruhuna, "Nicin bana su cocuğu hırpalattın? Bu kotu bir davranıs," dedi.

Ama Ruh yanıt verdi: "İcini ferah tut, icini ferah tut."

Ucuncu gunun aksamında bir kente geldiler, genc Balıkçı Ruhuna, "Bana soylediğin kızın dans ettiği kent bu mu?" diye sordu.

Ruh yanıt verdi: "Bu kent olabilir, haydi girelim."

Girdiler, sokaklardan gectiler, ama genc Balıkçı ırmağı da, kıyısındaki hanı da hicbir yerde bulamadı. Kent

halkı, ona tuhaf tuhaf baktı, Balıkçı korkmaya basladı. Ruhuna, "Buradan gidelim, beyaz ayaklarıyla dans

eden kız burada yok," dedi.

Ama Ruh, "Yok kalalım, cunku gece karanlıktır, yolda soyguncular cıkar," diye yanıt verdi; Balıkçı'yı carsı

alanda oturtup dinlendirdi.

Az sonra Tatar kumasından harmaniye giyinmis baslıklı bir Tuccar gecti; elinde boğmaklı bir kamıs takılmış

delikli boynuzdan bir fener vardı. Tuccar ona, "Dolapların kapandığını, denklerin bağlandığını goruyorsun da

ne diye carsı alanında oturuyorsun?" dedi.

Genc Balıkçı, "Bu kentte han bulamadım, sığınabilecek akrabam da yok," yanıtını verdi.

Tuccar, "Hep akraba değil miyiz? Hepimizi bir Tanrı yaratmadı mı? Benimle gel, seni yatıracak konuk odam

var," dedi.

Genc Balıkçı da kalktı, Tuccar'ın evine gitti. Bir nar bahcesinden gecip de eve girince, Tuccar, ellerini

yıkaması icin bakır bir tasta gulsuyuyla, serinlik versin diye taze taze kavunlar getirdi, onune bir sahan pilavla

kızarmıs oğlak eti koydu.

Yemeğini bitirince, Tuccar Balıkçı'yı konuk odasına goturdu, rahat uyumasını diledi.

Genc Balıkçı da

tesekkurler etti, elindeki yuzuğu opup kendisini boyalı keci kılından kecenin ustune

attı. Kara kuzu yununden
bir ortuyu ustune cekip uykuya daldı.
Gun ağarmadan uc saat once, daha ortalık karanlıkken Ruhu onu uyandırıp, "Kalk dedi,
kalk da Tuccar'ın
uyuduğu odaya git, oldur onu, altınlarını al, cunku altına gereksinmemiz var."
Genc Balıkçı kalkıp sessizce Tuccar'ın odasına gitti. Tuccar'ın ayaklarının uzerinde
eğri bir kılıc, yanındaki
tepsinin icinde de dokuz kese altın vardı. Elini uzatıp kılıca dokunur dokunmaz Tuccar
silkinip uyandı, kılıcı
kendisi kapıp "Sen iyiliğe kotuluk mu edersin? Sana gosterdiğim inceliğe karsı kan
dokerek mi karsılık
vereceksin?" diye haykırdı.
Ruh, genc Balıkçı'ya, "Vur!" dedi. Balıkçı oyle bir vurus vurdu ki, Tuccar kendinden
geçti, Balıkçı dokuz kese
altını kaptı, cabucak nar bahcesinden çıkıp yuzunu yıldız, sabah yıldızına cevirdi.
Kentten bir fersah uzaklastıktan sonra, genc Balıkçı goğsunu dovdu, Ruhuna, "Nicin
bana Tuccar'ı oldurtup
altınlarını aldırttın? Elbette sen kotusun," dedi.
Ama Ruhu yanıt verdi: "Sakin ol, sakın ol."
Genc Balıkçı, "Hain!" diye haykırdı, "Hayır, sakın olamam; bana butun yaptırdıklarından
iğreniyorum. Senden
de iğreniyorum. Soyle diyorum, ne diye beni bu islere bulastırdın?"
Ruhu yanıt verdi: "Beni insanların icine saldıgın zaman yureğini vermedin; ben de butun
boyle seyleri yapıp
sevmeyi öğrendim."
Genc Balıkçı, "Ne soyluyorsun?" diye mırıldandı.
Ruhu, "Bilirsin" dedi, "cok iyi bilirsin. Bana yureğini vermediğini unuttun mu? Sanmam.
Artık ne kendini uz,
ne de beni; sakın ol; cunku ustunden atamayacağın hicbir acı, duyamayacağın hicbir
zevk yoktur."
Genc Balıkçı bu sozleri duyunca tir tir titredi. Ruhuna, "Hayır" dedi, "Sen kotusun,
bana askımı unutturdun,
beni benliğimle kandırdın, ayaklarımı gunah yoluna bastırdın."
Ruhu yanıt verdi: "Sen beni insanların icine saldıgın zaman bana yureğini vermediğini
unutma! Gel baska bir
kente gidelim, keyfimize bakalım; dokuz kese altınımız var."
Ama genc Balıkçı dokuz kese altını alıp yere fırlattı, ustune çıkıp ciğnedi.
"Hayır," diye haykırdı, "Artık seninle hicbir isim yok, birlikte hicbir yere gidecek
değilim, tıpkı once seni
defettiğim gibi, simdi de defedeceğim; cunku bana hicbir hayrın dokunmadı." Ve sırtını
aya donup, yesil
engerek derisinden saplı kucuk bıcaqla Ruhunun govdesi olan vucudunun golgesini
ayaklarından kesip

atmaya calıstı.

Ama, Ruhu ondan ayrılmadı, dediklerine de kulak vermedi; ona, "Sana cadının soylediği buyunun artık etkisi

kalmadı; ben senden ayrılamam, sen de beni kovamazsın. İnsan ruhunu ancak bir kez çıkarabilir; ama

ruhunu geriye alan sonsuza dek icinde tasımak zorundadır. Bu onun hem cezası, hem oduludur," dedi.

Genc Balıkçı'nın yuzunun rengi uctu, ellerini ovusturup haykırdı: "Yalancı bir cadıymıs, bunu bana

soylemeliydi."

Ruhu, "Hayır," dedi, "Tapındığına, kulluğunda sonsuza dek kalacağı 'O' na bağlıydı."

Genc Balıkçı, artık ruhundan ayrılamayacağını, bu ruhun da kotu bir ruh olduğunu ve her zaman icinde

kalacağını anlayınca acı acı ağlayarak yere yığıldı.

Gun doğunca, genc Balıkçı kalkıp Ruhuna, "Soylediklerini yapmamak icin ellerimi bağlar, senin sozlerini

soylememek icin dudaklarımı kaparım, sevdiğimin olduğu yere donerim. Denize donerim, her zaman sarkısını

okuduğu o kucuk koya; ona seslenir, yaptığım kotuluğu, basıma getirdiğin kotuluğu anlatırım," dedi.

Ruhu, onu kandırmaya kalkıp, "Sevgilin kim ki donup gideceksin? Dunyada ondan guzel neler var. Kurdun

kusun butun oyunlarını bilen, onlar gibi dans eden Samaris kızları var. Ayaklarında kucuk bakır zilleri vardır.

Dans ederken gulerler, kahkahaları suların kahkahasından daha sakraktır. Benimle gel de sana onları

gostereyim. Gunah olacak diye bu uzuntun neden? Yemesi zevk veren sey, yiyen icin yapılmamıs mı? Tatlı

tatlı icilen seyde zehir mi var? Kendini uzme, gel benimle, baska bir kente gidelim.

Suracıkta kucuk bir kentte

bir lale bahcesi var. Bu alımlı bahcede beyaz tavuslarla mavi goğuslu tavuslar dolasıyor. Gunese actıkları

zaman kuyrukları fildisinden tepsilere, altın yaldızlı tepsilere benzer. Yemlerini veren kadın onları eğlendirmek

icin oyunlar oynar, kimileyin ellerinin ustunde dans eder, kimileyin de ayak ustü oynar; gozleri surmeli,

burun delikleri kırlangıc kanadı gibidir. Burun deliklerinden birinde bir halkaya inciden islenmis bir cicek

asilıdır. Dans ederken kahkahalar atar, topuklarında gumus halkalar, gumus cıngıraklar gibi singırdar. Haydi

uzulme artık, gel benimle o kente."

Ama, genc Balıkçı artık Ruhuna yanıt vermedi. Ağzına sessizlik muhrunu, ellerine de bir ipin sımsıkı

duğumunu vurdu. Geldiği yerin, sevgilisinin her zaman sarkı okuduğu küçük koyun yolunu tuttu. Ruhu da yolda durmadan onu bastan çıkarmaya çalıştı, ama o hiç yanıt vermedi, yaptırmak istediği kötülüklerin de hiçbirini yapmadı. İçindeki askın gücü oylesine büyüktü. Deniz kıyısına varınca, ellerinden ipi, dudaklarından sessizlik muhrunu çözdü, küçük Denizkızı'na seslendi. Butun gün çağırdı, yalvardı, ama kız onun sesine gelmedi. Ruhu alay edip, "İşte, askından derebildiğin nese bu kadar cık," dedi, "Sen olum anında kırık bir kaba su dolduran insan gibisin. Elindekini veriyor, hiçbir karşılık almıyorsun. Senin için en iyisi gene benimle birlikte gelmektir, çünkü zevk koyağının nerede olduğunu, orada neler yapıldığını biliyorum." Ama genç Balıkçı, Ruhuna yanıt vermedi; bir kayanın yarığında kendine citten bir ev yaptı, butun yıl orada kaldı. Her sabah Denizkızı'na seslendi, her öğlen onu yeniden çağırdı, geceleri onun adını söyledi, kız gene denizden çıkıp gelmedi. Mağaralarda, yemyesil sularda, gelgitin oluşturduğu çukurcuklarda, enginin dibindeki kuyularda onu aradı, denizin hiçbir yerinde bulamadı. Ruhu da sürekli olarak onu kötülüğe kısıktı, kulaklarına korkunc şeyler fısıldadı; ama yine de onu kandıramadı; askın gücü oyle büyüktü ki, bir yıl geçtikten sonra, Ruh kendi kendine, "Sahibimi kötülük yolunda kandırmaya çalıştım, askı benden güçlü çıktı. Şimdi iyilik yolunda kandırayım, benimle gelir," diye düşündü. Genç Balıkçı'ya, "Sana şimdiye dek dünyanın zevklerinden söz ettim, bana sağır bir kulak çevirdin. Şimdi izin ver de dünyanın cefasını anlatayım, belki dinlersin. Doğrusunu istersen yeryüzünün sultanı cefadır, onun ağından kurtulmuş kimse yoktur, kiminin gömleği yoktur, kiminin ekmeği. Eflatun giyen dullar da vardır, lime lime giyen dullar da. Bataklıklarda aşağı yukarı cüzamlılar doladır. Birbirlerine kıyıcılık yaparlar. Dilenciler kır yollarında gider gelir; heybeleri tamtakırdır. Kentlerin sokaklarından kıtlık geçer, kapılarında veba oturur. Haydi bu işleri yoluna koyalım, bunları yaptırmayalım. Sesine gelmediğini göre göre için burada sevgilini çağırıp bekleyeceksin? Ask nedir ki onun için bunca şeyden özveride bulunuyorsun?" Ama genç Balıkçı yanıt vermedi, askının gücü oyle büyüktü ki, her sabah Denizkızı'na seslendi, her öğlen onu yeniden çağırdı, her gece onun adını söyledi. Kız gene denizden çıkıp ona gelmedi. Onu

denizin akıntılarında,
dalgaların altındaki koyaklarda, gecenin eflatunlastırdığı denizde, sabahın kul rengine
boyadığı denizde aradı;
hicbir yerde bulamadı.

İkinci yıl da gectikten sonra geceleyin citten kulubesinde yapayalnız otururken Ruh,
genc Balıkçı'ya; "Yazık!

İste seni kötülük yolundan kandırmaya çalıştım, kanmadın; iyilik yolundan kandırmaya
uğrastım, kanmadın;

askın benden daha zorluymuş. Artık seni kandıracak değilim, ama lutfet de yureğine
gireyim, tıpkı eskisi gibi
seninle özdes olayım."

Genc Balıkçı, "Elbette girebilirsin, çünkü yureğin olmadığı halde dünyayı dolastın,
kimbilir ne acılar cektin,"
dedi.

Ruh, "Eyvah! Girecek hiçbir yer bulamıyorum. Yureğin askla oyle dolu ki!" diye haykırdı.
Genc Balıkçı, "Olsun, gene de sana yardım etmek isterim," dedi.

O bunları soylerken, denizden bir yas cığlığı yükseldi, tıpkı Deniz halkından biri olduğu
zaman duyulan cığlık

gibi. Genc Balıkçı yerinden fırladı, cit kulubesinden çıkıp aşağı, kıyıya kostu. Kapkara
dalgalar gumusten

beyaz bir sey sırtlamış, kıyıya doğru hızlı hızlı geliyordu. O sey, kopuklerden beyazdı,
dalgaların üstünde bir

cicek gibi cırpınıyordu. Onu mavi dalgalardan beyaz dalgalar; beyaz dalgalardan da
kopukler aldı. Deniz

kıyısı, karsısında saf tuttu. Genc Balıkçı küçük Denizkızı'nın govdesini ayaklarının
dibine uzanmış buldu.

Ayaklarının dibinde olusu yatıyordu.

Acının sillesini yemis biri gibi yanına atıldı, dudaklarının buz gibi kızılığını optu,
saclarının ıslak kehribarlarıyla

oyladı. Coskusundan titreyerek, ağlayarak yanbasına, kumlara atıldı, esmer kollarıyla
onu bağrına bastı.

Denizkızı'nın dudakları buz gibiydi, ama yine de onu optu. Saclarının balı tuzluydu,
gene acı bir lezzetle tattı.

Kapalı gozlerini optu, goz kapaklarındaki hırcın su serpintileri kendi gozyasları kadar
tuzlu değildi.

Onun olusune icini doktu. Kulaklarının sedefine oykusunun acı sarabını bosalttı. O
kucucuk elleri kendi

boynuna doladı, parmaklarını boynunun narin sazında gezdirdi. Acı bir nese duydu;
icsızısı tuhaf bir sevinle

doluydu.

Kapkara deniz yaklastı, bembeyaz kopukler cuzamlılar gibi inim inim inledi. Deniz
kopukten bembeyaz

penceleriyle onu kıyıda bir kor gibi aradı. Deniz Kralı'nın sarayında gene bir yas cığlığı

yukseldi, ucsuz
bucaksız denizden su tanrılarının boğuk boru sesleri geldi.
Ruhu, "Haydi kac!" dedi. "Deniz yaklastıkca yaklaşıyor, daha beklersen seni boğar.
Haydi kac; askının
buyukluğundan yureğinin bana kapalı olduğunu gorup korkuyorum. Guvenli bir yere kac.
Beni obur dunyaya
yureğın olmadan gonderecek değilsin ya?"
Ama genc Balıkçı ruhunu dinlemedi, kucuk Denizkızı'na seslenip, "Ask akıldan iyi,
hazinelerden değerli, Havva
kızlarının ayaklarından daha guzel. Onu atesler yakamaz, sular sonduremez. Seni sabah
çağırdım, sesime
gelmedin. Adını ay ağzımdan duydu, sen duymadın. Kotulukle seni bıraktım, kendi
gonlumun yolunu tuttum.
Ama, askın hep benimle kaldı, hep guclendi; kotuluğe de baktım, iyiliğe de baktım; ama
hicbir sey askını
yenemedi. Simdi sen olduğune gore, ben de seninle birlikte olurum."
Ruhu onu oluden ayırmak icin cok uğrastı, ama o bırakmadı, askı cok buyuktu. Deniz
yaklastı, dalgalarıyla
onu ortmek istedi; artık sona erdiğini anlayınca, Denizkızı'nın buz gibi dudaklarını
cılgin dudaklarıyla optu,
icindeki yurek catladı. Yureği askının tasmaından catladı, Ruhu girecek yer buldu ve
eskisi gibi birlestiler.
Deniz, genc balıkçıyı dalgalarıyla kapladı.
Sabahleyin rahip denizi kutsamaya gitti, deniz cok dalgalıydı. Butun papazlar, ilahiciler,
samdancılar,
buhurdancılarla buyuk bir kalabalık da birlikte geldi.
Rahip kıyıya gelince genc balıkçıyı boğulmus, kollarıyla kucuk Denizkızı'nın vucuduna
sımsıkı sarılmış gordu.
Kaslarını catarak geri cekildi, hac cıkarma isaretlerini yaptıktan sonra yuksek sesle,
"Denizi de icindekileri de
kutsayacak değilim. Deniz halkına ilenc olsun, ilenc olsun onlarla dusup kalkanlara.
Askının uğruna Tanrısını
unutup Tanrı'nın yargısıyla yok olan oynasıyla surada yatana gelince, lesini oynasının
lesiyle kaldırıp
Cırpıcıların cayırında bir koseye gomun, ustlerine ne bir tas dikin, ne bir iz bırakın;
yerlerini kimse bilmesin.
Yasarken ilenclenmislerdi, olumlerinden sonra da ilenc icinde yatacaklar!" diye bağırdı.
Halk, rahibin dediğini yaptı; Cırpıcıların cayırında ot bitmedik bir koseye derin bir
cukur kazdılar, icine oluleri
koydular.
Ucuncu yıl gectikten sonra, Rahip dinsel gunlerden bir gunde halka, kurtarıcının
yaralarını gosterip tanrısal
ofkeden soz eden vaazını vermek icin kiliseye gitti.

Cuppesini giyip iceri girdi, mahfilin onunde bas eğerken mahfili o ana dek hic gorulmemis sasirtıcı ciceklerle ortulu gordu. Gorunusleri tuhaftı, garip bir guzellikteydiler, guzellikleri rahibe dokundu, burnuna kokuları tatlı tatlı geldi. Bir kotuluk duyumsadı, nicin olduğunu anlayamadı. Sandukayı actı, icindeki kutsal kaseyi tutsuleyip halka bembeyaz kutsal ekmeği gosterdikten ve yeniden perdelerin arkasına sakladıktan sonra, halka Tanrı'nın ofkesinden soz etmek uzere konusmasına basladı. Ama bembeyaz ciceklerin guzelliği rahibe dokundu, tatlı kokuları burnundan girdi, dudaklarından baska sozler dokuldu; Tanrı'nın ofkesinden soz etmedi; ama adı ask olan Tanrı'dan soz etmeye basladı. Neden boyle seyler soylediğini kendisi de anlayamadı. Sozunu bitirince halk ağladı, rahip de kutsallık hucreesine dondu, gozleri yasarmıstı. Din adamları toren cuppesini cikarmaya basladılar; beyaz ferveyi, hamaili, toren kusağını, yerlere dek inen yakayı aldılar. O dus gorur gibi onlerinde durdu. Soyunduktan sonra onlara bakıp, "Mahfildekiler ne ciceğiydi? Hem nereden gelmis bunlar?" diye sordu. Din adamları, "Ne ciceği olduklarını bilemeyiz, ama Cırpıcı cayırının kosesinden geldi," diye yanıt verdiler. Rahip titredi, kendi evine gidip dua etti. Sabahleyin, daha gun ağarırken papazlar, ilahiciler, samdancılar, buhurdancılar ve buyuk bir kalabalıkla birlikte denizin kıyısına geldi; denizi de, butun icindeki hoppa seyleri de kutsadı. Keci bacaklı faunlarla koru yurdunda dans eden butun kucuk seyleri, yaprakların arasından cevreyi gozetleyen butun parlak gozlu seyleri de kutsadı. Tanrı'nın dunyasındaki her sey kutsadı. Halk sevinc ve saskınlık icinde kaldı. Ama, Cırpıcı cayırının kosesinde bir daha hicbir turden cicek acmadı, alan tıpkı eskisi gibi corak kaldı. Deniz halkı da, her zaman geldikleri koya gelmez oldu, denizin baska bir bucağına goctuler.

YILDIZ COCUĞU

Evvel zaman icinde, iki yoksul oduncu bir cam ormanından geciyordu. Kısın acı soğuk bir gunuydu. Onlar gecerken dalları yığın yığın kar kaplıyor, don iki yanlarındaki kucuk surgunleri koparıyordu. Cağlayana geldikleri zaman onu havada donmus buldular, cunku onu buz hakını opmustu. Hava oyle soğuktu ki, hayvanlar da ne yapacaklarını sasırmıstı. Kurt, kuyruğu bacağının arasinda, calıların uzerinden atlarken, "Oh!" diye hırladı, "Bu

tam anlamıyla

canavarca bir hava. Hukümet nicin caresine bakmıyor?"

Yesil keten kusları, "Tuit! tuit! tuit!" dediler, "Yaslı dünya olmuş, beyaz kefeniyle yatırmışlar."

Kumrular birbirlerine, "Dünya evleniyor, bu onun gelinliği," diye fısıldadılar. Kucucuk pembe ayakları

soğuktan kavrulmuştu, ama duruma duygusal bir gözle bakmayı görev bildiler.

Kurt, "Sacma," diye homurdandı, "Hep hükümetin suçu diyorum size, bana inanmazsanız, yerim sizi." Kurdu

son derece kestirmeci bir kafası vardı; bir tartışmada hiçbir zaman altta kalmazdı.

Anadan doğma düşünür ağackakan, "Bana kalırsa, açıklama için atom bilgisine gerek yok. Bir şey nasılsa

oyledir. Su anda, korkunc bir soğuk var," dedi.

Gerçekten korkunc bir soğuk vardı. Uzun camların içinde oturan sincaplar ısınabilmek için burunlarını

birbirlerinin burnuna suruyor, tavşanlar deliklerinde kıvrılıp dışarıya bakmayı bile göze alamıyorlardı. Bundan

hoslananlar, yalnızca koca boynuzlu baykuslardı. Tuyları kırağidan dimdik olmuştu, ama aldırıyorlardı. Koca

gözlerini yuvarlaya yuvarlaya ormanın bir başından obur başına birbirlerine "Tuuuit! Tuuuuit! Tuuuuit! Ne

güzel hava!" diye bağıyorlardı.

İki oduncu parmaklarını hırsla hohlayarak, koskoca demir nalcalı cizmeleriyle kaskatı karı çiğneye çiğneye

durmadan yürüyordu. Bir kez derin bir kar çukuruna batıp değirmen taşları dönerken akpak olan

değirmenciler gibi apak çıktılar; bir kez de donmuş bataklığın sert buzları üstünde ayakları kaydı; çalı çırpı

demetleri yere dustu, dağıldı; toplayıp yeniden demet yapmak zorunda kaldılar; bir kez de yollarını

sasırdıklarını sandılar, üstlerine bir korku çöktü, çünkü karın kolları arasında uyuyanlara acımasız olduğunu

biliyorlardı. Ama, bütün yolcuları koruyan Saint Martin'e sığındılar ve izlerine basa basa, sakınarak geri

dondular. Sonunda ormanın kıyısına varıp, ta uzakta koyağın aşağısında, oturdukları koyun ısıklarını

gordular.

Kurtulduklarına oyle sevindiler ki kahkahalarla güldüler. Gözlerine bütün dünya gumustan bir çiçek, ay da

altından, başka bir çiçek gibi göründü.

Bununla birlikte, gülmeleri geçince uzuntuya kapıldılar; çünkü yoksulluklarını anımsamışlardı; biri otekine,

"Dünyanın bizim gibiler için değil zenginler için olduğunu gördüğümüz halde, ne diye

neselendik?" dedi,

"Keske ormanda soğuktan olseydik ya da yabanıl bir hayvan ustumuze atılıp bizi öldürseydi."

Yol arkadaşı, "Doğru" dedi, "Kimilerine çok verilmiş, kimilerine az. Dünya nimetlerinin bolusturulmesi

adaletsiz olmuş. Uzuntuden başka hiçbir pay esit değil."

Ama, duskunluklerinden birbirlerine yanıp yakılırken, pek tuhaf bir olay oldu: gökten güzel, parlak bir yıldız

dustu. Kendi yolunda, oteki yıldızların yanından geçerek gokyuzunun gerisinden kayıverdi; merakla ona

bakarlarken sanki bir tas atımı uzaklıkta, küçük bir ağılın arkasındaki bir yığın soğut ağacının gerisine

inivermiş gibi geldi onlara.

"İlkin kim bulursa, altın bir asa var!" diye haykırıp hemen kosmaya başladılar, altına oyle can atıyorlardı ki...

Biri arkadasından daha hızlı kostu, onu geride bıraktı, soğutlerin arasından yolunu sokup obur yana çıktı.

Vay! Gerçekten, beyaz karın üstünde altından bir şey yatıyordu.

Hemen o yone doğru gitti, yere eğilip ellerini üstüne koydu. Yıldızlarla tuhaf bir biçimde işlenmiş, kat kat

altın sırmalı bir pelerindi bu. Arkadasına gokyuzunden inen hazineyi bulduğunu haykırarak soyledi. Arkadaşı

gelince karın içine oturdular, altınları bolusmek için pelerinin katlarını gevsettiler.

Ama, içindeki ne altın, ne

gumus, ne de herhangi bir tür hazineydi; pelerinin içinde yalnızca uyuyan küçük bir çocuk vardı.

Odunculardan biri otekine, "Bu umudumuzun acı sonu, ne talihsizmişiz, bir insana bu çocuğun ne yararı

dokunabilir? Haydi yoksulluğumuzu düşünelim, ekmeklerini baskalarına veremeyeceğimiz kendi çocuklarımız

olduğunu bilip sunu burada bırakalım," dedi.

Ama arkadaşı, "Yok, çocuğu karın içinde olmeye bırakmak kötü bir şeydir. Ben de senin gibi yoksulum,

benim canağım da azıcık bir şey, doyuracağım birçok boğaz var. Ama gene de çocuğu evime götürürüm,

karım ona bakar," diye yanıt verdi.

Sonra çocuğu büyük bir dikkatle kaldırıp acı soğuktan korumak için pelerine sardı; arkadaşı onun

budalalığına, yufka yurekliliğine saskın saskın bakarken yokustan aşağı doğru yollandı.

Koye vardıkları zaman, arkadaşı, "Çocuk sende, bana da pelerini ver, en uygunu paylaşmamızdır," dedi.

Ama, beriki yanıt verdi: "Yok, pelerin ne senin, ne de benim, çocuğun," dedi ve onu Tanrı'ya ısmarlayıp

kendi evine vardı, kapıyı caldı.

Karısı kapıyı acıp kocasının eve sağ ve esen donduğunu gorunce adamın boynuna sarılıp optu. Sirtından calı

cırpı demetini indirdi, cizmelerinin karlarını supurup onu iceri çağırdı.

Kocası, "Ormanda bir sey buldum, bakarsın diye sana getirdim," dedi, ama esikten ayrılmadı.

Kadın, "Neymis o? Goster bakayım, ev tamtakır, bircok seye gereksinmemiz var!" diye haykırdı. Oduncu

pelerini acıp uyuyan cocuğu gosterdi.

Kadın, "Vay basıma gelen! Adamcağız, kendi cocuklarımız yok mu ki ocak basına gecirecek bir değisik cocuk

getiriyorsun? Hem bunun bize uğursuzluk getirmeyeceğini nereden bilelim? Sonra, biz buna nasıl bakarız?"

diye soylene kocasına darıldı.

Oduncu, "Hayır, bu Yıldız Cocuğu" diye yanıt verdi ve bulunusunun garip oykusunu anlattı.

Ancak kadın yatısmadı, kocasıyla eğlenerek ofkeli ofkeli, "Kendi cocuklarımız ekmek bulamazken ellerin

cocuğunu mu besleyeceğiz? Bizi koruyan kim? Kim karnımızı doyuruyor?" diye haykırdı.

Oduncu, "Yok, Tanrı serceleri bile koruyup doyuruyor," diye yanıt verdi.

Kadın, "Kısın serceler acılıktan olmuyor mu? Simdi de kıs değil mi?" diye sordu. Adam yanıt vermedi, esikten

de kıpırdamadı.

Ormandan gelen acı bir ruzgar kadını titretti, ceneleri carparak, "Kapıyı kapamayacak mısın? Evin icine zehir

gibi ruzgar doluyor, ben usuyorum," dedi.

Adam, "İcinde katı bir yurek carpan bir evde, her zaman zehir gibi ruzgar esmez mi?" diye sordu. Kadın hic

yanıt vermedi, atese yaklastı.

Biraz sonra donup kocasına baktı, gozleri yas icindeydi. Adam cabucak iceri girdi, cocuğu kadının kollarına

bıraktı, o da yavruyu opup kendi cocuklarından en kucuğunun yattığı kucuk bir yatağa yatırdı. Ertesi gun

oduncu bu acayip sırmalı pelerini alıp kocaman bir sandığın icine koydu.

Yıldız Cocuğu iste boylece oduncunun cocuklarıyla buyudu, aynı sofrada oturdu, onlara oyun arkadası oldu.

Her yıl gitgide guzellesti, oyle ki koyde oturan herkesi saskınlıklara dusurdu; cunku kendileri esmer, sacları

da kara olduğu halde, o, bicilmis fildisi gibi beyaz ve inceydi, kıvırcık percemleri de zerrin ciceğinin kıvrımları

gibiydi. Dudakları al bir ciceğin katmerlerine benziyor, gozleri saf suyun kıyısındaki mor menekseleri

andırıyor, vucudu da daha tırpancılarının ayak basmadığı tarlaları kaplayan nergisleri

anımsatıyordu.

Ama bu guzellik basına dert oldu. Buyuklenir oldu, bencillesti, acımasızlastı. Kendisi yıldızdan dusme olduğu

icin soylu olduğunu dusunur, oduncunun cocuklarıyla koyun oteki cocuklarını bayağı soydan diye asağı

gorur, baslarına gecip onlara efendilik taslar, onları da kendi hizmetcileri yerine koyardı.

Yoksullara, korlere, sakatlara tas atar, dağ yollarına dek kovalar, baska yerde dilenmelerini soylerdi. Oyle ki,

koye baskaldırııcılardan baska kimse ikinci kez gelmez oldu. Gercekten guzelliğe vurgun biri gibiydi;

gucsuzlerle cirkinleri alaya alır, onlarla eğlenirdi; yalnızca kendisini severdi. Yazın durgun havalarda papazın

yemisliğindeki bostan kuyusunun basına uzanır, icinde kendi yuzunun olağanustu guzelliğine dalar; kendi

guzelliğinin keyfiyle gulerdi.

Coğu kez oduncuyla karısı ona darılır, "Kimsesiz, yardımcısız kalanlara senin yaptığını biz sana yapmadık.

Acınması gereken insanlara karsı neden boyle katısın?" derlerdi.

Coğu kez yaslı papaz onu cağırtıp, "Sinek senin kardesindir, ona ilisme. Ormanlarda ucusan yabancı kusların

ozgurluğu vardır, keyfin icin onları tutma. Kor yılanı da, kostebeği de Tanrı yarattı, hepsinin bir yeri var. Sen

kim oluyorsun ki Tanrı'nın dunyasına acı katıyorsun? Yabanın sığırlları bile ona sukrediyor," diye yasayanlara

karsı sevgi oğretmeye calısırdı.

Ama Yıldız Cocuğu, bunların sozlerine aldırıs etmez, somurtur, dudak buker, gene acımasız davranıslarını

surdururdu. Arkadasları da pesini bırakmazdı, cunku alımlıydı, ayağına cabuktu, dans eder, kaval calar, sarkı

soylerdi. Nerede Yıldız Cocuğu baslarına gecse pesinden gelirler, ne istese yaparlardı. Sivri bir kamısla

kostebeğin bulanık gozlerini oyarken de gulerler, cuzamlılara tas atarken de gulerlerdi. Her seyde onlara

elebasılık ederdi, tıpkı kendisi gibi onlar da katı yurekli olmustu.

Gunlerden bir gun, koyden yoksul bir dilenci kadın gecti. Giysileri yırtık pırtık, ustü bası paramparcaydı.

Ayakları, uzerinde yuruduğu yamrı yumru yollardan kan icinde kalmıstı, bitkindi. Yorgunluktan koca bir

kestane ağacının altında dinlenmeye oturmustu.

Ama, Yıldız Cocuğu onu gorunce arkadaslarına, "Bakın! Su guzel, yesil yapraklı ağacın altında pis bir dilenci

karısı oturuyor. Hadi sunu oradan kovalım; cirkinin, suratsızın biri!" dedi.

Hemen yanına yaklaşıp tas attı, alay etti, kadıncağzı korku içinde baktı, gözlerini de üstünden ayırmadı.

Oracıktaki bir calılıkta kutuk yaran oduncu Yıldız Cocuğu'nun ne yaptığını gördü, kosup onu azarladı; "Sen katı yürekliisin, acıma nedir bilmiyorsun, bu kadın sana ne yaptı ki ona böyle davranıyorsun?" dedi.

Yıldız Cocuğu ofkeden kıpkırmızı kesilip ayağını yere vurdu, "Sen kim oluyorsun da benim ne yaptığımı soruyorsun? Ben senin oğlun değilim ki dediklerini yapayım," dedi.

Oduncu, "Doğru soyluyorsun, ama ben seni ormanda bulduğum zaman acıdım," dedi.

Kadın bu sözleri duyunca, sesi çıktığıınca haykırarak dusup bayıldı. Oduncu, kadını kendi evine kadar taşıdı, karısı bakıp da kadın baygınlığından ayılınca onunun yiyecek icecek getirdiler, gonlunu aldılar.

Ancak kadın ne yedi, ne icti. Oduncuya; "Cocuğun ormanda bulunduğunu soylemedin mi? Hem bundan on yıl önceydi, değil mi?" diye sordu.

Oduncu yanıt verdi: "Ya, ormanda buldumdu onu, bugünden tam on yıl önceydi."

Kadın, "Üstünde ne işaretler bulmustunuz?" diye haykırdı, "Boynunda bir dizi kehribar vardı, yıldız işlemeli, altın sırmalı bir pelerine sarılıydı, değil mi?"

Oduncu, "Doğru, tıpkı soylediğin gibi," diye, pelerinle kehribar dizisini saklı bulunduğu sandıktan çıkarıp gösterdi.

Onları görünce kadın sevincinden ağlayıp, "Bu çocuk, benim ormanda yitirdiğim küçük oğlum. Rica ederim, onu bana çağirtın, onu aramak için dolasmadığım yer kalmadı," dedi.

Oduncuyla karısı dışarı çıktılar, Yıldız Cocuğu'nu çağırıp "Eve gir, icerde seni annen bekliyor" dediler.

Cocuk büyük bir merak ve hosnutlukla, kosa kosa iceri girdi. Ama icerde kendisini bekleyeni görünce

kucumseyerek gulup, "Hani, annem nerdeymis? Bu bayağı dilenci karısından başka kimseyi goremiorum burada," dedi.

Kadın, "Senin annen benim!" diye yanıtladı.

Yıldız Cocuğu kızgınlıkla, "Sen cıldırmissin, ben senin oğlun filan değilim, sen dilencisin, cirkinsin, kılıksızsin.

Hadi bakalım cek arabanı, pis suratını bir daha gormeyeyim!" diye bağırdı.

Kadın, "Yok, gercekten sen benim ormanda doğurduğum küçük oğlumsun!" diye haykırıp dizlerinin üstüne

dustu, kollarını cocuğa uzattı; "Haydutlar seni benden calıp olmen için yuzustu bıraktılar. Ama, seni görünce

tanıdım. İşaretleri de bildim, sırmalı pelerinle kehribar dizisini. Haydi yalvariorum,

benimle gel, seni aramak

icin butun dunyayı dolastım. Gel benimle oğlum, cunku senin sevgin gerekli bana!" diye yalvardı.

Yıldız Cocuğu yerinden bile kıpırdamadı, kadıncağıza yureğinin kapılarını kapadı.

Uzuntusunden ağlayan

kadının hıçkırığından baska hicbir ses duyulmaz oldu.

Sonunda cocuk konusmaya basladı; sesi hasin ve acıydı: "Ben kendimi senin gibi bir dilencinin değil, bir

yıldızın cocuğu sanıyordum," dedi. "Gerçekten sen benim annemsen, bunu dusun de buraya gelip bana

utanc getirecek yerde, uzaklarda kal; daha iyi edersin. Bunun icin buradan git, artık seni gormeyeyim!"

Kadın, "Yazık! Oğlum, gitmeden once beni opmez misin? Seni buluncaya dek cok aci cektim," dedi.

Yıldız Cocuğu, "Hayır," dedi, "Yuzune bakılamayacak denli pissin. Seni opmektense kara yılanı, kara

kaplumbağayı operim, daha iyi."

Kadıncağız da kalkıp aci aci ağlayarak ormanın yolunu tuttu. Yıldız Cocuğu onun gittiğini gorunce hosnut

oldu ve arkadaslarının yanına oynamaya dondu.

Ama, cocuklar onun geldiğini gorunce alay ettiler; "Vay, kara kurbağa kadar pis, kara yılan gibi iğrensin,

cekil buradan, bizimle oynamana dayanamayız!" diye onu bahceye kovdular.

Yıldız Cocuğu somurtup kendi kendine, "Bu bana soyledikleri nedir bunların? Gider bostan kuyusuna

bakarım, bana guzelliğimi o soyler," dedi.

Hemen bostan kuyusuna gidip icine baktı. Eyvah! Yuzu kara kurbağanın yuzu gibiydi, govdesi kara yılanın

govdesi gibi pul puldu. Kendisini otların ustune atıp ağladı, "Kesinlikle bu durum, islediğim gunah yuzunden

basıma geldi. Cunku ben annemi yadsıdım, kovdum, kendimi beğenip ona acımasız davrandım. Bunun icin

butun dunyayı dolasıp onu ararım, buluncaya dek dinlenmem," dedi.

Oduncunun kucuk kızı yaklasıp elini onun omuzuna koydu, "Guzelliğini yitirmissen ne zararı var? Bizimle kal,

ben seninle alay etmem," dedi.

Cocuk kızı, "Hayır" dedi, "Ben annemin gonlunu kırdım, bu kotuluk ceza diye basıma geldi. Bunun icin onu

bulup kendimi bağışlatıncaya dek dunyayı dolasacağım."

Hemen kosa kosa ormana gitti, annesine seslendi, ama hicbir yanıt alamadı. Butun gun onu çağırdı, gunes

batınca yapraklardan bir yatak ustunde yatıp uyudu. Kuslar da hayvanlar da ondan kactı. Cunku hainliğini

biliyorlardı. Onu seyreden kara kurbağayla yanında surunen kara yilandan baska geleni gideni yoktu; yapayalnızdı. Sabahleyin kalktı, ağaçlardan birkac acı yemis koparıp yedi, koca ormanın icinde acı acı ağlayarak yola dustu. Rasgeldiği her seyden, belki gormuslerdir diye annesini sordu. Kostebeğe, "Sen toprağın altına girebilirsin, soyle bana annem orada mı?" dedi. Kostepek, yanıt verdi: "Sen benim gozlerimi kor ettin, nereden bileyim." Ketem kusuna: "Sen upuzun ağaçların tepelerine kadar ucar, butun dunyayı gorebilirsin. Soyle bana annemi gorebiliyor musun?" dedi. Ketem kusu da yanıt verdi: "Sen keyfin icin benim kanatlarımı yoldun. Nasıl ucaım?" Cam ağacında yapayalnız oturan sincaba, "Annem nerde?" dedi. Sincap da yanıt verdi: "Sen benim annemi oldurdun, kendininkini de mi oldurmek istiyorsun?" dedi. Yıldız Cocuğu ağlayıp basını eğdi, Tanrı'nın yaratıklarından kendisini bağışlamalarını dileyip dua etti ve dilenci kadını araya araya yolunu surdurdu. Ucuncu gun ormanın obur basına varıp ovaya indi. Koyden gecerken cocuklar eğlenip onu tasa tuttular. Sıradan koyluler yığılı ekine rutubet getirir diye, onun inek ahırında bile uyumasına razı olmadılar. Oylesine yuzune bakılamayacak denli pisti ki, yanasmalar onu kovdu, acıyan hic kimse cıkmadı. Uc yıl dunya yuzunde dolastı; onunde, yol ustunde sık sık onu gorur gibi olduğu, arkasından seslenip ayaklarını keskin cakmak tasları kanatıncaya dek pesinden kostuğu halde hicbir yerde annesi dilenci kadından haber alamadı. Ona hicbir yerde yetisemedi; yolun kıyısındaki evlerde oturanlar, annesini de, onun gibi bir kimseyi de gormediklerini soyleyip cocuğun uzuntusuyle keyiflenirlerdi. Uc yıl dere tepe butun dunyayı dolastı, dunyada da ona karsı ne bir sevgi, ne sevgi iyiliği, ne acıma gordu. Dunya tıpkı buyuklendiği gunlerde kendi yarattığı dunya gibiydi. Bir aksam bir ırmağın kıyısında, sağlam surlu bir kentin kapısına yorgun argın, ayakları sismis bir durumda geldi, iceri girmek istedi. Fakat nobet bekleyen askerler mızraklarıyla gecidi kapayıp sertce, "Kentte ne isin var?" dediler. "Annemi arıyorum, ne olur, izin verin gireyim; olur ya, belki bu kenttedir," yanıtını verdi. Ama askerler onunla alay ettiler; biri, kara sakalını sallayıp kalkanını indirdi; "Doğrusu annen seni gorurse hic de sevinmez, sen bataklık kurbağasından daha pis, camurlarda surunen kara yilandan

daha cirkinsin. Hadi defol, defol hadi. Annen bu kentte oturmuyor," dedi. Elinde sarı bir sancak tutan biri, "Annen kim, ne için arıyorsun?" diye sordu. Çocuk, "Annem de tıpkı benim gibi bir dilencidir, ben kendisine kötü davrandım, ne olur, izin verin geceyim de buradaysa yalvarayım, beni bağışlasın," dedi. Ama onu bırakmadılar, mızraklarıyla durttular.

Ağlaya ağlaya donerken, zırhı altın kakma çiçekli, tolgasının üstünde kanatlı bir aslan kabartması bulunan biri, askerlere doğru gelip, içeri girmek isteyen kim olduğunu sordu. Askerler de ona, "Dilenci oğlu dilenciymis, biz de kovduk!" diye yanıt verdiler. Gelen zırhlı gulerek, "Hayır, o pis yaratığı kole diye satarız, bir tas tatlı sarap parası çıkar," diye haykırdı. Oradan geçen kötü suratlı, yaşlı adam, "On paraya ben alırım onu," dedi. Parayı verince Yıldız Cocuğu'nu elinden tutup kentin içine götürdü. Birçok sokaktan geçtikten sonra, onunda bir nar ağacı olan bir duvarın içine açılan küçük bir kapıya geldiler. Yaşlı adam, kapıya yontma dehneden bir yuzukle dokununca kapı açıldı; pirinçten yapılmış bes basamak merdivenden çıkarak yanmış kilden yeşil kuplerle, kara hashaslarla dolu bir bahçeye girdiler. Yaşlı adam, sarığından işlemeli bir çevre çıkarıp Yıldız Cocuğu'nun gözlerini bağladı ve onune katıp götürdü. Gözlerinden çevre sıyrılmış Yıldız Cocuğu kendisini boynuzdan bir fenerle aydınlanmış bir zindanda buldu. Yaşlı adam, onune bir tepsinin içinde biraz kuflu ekme koyup, "Ye!" dedi. Bir fincana da acı su kuyup "İç!" dedi. Çocuk bunları yiyip içtikten sonra, adam kapıyı onun üstüne kilitledi, demir bir zincirle sınıksıkı bağladı, gitti.

Sanatını Nil turbelerinde oturan birinden öğrenmiş olan yaşlı adam, o Libya'nın en şeytan sihirbazı yeniden geldi, kaslarını çatıp, "Bu gavur kentinin kapısına yakın bir ormanda uc altın akce var. Akcelerin biri ak altından, biri arı altın, ucuncusu de kıızıdır. Bugün bana ak altın akceyi getireceksin; getirmeyecek olursan sana yuz değnek vururum. Hadi bakalım, cabuk git, gün batarken seni bahçe kapısında beklerim. Ak altın akceyi getirmeye bak; yoksa kötü olur, çünkü sen benim tutsağımsın, ben seni bir tas tatlı sarap parasına aldım," dedi. Yıldız Cocuğu'nun gözlerini işlemeli çevreyle bağlayıp, evden, hashas

bahcesinden, bes

basamaklı pirinc merdivenden çıkardı. Kucuk kapıyı da yuzukle actıktan sonra sokakta bıraktı.

Yıldız Cocuğu, kentin kapısından çıkıp sihirbazın soylediği koruluğa geldi.

Bu orman, disardan bakınca oten kuslar, guzel kokulu ciceklele dolu gibi, pek guzel gorunuyordu; ancak bu

guzelliğin ona pek az yararı dokundu, cunku ne yana gitse yerden sert calılarla dikenler fıskırıp dort bir yanını

ceviriyor, ısırganlar dağlıyor, devedikenleri hancerlerini batırıyor; dayanılmaz acılar icindeydi. Sabahtan

oğleye, oğleden gun batıncaya dek aradığı halde sihirbazın soylediği ak altın akceyi hicbir yerde bulamadı.

Gun batarken acı acı ağlayarak eve doğru dondu; cunku basına gelecekleri biliyordu.

Ama ormanın kıyısına gelince, sık ağaclıklardan, birinin acıyla cığlık atmasına benzer bir seyler duydu. Kendi

uzuntusunu unutup dondu, kosa kosa oraya doğru gitti; orada bir avcının kurduğu tuzadı tutulmuş bir

tavsan gordu.

Yıldız Cocuğu ona acıdı, kurtardı, "Ben kendim tutsadı ama yine de sana ozgurlugunu veriyorum," dedi.

Tavsan yanıt vererek, "Gercekten bana ozgurlugumu bağısladın, simdi buna karsılık sana ne vereyim?" diye

sordu.

Yıldız Cocuğu, "Ben ak altından bir akce arıyorum, hicbir yerde bulamıyorum, sahibime goturmezsem beni

dovecek," dedi.

Tavsan, "Benimle gel, seni oraya gotureyim," dedi, "Onun nereye, hem de ne icin saklandığını biliyorum."

Yıldız Cocuğu tavsanla birlikte gitti, koca bir mesenin yarığında aradığı ak altın akceyi gordu. İci sevinle

doldu, akceyi kapıp tavsana, "Sana ettiğim hizmetin karsılığını kac kat verdin, sana gosterdiğim iyiliğin yuz

katını odedin," dedi.

Tavsan, "Hayır, sen bana ne yaptınsa, ben de sana o kadar yaptım," diyerek cabucak kactı. Yıldız Cocuğu da

kente doğru yollandı.

Kentin kapısında cuzamlı biri oturuyordu. Yuzune kul rengi bir baslık ortulmustu, goz deliklerinden gozleri

kızıl kor gibi parlıyordu. Yıldız Cocuğu'nun geldiğini gorunce, tahta bir canadı vurup takırdattı, cıngırağını

cıngırdattı, ona seslenip, "Bana para ver, yoksa acılıktan oleceğim. İste beni kentten attılar. Bana hic acıyan

yok," dedi.

Yıldız Cocuğu, "Yazık!" diye haykırdı, "Heybemde para olarak bir tanecik pulum var, onu sahibime

goturmezsem beni dover, cunku ben onun tutsağıyım."

Ama cuzamlı ona yalvardı yakardı, sonunda Yıldız Cocuğu acıyıp ak altın akceyi ona verdi.

Eve gelince kapıyı sihirbaz actı, cocuğu iceri goturdu, "Ak altın akce var mı?" diye sordu. Yıldız Cocuğu yanıt

verdi: "Yok!" Sihirbaz ustune atılıp onu dovdu; onune bos bir tabak koyup, "Ye!" dedi.

Bos bir fincan verip,

"İc!" diye zindana attı.

Ertesi gun gelip, "Bana sarı altın akceyi getirmezsenseni yanımda tutsak diye alıkor, uc yuz değnek

vururum," dedi.

Yıldız Cocuğu da koruya gitti, butun gun sarı altın akceyi aradı, aradı, ama bulamadı.

Gun batarken durup

ağlamaya basladı! Ağlarken tuzaktan kurtardığı kucuk tavsan cıkageldi.

Tavsan ona, "Neye ağlıyorsun, koruda ne arıyorsun?" dedi.

Yıldız Cocuğu yanıt verdi: "Burada saklanmıs sarı altından bir akceyi arıyorum; onu bulamazsam sahibim beni

dovecek, beni tutsak diye alıkoyacak."

Tavsan, "Gel, pesimden!" diye haykırıp koruluğun icinden bir golcuğe varıncaya dek kostu. Sarı altın orada,

suyun dibinde duruyordu.

Yıldız Cocuğu, "Sana nasıl tesekkur edeyim? İste bununla ikidir yardımımaya yetisiyorsun," dedi.

Tavsan, "Hayır, ilkin sen bana acıdın," diye cabucak kactı.

Yıldız Cocuğu da sarı altın akceyi aldı, heybesine koyup hemen kente doğru yollandı.

Fakat cuzamlı onun

geldiğini gorunce karsılamaya kostu. Diz cokup haykırdı: "Bana para ver, yoksa acılıktan oleceğim."

Yıldız Cocuğu ona, "Para olarak heybemde bir tanecik pulum var. Eğer sahibime goturmezsem beni dovecek,

tutsak olarak alıkoyacak," dedi.

Ama cuzamlı yalvardı yakardı, onu kandırdı. Sonunda Yıldız Cocuğu acıyıp sarı altın akceyi ona verdi.

Eve gelince, kapıyı sihirbaz actı, onu iceri alıp, "Sarı altın akce uzerinde mi?" dedi.

Yıldız Cocuğu, "Yok!" dedi.

Sihirbaz ustune cullanıp onu dovdu. Zincirlerle bağlayıp gene zindana attı.

Ertesi gun yanına gelip, "Bugun bana kızıl altın akceyi getirirsen sana ozgurluğunu veririm, getirmezsenseni

kesinlikle gebertirim," dedi.

Yıldız Cocuğu gene koruya gitti, butun gun kızıl altın akceyi aradı, ama hicbir yerde bulamadı, aksamleyin

oturup ağladı, ağlarken kucuk tavsan çıkageldi.

Tavsan ona, "Aradığın kızıl altın akce arkandaki mağarada, hadi artık ağlama, sevin," dedi.

Yıldız Cocuğu, "Seni nasıl odullendireyim? Bak bununla uctur yadımına yetisiyorsun," dedi.

Tavsan, "Hayır, ilkin sen bana acıdın," deyip cabucak kaciverdi.

Yıldız Cocuğu mağaraya girdi. Ta obur bucağında kızıl altın akceyi buldu ve heybesine koyup ivedilikle kentin

yolunu tuttu. Cuzamlı onun geldiğini görünce yolun ortasında durup seslendi, ona, "Kızıl altın akceyi bana

ver, yoksa olurum," dedi. Yıldız Cocuğu ona gene acıdı, "Senin gereksinmen benimkinden de çok," diyerek

kızıl altın akceyi verdi. Ancak, gene icinde bir sıkıntı vardı. Cunku basına gelecekleri biliyordu.

Ama o ne? Kentin kapısından geçerken nobetciler eğilip, "Efendimiz ne kadar guzelmiş," diyerek saygılarını

sundular, kentlilerden büyük bir kalabalık pesinden gelip, "Butun dunyada boyle guzel hic kimse yoktur,"

diye haykırıştılar. Yıldız Cocuğu ağlayıp, kendi kendine, "Kesinlikle benimle alay ediyorlar, duskunluğumle eğleniyorlar," dedi.

Halkın kalabalığı oyle genisti ki, cocuk yolunu izini yitirdi; sonunda kendisini ortasında Kral Sarayı bulunan bir alanda buldu.

Sarayın kapısı acıldı, rahiplerle kentin yuksek gorevlileri onu karsılamaya kostular, onunde eğilip, "Sen

simdiye dek beklediğimiz efendimizsin, Kralımızın oğlusun," dediler.

Yıldız Cocuğu yanıt verdi: "Ben kral oğlu filan değilim, yoksul bir dilenci kadının oğluyum. Nasıl oluyor da

bana guzel diyorsunuz, cunku ben ne kadar cirkin olduğumu biliyorum?" dedi.

O zaman zırhı altın kakma cicekli, tulgasının ustunde kanatlı aslan kabartması olan adam bir kalkan tutup,

"Efendimiz nasıl guzel olmadıklarını soyleler?" diye haykırdı.

Yıldız Cocuğu baktı; yuzu tıpkı eskisi gibiydi, guzelliği geri gelmişti, gozlerinin icinde de o ana dek hic gormediği bir anlatım belirmisti.

Rahiplerle yuksek gorevliler onunde dize gelip, "Bizi yonetecek olanın tam bugun geleceği onceden

bildirilmisti. Bunun icin efendimiz bu tacı, bu asayı kabul buyursunlar, adaletleriyle, acımalarıyla basımıza kral olsunlar," dediler.

Ama o, "Ben buna uygun değilim; cunku beni doğuran annemi yadsıdım, onu bulup kendimi bağışlatıncaya

değın de icim rahat edemez. Bunun için, bana tacla asa getirmisiniz ama, bırakın da gideyim; bütün dünyayı dolasayım, burada zaman yitirmeyeyim," diyerek, onlardan ayrılıp kentin kapısına giden sokağın yolunu tuttu. Askerlerin çevresinde sıkışan halkın arasında dilenci kadını gördü. Yanı başında da yol kıyısında oturan cuzamlı duruyordu. Dudaklarından bir sevinc cığlığı çıktı; kostu, diz çöküp annesinin ayaklarındaki yaraları optu, göz yaşlarıyla ıslattı. Basını tozlara koydu, yüreği parçalanır gibi hıckıra hıckıra, "Anne, gurur saatimde seni yadsıdım, duskunluk saatimde beni kabul et. Anne, sana nefretimi verdim; sen bana sevgini verir misin? Anne, seni geri cevirdim; şimdi cocuğunu kabul et" dedi. Ama dilenci kadın tek bir söz bile söylemedi. Genç, ellerini uzattı, cuzamlının beyaz ayaklarını sınımsıkı tuttu. Sana uc kez acımanı sundum. Anneme yalvar, bir kezcik bana söz soylesin," dedi. Ama, cuzamlı ona bir söz bile söylemedi. O, gene hıckırdı, "Anneciğim, acım dayanabileceğimden çok fazla. Beni bağışla da gene ormana gideyim," dedi. Dilenci kadın elini onun başına koyup, "Kalk," dedi. Cuzamlı da elini onun başına koyup, "Kalk," dedi. O da ayağa kalkıp onlara baktı. Oo! Karşısındakiler bir kralla bir kralıceydi. Kralıce ona, "Bu, yardımına yetistiğın cuzamlıdır," dedi. Kral da, "Bu, ayaklarını gozyaşlarıyla yıkadığın annendir," dedi. İkisi de boynuna sarılıp onu optuler, saraya goturduler, güzel kaftanlar giydirdiler, başına tacı gecirip eline hukumdarlık esasını verdiler; o da ırmak kıyısındaki kentin efendisi oldu, orayı yönetti. Herkese adaletini, acımasını bol bol sundu; hain sihirbazı surdu; oduncuya da, karısına da değerli armağanlar gönderdi; çocuklarına büyük saygı gösterdi. Hic kimsenin de kurda kusa eziyet etmesine dayanamadı; herkese sevgiyi, iyilik sevgisini, sevecenliğı öğretti. Yoksullara yiyecek, çıplaklara giyecek verdi, yurdun her bucağını barış ve bolluk kapladı. Ama saltanatı çok sürmedi, çektiğı acılar o denli büyük, sınav atesi o denli acıydı ki uc yıl içinde gocup gitti; arkasından gelen acımasız biriydi.